

MAYIS 1994 SAYI 77

2000 TL YAZI

KERVAN

DÜNDÜN GÜNE

GÜNDÜN YARINA

NÜRETTİN SÖZEN 'LAİK CEPHE' DİYOR

RIZA YÜRÜKOĞLU: "İslamcı Siyasal Harekete karşı halkın aktif birliğini sağlamak tarihsel görevdir"

**Belediye-İş özelleştirmelere doğru tutum alıyor
1 Mayıs işçi sınıfımıza kutlu olsun**

Zenginler, bilmem ne kadar milyarlık, hatta artık trilyonluk miras bırakabilirler. Mirası edinenlerin maddi durumu iyileşir, ama çoğu zaman aile birbirine düş-tüğü, insanlar para kavgasına giriştiği için, insani durum kötüleşir. İyi bir insani iz bırakmak, insanlığınla hatırlanmak mirasların en değerlisidir. İşte Tuzla Aydıntepe'nin Yedievler mahallesi böyle bir mirasın sahibidir. Kadife Ana.

Kadife ananın, öldüğünde kaç yaşında olduğu net bilinmiyor. Yalnızca yaşlıydı deniyor. Kendisi Kürt ve Alevi, ama çeşitli yörelerden, kökenlerden insanların karışık bulunduğu Yedievler'de, genç yaşlı, erkek kadın, şuralı buralı herkes Kadife anayı anlatır ve ekler: "İyi idi, mertti, önemli olan insanlıktır." Bu onun bıraktığı mirastır.

Kadife ananın yeğeni E5 yolunda trafik kazası geçirmiş ve çok acı çekmiş. Tam Kadife ana böylesine dertliyken, bundan 10-12 yıl kadar önce, E5'te çok feci bir trafik kazası daha olmuş ve genç insanlar kazada can vermiş. O zamanlar üst geçit

BU DÜNYADAN KADİFE ANA GEÇTİ

Kapitalizmin kârseverliği, halkımızın insanseverliğini bir türlü oyanıyor. İyi insanlar var ve onlara sahip çıkılıyor.

yokmuş, çoluk çocuk tüm ahalî, karşıdan karşıya koşturarak geçermiş. Bu kaza "artık yeter" dedirtmiş ve Aydıntepe halkı yolu kesmiş. Tabii dertli Kadife ana da kalabalığın içinde.

Derken jandarma gelmiş. Jandarmayı gören kalabalıkta bir kararsızlık belirmiş. Kadife ana hemen öne geçmiş. "Jandarma vuracaksa beni vursun, kaçıştığınızı belli etmeyin, bari-katı güçlendirecek yeni malzeme getirmeye gidiyor gibi yapın ve gerçekten getirin" demiş. Bu önderlik kararsızlığı gidermiş, barikat daha da güçlendirilmiş. Tıkalı trafikte kalan etkili ve yetkili kişiler, jandarma ve mahalle halkı arasında yapılan görüşmelerde üst geçit sözü alınmış, eylem bitirilmiş.

Yedievler, Aydıntepe'nin, E5'in dibinde değil yamacında, yukarısında olan bir alt mahallesi. Yedievler'de, E5 üzerinde yaşanmış bu muharebede Kadife

E5'DE YİTEN ÇOCUKLAR

Yaşam bu kadar kısa mıydı abi?

Tokası çözü-k bir lastik ayakkabı kaldırıma uzanmış upuzun yatıyor simitsiz, boş bir tavla şaşkın bir hayalkırıklığı badem gözler soruyor

Yaşam bu kadar mı abi?

Selamım kalsın sana öksüz bacım ve acım bir de öfkesi yedi tepeli kentin yalnayak çocuklarının

Yerde kan, gökte kan... Bu muydu abi, bu muydu yaşam?

Mercan Köklü, 8 Kasım 1990

ananın oynadığı önemli rolü bilen de var, hiç bilmeyen de. Bilmeyenlere rastlayınca, olayın doğruluğunu bir kez daha araştırdık. Olay doğru. Bu durumda, Kadife ananın mahallesinde olayı bilmeyenlerin olması, Kadife ananın bir özelliğini daha açığa çıkardı. O da tevazu. Demek ki Kadife ana, ben şöyle astım kestim diye böbürlenmediği gibi, olayı konu bile etmemiş. Duyan duymuş, duymayan duymamış.

Yaşlı bir insan için gençlerin coşku ve sevgi dolu sözler etmeleri, o insanın insanlıktaki başarısının önemli bir göstergesidir. Kadife ana deyince gençlerin gözlerinin içi parlıyor. Ki bunların bazıları için Kadife ana bir çocukluk anısı olarak kalmış. Ama insanîyet ve sevgi anıtı olarak.

Anlatıyorlar: Kadife ana onlarla sohbet edermiş, onlara kuru yemiş, bahçesinden erik vb.

dağıtırmış. Kadife ana düşüp ayağını sakatlamış. Çocuklar ona geçmişolsuna gitmişler. Sakat ayağıyla kalkıp, onlara şerbet ikram etmiş. Şerbetin tadını unutamıyorlarmış. Şerbetin yapılışından mı, yoksa derin bir insan sevgisiyle birlikte sunulduğundan mı, bilinmez.

Kadife ana için sıralanan nitelermeler şöyle: Do-braydı. Arkandan konuşmazdın ama sana kızarsa, zılgıtı yerdin. Bir derdin varsa mutlaka yardımına koşardın. Çok iyi komşuydu. İnsanları severdi.

Trafik canavarından yeğeni nedeniyle canı yanmış, başkalarının da canı yanmasın diye üst geçit kavgasında kararlılığıyla komutayı almış ve böyle yaparak can kurtarmış Kadife ana, 1990'da, su parasını ödemeye gittiği bir gün, aynı trafik canavarının kurbanı oluyor. Çok yazık. Ama hiç olmazsa, ardında bıraktığı insanîyet mirasıyla, mahallesinde, çevresinde pırıl pırıl parlayan gerçek bir nur içinde yatıyor.

Bu, şunu bir kez daha gösteriyor ki, kapitalizmin kârseverliği, halkımızın insanseverliğini bir türlü oyanıyor. İyi insanlar var ve onlara sahip çıkılıyor. ●

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

FATİH TELSEREN

GÖZÜ KÖR OLSUN

Haksızlıklar yapıp da "Adalet" isteyenler Olsun olsun, olsun olsun Ekmekle oynayanın gözü kör olsun

Ata'ya dil uzatıp İştin işçi kovanlar Aydınları kafir sananlar Ekmekle oynayanın gözü kör olsun

Kışın ortasında işçi çıkaran Hızla namaz kılıp haram tıkanan Yazıklar olsun yazıklar olsun Ekmekle oynayanın gözü kör olsun

Tayin deyip de sürgün edenler Sinsice sureti haktan görünenler Şerefsizler, şerefsizler Ekmekle oynayanın gözü kör olsun

MUHARREM YAZICIOĞLU

TASARRUF MU?

50 yıldır değişerek bizi yönetenler, yeter sizden çektiğimiz. Bir yandan bastırın karanlıklar, bir taraftan başkalarının keyfine çıkarılan yasalar, her yıl altından kalkılmayacak zamlar. Bir taraftan hırsızlıklar, bir taraftan liderlerin koltuk kavgaları nede-niyle bölünmeler, bizi vatani-mizda yaşamadan usandırdı. Ortallığı ölümle, zamlar kan gö-lüne çevirenler! Halk bu cefaya layık değildir. Bir gün Anado-lu'nun fakir halkının hakkı bur-nunuzdan gelir elbet. Sizden hesap sorarlar.

TASARRUFU ÖĞÜTLER

Savurdular harcadılar doydular, Beyler bize tasarrufu öğütler, Kasamızı türlü yolla soydular, Beyler bize tasarrufu öğütler.

Harcadı sırtımdan hevesi bitti, Yurdu parselleyen işine gitti,

Bize ne ettiyse bölünmek etti, Beyler bize tasarrufu öğütler.

Kasalar soyuldu bankalar battı, Varlığımız vurguncu borcuna yattı, Kayışı çektikçe sıhatim gitti, Beyler bize tasarrufu öğütler.

Yazıcıoğlu zam elinden del'oldu, Bu hayata şükür diyen veli oldu, Yuvalar yıkılıp Vatan çöl oldu, Beyler bize tasarrufu öğütler

S.ÇIKRIKÇIOĞLU

ÇORUM

Çorum'da çıkan 14 Masum dergisinde sözde Alevi oldukla-rını iddia edenlerin oyununa gelmeyin. Alevilik İran menşeli bu yobazların yüzlerindeki mas-kedir. Dergilerinde Alevi toplu-munun kafasını karıştırıp, Emeviler gibi "böl, parçala, yut" hesabı yapmaktadırlar. Emevilerin yapmadığını yapıyor ve Alevi toplumunun Piri Hünkar Hacı Bektaş Veli'ye azgınca saldırıyor, abuk sabuk yazıyorlar. Ağzlarından namaz, oruç, Ramazan düşmemektedir. Aynı ilgiyi Muharrem ayına gösteriyorlar mı? Hayır! Bunla-rın ne oniki imamları ne Hz. Ali'yi ağızlarına almaya hak-ları yoktur. Çünkü İran menşeli şeriatçıların Çorum'daki uzantı-larıdır. Gelin canlar bir ola-lım, şeriatçı düşmana karşı Alevi-Bektaşiliği savunalım.

K. AÇIKGÖZ, ESENYURT

İŞÇİLER

İşçiler yığılmış çöplük içine Perişan bir halde inler işçiler Elleri yaralı belleri bükük Kokunun içine çöker işçiler İstanbul büyük şehir diyorlar İnsanı donuna kadar soyarlar Boynu bükük bir köşeye koyarlar

Bunların örneği yoksul işçiler

Kalplerinde vurmuş felek bunları Pisliğe bulanmış çevre yanları Ölmemiş yanda kalmış canları Bir ekmek uğruna çeker işçiler

Karınca misali çalışıyorlar Teneke sırtında dolaşıyorlar Düzenin elinden ağlaşıyorlar Dertli kederli yanar işçiler

Kazım ne olacak işçinin sonu Açmamış dalında kuruyor gülü Uçuruma gider emeğin yolu Düzenin kurbanı canım işçiler

OZAN ŞAHTURNA

KARALI SİVAS

Can dostum Battal Pehlivan'a

Yangından kurtuldu panelde öldü Battal'ı da yedin karalı Sivas Otuz yedi can, otuz sekiz oldu Yine gönüm yaşlı, yaralı Sivas!

Yazar çizer idi Battal Pehlivan Halkına der idi uyuma uyan Milyonca soyulan, bir avuç soyan Aydınlığa karşı karalı Sivas!

Yol oğluyum dedim yola uymadın Çağırırım bağırırım beni duymadın Hep can yedin can yaktıma doymadın Fermanlar yazmada sıralı Sivas!

Şahturna gelemey boyun eğmeye Yoldaş oldu çilelere emeğe Utanırım Sivas'ıyım demeye Artık ben olamam oralı Sivas! Mart 1994

OZAN ÖZLEMİ

GÖRECEKSİN

Sakin öldü yandı sanma Bu ateşi söndü sanma Mücadele durdu sanma Ozanımdan ne istedin

Yaksanız da tenimizi Kesemezsin sesimizi Göreceksin gücümüzü

Ozanımdan ne istedin

Özlem'i yim divan kurulu Hainden hesap sorulur Ozanlar ölür dirilir Ozanımdan ne istedin

KURUÇEŞME, BUCA

DESTEKLİYORUZ

Çıkarmış olduğunuz dergiyi ya-kından takip ediyor, Alevilik hakkındaki yazılarınızı beğeni-yor ve destekliyoruz. Birkaç arkadaş birleşip değerli bir canı-mızın şiirini size göndermeye karar verdik.

KARA SİVAS

Şehir, sokaklar, gökyüzü Kapkara! Temmuz'un yangın sıcaklığında.

Bir yanda yıldızsız gece... Üç temmuz Acılara ve kavgamıza gebe Bir yanda otuz yedi can Şiirle türküyü, sevgiyle yaşayan!

Ve Kapkara Sivas! Geceden karanlık bir siyah Sinsice kaplamış yürekleri Katran karası Gözleri kinli ve kirli Sivas. Her rengi siyah, Sivas. Karanlığı geceye sövünç Geceden korkunç Yıldızları sönmük Güneşi soğuk Sivas Kara, kapkara Sivas!

Yılmaz Aydemir

ALİ SARITAŞ

ELLERİ DE GÖR

Sayın beyler bizim ele gelirse, Soğuktan çatlayan elleri de gör Uzun hava nedir eğer bilirse Ağıtlar söyleyen dilleri de gör

Sular zehirlidir çare bulunmaz Vergi kaçırandan hesap sorulmaz Rüştetsiz bir yere işçi alınmaz

Köşesini dönen kulları da gör

Devletin varını cebe atanlar İhaleyi, torpil ile satanlar Düğün yapıp milyarlara batanlar Borcunu vermeyen elleri de gör

Bankalar soyulur otel yakılır Otoban yapılar asfalt dökülür Çamurdan pabucun altı sökülür Yaya gidilmeyen yolları da gör

Namussu kişiye kıymet biçilmez Çalışanla çalışmayan biçilmez Yağmur yağar sular coşar geçilmez Zap suyunda gezen sal'arı da gör

Köylü rüşvet yemez bak yüzü aktır Açarsak dertini herkesten çoktur İnanma her evde telefon yoktur Daha bağlanmamış telleri de gör

İşsizlik tümüyle almış yürümüş Bütçe açık vermiş çabuk erimiş Ormanlar yıkılmış çamlar kurumuş Simsiyah kesilen dalları da gör

Sarıtaş der gelin birlik olalım Kısır çekilmeye çare bulalım Hepimiz kol kola coşup gülelim Dostluğa uzanan gülleri de gör

RAŞİT KARA

BEDESTAN

Otuz yedi gül gördüm Bedestan'da İçim kanıyor ciğerim hasta Bindört yüz yıllarından kalma Bir yobaz türedi Sivas'ta

Güneş tepenin eteklerine doğdu Kurtuluş savaşı tarihi yasa boğuldu Analar ağladı, bacılar döğündü Bu yıl bir yobaz türedi Sivas'ta

Bir hışım yağdı Sivas'ın bağrına ekinine

Benden selam söyleyin Pirim Kırklar müridine İyi baksın Hasret Gültekin'e

Kızılmak küsmüş Sivas'a Dicle, Fırat, Yeşilırmak'ı çağırması yasa

Bindört yüz yıllarından kalmış Bir yobaz Sivas'ta

Genel-İş sendikası sözleşmelerin önünü tıkamasın!

“Genel-İş’le ‘bu belediye senin, şu belediye benim’ gibi bir pazarlığa oturma yanlışına düşmeyeceğiz”

Değerli belediye çalışanları. Genel-İş sendikasının işkolunda örgütlenmesinin 1993 ve 1994 toplu iş sözleşmelerinin önünü tıkama ve uzamasına sebep olacağını defalarca ve çok önceden belirtmiştik. Buna rağmen. Belediye-İş Sendikası'nda çoğunlukla örgütlenmiş bulunan belediye işçilerinin bu işkolundaki övündüğümüz birliğini bozma çabaları devam etmiş, ancak büyük oranda engellenmiştir. Ancak şu anda aylar hatta yıllar önceden söylediğimiz gerçeği, yani sözleşme yetkilerinin tıkanmış ve uzaması gerçeğini haksız olarak yaşamaktayız.

Belediye-İş Sendikası olarak belediye işçilerinin sözleşmelerinin uzamaması için, yasal engelleri ortadan kaldırmak yönünde adım atmaya devam etmemize rağmen, **Genel-İş sendikası sözleşmelerin tıkanması yönündeki tavır ve davranışlarına ısrarla devam etmektedir.**

Son olarak 30 Mart 1994 tarihinde Toplu İş Sözleşme Sekreterliği'mizce yapılan basın açıklamasında sözleşmelerin önünde engel teşkil eden, Çalışma Bakanlığı'nın Temmuz 1993 İstatistiği'ne yaptığımız yüzde 10 barajı itirazımızı da geri çektik. Bununla da kalmayıp 89 işyerindeki hukuki itirazlarımızı da mahkemelerden geri çekerek, ciddi ve olumlu adımı attık.

Şu anda Türkiye genelinde, içerisinde İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Mersin, Kocaeli ve birçok büyükşehirin bulunduğu toplam 414 belediye ve işyerinde çalışan yaklaşık 90 bin belediye işçisinin yetkisinin önündeki tek engel, Genel-İş sendikasının 1993 Temmuz Çalışma Bakanlığı işkolu istatistiğine itirazının, sanki intikam alırcasına geri çekilmemesidir.

7 Nisan 1994 günü Belediye-İş genel başkanı Fuat Alan ile Genel-İş genel başkanı İ.Hakkı Önal'ın bir araya gelişlerinde durum açıkça kendilerine söylenmesine rağmen, Temmuz 1993 istatistiğindeki itirazın geri çekilmemesine gerekçe, 1993 Ocak istatistiğinin yargı sonucunun temyiz edilmesi gösterilmektedir.

Oysa 1993 Ocak istatistiği

pamadığını, şimdi de yasaların çarpıtılarak kullanılmasını gerçekleştirerek yapmaktadır.

Şu anda İstanbul'da İETT gibi bariz ve kesin olan 8500 belediye işçisinin sözleşme yetkisine, hiç üyeleri yokken itiraz ederek, İstanbul'un diğer ilçeleriyle birçok belediye sözleşmesinin yetkilerine, İzmir'de Büyükşehir, ESHOT, İzsu gibi yine üyelerinin bulunmadığı

davası Ankara 7.İş Mahkemesi'nin 22 Şubat 1994 günlü duruşması ile son bulmuş, ancak bu karar, 23 Şubat 1994 tarihinde Çalışma Bakanlığı ve 2 Mart 1994 tarihinde ise Genel-İş sendikası tarafından temyiz edilmiştir.

Bu davanın sonucunu dakika dakika izleyen sendikamız, Genel-İş Sendikası'nın 2 Mart 1994 tarihinde lehlerine verilen kararı temyiz etmeleri üzerine, aynı günün akşamı yani Genel-İş'in temyiz ettiği saatlerden sonra temyiz hakkını kullanmıştır.

Burada Genel-İş'in sakladığı en önemli gerçek, 1993 Ocak istatistiği davasının, yani temyiz edilen davanın ilgilendirdiği 16 işyeri olması ve bu işyerlerinde sözleşmelerin bitirilmiş, uygulanmasının devam etmiş olmasıdır. Çalışanlar açısından bir maddi kayıp söz konusu değildir. Genel-İş bu gerçeği saklamaktadır. İşte Sakarya, işte Burhaniye belediyeleri bunlara örnektir, sözleşmeleri uygulanmaktadır.

Şu anda Genel-İş sendikasını tekrar sağduyulu davranmaya ve 1993 Temmuz istatistiğine yaptıkları haksız ve gülünç itirazı çekmeye, bir kez daha, sadece temsil ettiğimiz Belediye-İş üyeleri adına değil, tüm belediye işçileri adına çağırıyoruz.

Genel-İş'in itirazı haksız ve gülünçtür!...

Çünkü; Belediye-İş sendikasının bu işkolunda barajı aştığı gün gibi ortadadır. Genel-İş sendikası hem Belediye-İş sendikası'ndan aldığı üyelerle "barajı aştım" demek ve hem de Belediye-İş sendikasının barajına itiraz etmektedir. Aynı anlama gelen istatistiğe itirazını devam ettirerek Belediye-İş'in sözleşmelerini engellemektedir.

Genel-İş Sendikası bazı belediyelerde işverenlerle ya-

belediyelerde toplam 90 bine yaklaşan belediye işçisinin sözleşmelerinin önünde engel olarak, Genel-İş, bu dayatma ile Belediye-İş sendikasını "bu belediye senin, şu belediye benim" gibi bir pazarlığa oturtmak ve belediye işçilerini adeta bir paylaşım konusuna dönüştürme yanlışlığına çekmek istemektedir.

Bu yanlışlığa asla düşmeyeceğiz.

Tavrımız açıktır.

1 Kasım 1993 tarihi itibarı ile bariz olarak çoğunluğumuzun olmadığı yerlerdeki itirazlarımızı çektik, çekiyoruz, çekmeye devam ederek sözleşmelerin önünü açacağız.

Yaptığımız incelemelerle ortaya çıkarmış olduğumuz işyerlerinden pazartesi sabahı Eminönü, salı sabahı Fatih belediyelerindeki tespitlere yaptığımız itirazları da geri çekeceğiz. Bugün saat 12.00'de İstanbul belediyesinin tespitine ilişkin itirazımızı geri çekiyoruz.

Çoğunluklarının olmadığı yerlerde Genel-İş de itirazını geri çekmelidir. 1993 Temmuz istatistiğine itirazımızı çektik, Genel-İş sendikası da hemen çekmelidir.

1 Kasım 1993 tarihi itibarıyla bakanlığın verdiği, tasbitlerde sorunlu olan yerleri her iki sendikanın inceleyerek masada çözmeye çalışmalarının önünü açmak istiyoruz. Genel-İş sendikası da böyle yapmalıdır.

Bu açıklama ve özverili davranışı, belediye işçileri adına ve onların bize olan güvenleri adına bir görev sayıyor, sorunluluğumuzun ve bilincimizin gereği olarak yapıyoruz.

Belediye-İş sendikası Genel Yönetim Kurulu adına Genel Sekreter Kasım Yorulmazbaş, 15 Nisan 1994

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü: Genel Ajans Ltd. Şti. adına Semih İra ■ İlan sorumlusu: Melek Ergen ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Caddesi, 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: 0-212-516 84 64 ■ Temsilcilikler: Avcılar: Gündüz Alt, Saadetdere Mah. Birlik Sok. No:20/A. ■ Bağcılar: Semiha Rappel, Merkez Mah. 1.Sok. No:40/4 ■ Esenyurt: Kazım Açıkgöz, Fatih Mah. Suyolu Üstü Yaprak Sok. No:8 ■ Gazimahalle: Hüseyin Kırca, 50.Yıl Mah. 2871 Sok. No:12, Gaziosmanpaşa ■ Gülsuyu: Şahin Sarıtaş, Gülsuyu Mah. Mesut Cad. No:103, Gülsuyu Sondurak, Gülsuyu-Maltepe ■ Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoglanderesi Altınşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. Ideal İş Merkezi, No:4 Kat:4 Tel: 0-216-353 57 25 ■ Kağıthane: Seyit Ermiş, Talatpaşa Cad. No:45, Ortabayır, Gültepe ■ Küçükçekmece: Seyfi Algül, Cumhuriyet Mah. Karabekir Cad. Sardunya Sok. No:21/A-5 ■ Unkapanı: Ali Haydar Göğercin, İ.M.Ç. 6. Blok, No:6610 ■ Sanyer: Meral Özçelik, Tarabya Üstü, Çayırözü Sok. No:4, Kat 3 ■ Adana: Ünal Akbulut, Kiremitthane Mah. 1304 Sok. No:36, Yüreğir ■ Adıyaman: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gölbaşı ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, Kat:3 No:39 ■ Eskişehir: Nurettin Çalıkuşu, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69 ■ Erzincan: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye ■ Gaziantep: Sedat Bican, Kıbrıs Mah. Çamlık Cad. No:27 ■ İzmir: Adnan Ayan, Eşrefpaşa Cad. No:269/1, Eşrefpaşa ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Özsoy İşhanı Kat:3 No:6 Tel:0-262-331 15 23 ■ Malatya: Şevket Coşkun, Ak-Pa Ticaret, İzzetiye Mah. Nasuhi Cad. Derme Sok. No:10 ■ Mersin: Mehmet Yılmaz, Bahçelievler Mah. 346 Sok. Dincer Apt. No:3/7 P.K.3, Pozcu ■ Söke: Av.Mustafa Açıcı, Yağcılar İşhanı, Kat:2, Söke ■ Turhal: Aydın Koca: Yenibelediye Sitesi, Kat:4 No:426 ■ Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. Kat 1 No:2, Turgutlu ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu, Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■ Avrupa Genel Temsilcilikleri: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 Avusturya ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda-Schiedam: Mehmet Cimtay, Fabristraat 53, 3117 MG ■ Avustralya: Eyyüp Aydoğmuş, 6/1A Betts St Parramatta 2150 NSW Avustralya ■ Avustralya-Mildura: P.O. Box 302, Merbin 3505 Mildura ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlçık Matbaacılık ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 150 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, Hollanda: 60 HFL, İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$ Avustralya: 53 \$ ■ Havaleler: Yapı ve Kredi Bankası, Çemberlitaş Şb. Genel Ajans, Hesap No: 1032357-6

KERVAN'IN İÇİNDEN

4 ŞERİATÇI HAREKETLE MÜCADELE
Başyazarımız *Rıza Yürükoğlu*, şeriatçi hareketle mücadelenin genel çerçevesini çiziyor ve "İslamcı Siyasal Hareket'e karşı halkın aktif birliğini sağlamak tarihsel bir görevdir" diyor

13 İNSANA DÜŞMAN ŞERİAT
Suudi Arabistan'ın yayınladığı 3 fetva.

15 N. SÖZEN "LAİK CEPHE" DİYOR
İstanbul büyükşehir eski belediye başkanı *Prof.Dr. Nurettin Sözen*'le söyleşi.

18 ÖZELLEŞTİRME VE BELEDİYE-İŞ
"Mülkiyetin el değiştirmesi işçiyi ilgilendirmez!" *Kasım Yorulmazbaş* ve *Yaşar Ayça* ile söyleşi

20 TEKNOLOJİK GELİŞME VE İŞÇİ SINIFI
S.Günbudak Volkswagen sözleşmesinin işçi sınıfı açısından önemini vurguluyor

22 YAYINLANMADI KABUL ET
Murat Tokmak'tan bir ihtarname aldık.

1 Mayıs İşçi Sınıfımıza Kutlu Olsun!

1. OLAN NEDİR?

Yerel seçimlerde şeriatçı RP Türkiye çapında %18, İstanbul'da %25 oy aldı. Böylece, Türkiye siyasal sahnesinde ciddi bir tehdit olarak belirdi. Bu İslamcı Refah Partisi'ni öncelikle iyi tanımak ve tanımlamak gerekir. Doğru tanıma ve tanımlamada, özellikle iki yön büyük önem taşır. Birincisi adlandırma, ikincisi tanımlamanın ölçeği.

ADLANDIRMA. Çeşitli ülkelerin yazarları, yıllardır, İslam devleti, şeriat devleti peşinde koşan akımlara ad koymaya çalışıyorlar. Bu çabalar arasında, akımı belirlemede üç ad öne çıkmıştır: Radikal İslam, İslamcı Köktencilik (Fundamentalizm), İslamcı Siyasal Hareket. Bunlardan ilk ikisi, olguyu tam olarak anlatmamaktadır. Üçüncüsü ise, müslümanlığı ve müslümanları bir bütün olarak karşısına almadığından ve hareketin asıl olarak siyasallığının altını çizdiğinden dolayı, daha doğrudur.

TANIMLAMANIN ÖLÇEĞİ. RP'yi, yani İslamcı Siyasal Hareketi, Türkiye sınırları içinde bir olgu olarak ele alırsak, büyük bir yanlış yaparız. İslamcı Siyasal Hareket, dünyasal, uluslararası bir tehdittir. Dolayısıyla, hem hareketin gelişme nedenleri ülke içi koşullarla birlikte dünyasal gelişmelerde aranmalı, hem de önlemler hem ülke içi hem uluslararası düzeyde düşünülmelidir.

2. TÜRKİYE'DE İSLAMCI SİYASAL HAREKETİN GELİŞME NEDENLERİ

Önce bir noktanın altını yine çizelim ki, İslamcı Siyasal Hareket, siyasal bir harekettir. Dinle devleti bir yapmaya çalışmaktadır. Bu özelliği içinde baktığımızda, hareketin köklerinin Ortaçağlardan geldiğini görürüz. Ancak bu, tarihsel bir bilgilenmeden öteye yardımcı olmaz. İslamcı Siyasal Hareket, şeriat devleti anlayışı, Ortaçağ düşüncesinin ürünüdür, o dönemden bir kalıntıdır. Ancak, bugünkü gelişmesinin nedenleri **bugünde** aranmalı ve bulunmalıdır.

İslamcı Siyasal Hareketin günümüzdeki gelişme nedenlerini iki düzeyde ele almalıyız, dünya ve ülke düzeyinde.

Bugün dünyadaki tüm İslam toplumlarında, İslamcı Siyasal Harekette önemli bir canlanma görülüyor. Ancak bir noktayı iyi anlamak zorundayız, ki bu nokta bize dünyasal nedenler zincirini getirip verecektir: İslamcı Siyasal Hareket, asıl olarak, köylü toplumundan modern endüstriyel topluma dönüşme sürecindeki ülkelerde çok ciddi bir tehlikedir. Dünya çapındaki yeni ekonomik işbölümü, neo-liberalizm, dünyanın çeperlerinde belirli bir ekonomik gelişme ve yığınların beklentilerinde büyük bir yükseliş getirdi. Ancak, bu çeper ülkelerdeki halk sınıflarına somut

olarak verdiği, henüz işsizlik ve yoksulluktan öteye gidemedi. Bunun yanı sıra, bu toplumların küçük bir kesimi olağanüstü, abartmalı bir zenginlik içinde yaşamaya başladı. Bunlar, ilerici ideoloji ve siyasetin geçici de olsa büyük bir darbe yediği günümüzde, emekçilerde, bu duruma ve durumun "kaynağı" olarak görünen metropol Batı'ya karşı gelenekçi tepkilere duyarlılık getirdi.

Sovyet devlet-bürokratik sosyalist sisteminin yıkılmasıyla, dünya emekçilerinin özlemlerine yanıt verebilen tek tutarlı ilerici ideoloji olan Marksizm, büyük bir siyasal darbe yedi. Dünya çapında bu alanda büyük bir boşluk doğdu. İşte, az ve orta gelişmiş ülkelerde gördüğümüz dinsel ideolojinin patlayışı böyle bir boşluğu değerlendirmektedir. İslam dini de, az ve orta gelişmiş ülkelerde yayılmış olduğundan, bu canlanıştan payına en çok düşen din olmaktadır. Bu ülkelerde yükselen İslamcı Siyasal Hareket, genellikle küçük burjuva yığınların düzene tepkileri-

ni kanalize ediyor. Ama kapitalizme ve emperyalizme karşı ilerici değil, gerici bir yöne kanalize ediyor. Bu hareketteki "düzen karşıtlığı"na aldanmamak, bundan emekçiye yararlı bir düzen çıkabileceği hayaline kapılmamak gerekir. Şeriatçı hareket, Türkiye'nin de önündeki en büyük tehlikedir.

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte, emekçi insanların tek kurtuluş yolu olan Marksizmin, geçici de olsa, çekiciliğini yitirmesinin yanı sıra, burjuva-kapitalist ideoloji de uzun bir zamandır ölümcül bir kriz içindedir. Hatta Marksist ideolojinin yaşadığı geçici zorluklar bile kapitalist ideolojiyi canlandıramamıştır. Böyle bir ideoloji, İslam toplumlarında, bir de zaten güçsüz olan bir burjuvazi tarafından temsil edilmektedir. Bu ülkelerde burjuvazi, Batı'yla karşılaştırıldığında, her anlamda güçsüzdür, gaddardır, görgüsüzdür ve gösterişçidir.

Yine sözkonusu ülkelerde, dünyasal konjonktürün yanı sıra, işçi sınıfı ve

onun ideolojisi de güçsüzdür. Bazı ülkelerde sayısal olarak önemli oranlara ulaşmasına rağmen bu böyledir. Bu zayıflık, geçmişinin kısılgından, köyden hızlı katılımla bilinç ortalamasının sürekli aşağı çekilmesinden, örgütlenme alışkanlığının zayıflığından, vb., kaynaklanmaktadır.

Dolayısıyla, İslamcı Siyasal Hareket'in tehdit olarak doğduğu toplumlarda, toplumsal ve siyasal düzeylerde bir "hegemonya boşluğu"ndan sözedebiliriz.

İşçi sınıfı ve burjuvazinin böyle mevzilendiği ve ekonominin süregelen bir "darboğaz-kriz-ilerleme" zincirinde boğuştuğu bu ülkelerde, uzun bir tarihsel geçmişi olan, tüm ülkeyi başından sonuna kapsamış ve gerçekten işleyen tek örgütlenme, dinsel örgütlenmedir: Camiler.

Şeriatçı hareketin Türkiye'de güçlenmesinin içsel nedenlerine gelirse, bunların bazıları dünyasal nedenlerin izdüşümüdür, bazıları ülkemize özgü

İSLAMCI SİYASAL HAREKETE KARŞI HALKIN AKTİF BİRLİĞİNİ SAĞLAMAK TARİHSEL GÖREVDİR

Rıza Yürükoğlu

İslamcı Siyasal Hareket'in ülkemizi ve toplumumuzu tehdit eder olmasının nedenleri "ilahi" değildir!

3. İSLAMCI SİYASAL HAREKET'İ İYİ TANIMALIYIZ

RP, yerel seçimlerde %18 oy aldı. Bunun yanısıra, MHP'nin de oyunu dışarda bırakırsak, toplumun %75'i **bugün** bir şeriat devletine karşıdır. Yani sorun, bazı aydınların gevelediği gibi, RP'den korkmak korkmak değildir. Ancak karşıımızdaki düşmanı iyi tanımak zorundayız. Bu noktada bir hata yaparsak, korkulacak günler işte o zaman gelir.

İslamcı Siyasal Hareket açısından, kendi tarihimizden ve dünya gelişmelerinden ders çıkarmalıyız. Yalnızca Osmanlı tarihi bile, Yavuz'un Çaldıran Seferi'nden Kurtuluş Savaşına kadar, toplumun ve devletin ne melun bir rakiple karşı karşıya olduğunu anlatmıyorsa, neyi anlatıyor? İslamcı siyasal hareket her ilerlemenin düşmanı, Anadolu insanının gerilikten kurtulmasının önündeki temel tarihsel engeldir.

Osmanlı tarihinin yanısıra, günümüzde Malezya, Filipinler, Endonezya, Mısır, Ceza-yir, Sudan ve İran'da olanlar da, nasıl her yönüyle tam bir demokrasi düşmanı akımla karşı karşıya olduğumuzu iyi anlatmaktadır. İslamcı Siyasal Hareket'in girdiği her yerden kan fışkırmaktadır. Önlemlerin zamanında, **halkla beraber** ve yetkin bir biçimde alınmadığı yerlerde ordular da bölünmekte ve toplum çaresiz bu karanlığın eline düşmektedir.

gelişmelerin sonuçlarıdır.

Türkiye'nin ekonomik büyümesi (ki küçümsenemez), çok büyük ölçüde emekçi sınıfların sırtından olmuştur. Dış sömügelere sahip olmayan Türkiye burjuvazisi, her aşamada sermaye birikimini kendi halkının cebindekini alarak sağlamıştır. Bu durum, gerçekten hızlı ve güçlü bir endüstriyel gelişmenin yanısıra toplumda **işsizliği, yoksulluğu ve geleceğe karşı güvensizliği** inanılmaz boyutlara çıkarmıştır.

Türkiye'de, modern bir endüstriyel topluma dönüşme süreci, belirli bir plan ve program çerçevesinde yürütülmediğinden, tarımsal alanda büyük yığınlar için ekonomik yaşam çökmüş, dolayısıyla nüfus çökmüş, pek çok köy terk edilmiştir. Bunun karşısında kentler, yine plansız-programsız beton yığınları ve kentleri saran gecekonduarda aşırı nüfus yığılması şeklinde büyümüş-tür. Sermayenin görünmez, akılsız erdirilmez gücü insanları hazan yaprakları

gibi oradan oraya savurmaktadır. Emekçi insan kendi yaşamına, ailesinin kaderine bir nebze olsun hakim değildir. Bir gecede paranın değeri %30 düşmekte, ertesi gün dolar %50 yükselmektedir. "Kim" yapıyor, neden yapıyor? Sermayenin bu görünmez, akılsız ermez gücü emekçi insanda metafizik bir algılama, "kader" olarak yansımaktadır.

Bu resmin içine güncel bazı siyasal verileri de koymalıyız. 1980 darbesi ve ardından gelen siyasal yapılanma, merkez sağ ve merkez sol partiyi beş parçaya böldü. Bu yapay parçalanma, toplumda küçük desteğe sahip RP, MHP gibi partilerin göreceli önemini arttırdı. Bozuk düzene tek gerçek alternatif olan devrimci sol ise marjinalleşti.

Bu gelişmeler altında Türkiye'de, "hegemonya boşluğu"ndan söz edilebilir bir duruma geldi.

Demokrat Parti'den bu yana, burjuva siyasetçilerinin çapsızlığını da önemle vurgulamalıyız. İsmet İnönü ve Erdal

İnönü dışında, tüm siyasetçiler dini kendi siyasal çıkarlarına alet etmeye çalıştılar. Nakşibendilerin, Nurluların, Süleymancıların, adlarını sıralamaya kalksak koca bir liste tutacak olan şeriat devleti yanlılarının ellerini öptüler, sırtlarını sıvazladılar. Cami yaptırma, imam-hatip, Kuran kursu açmayı siyasal çıkarları için şehvetle sürdürdüler. Bunları, dini devlete egemen kılmak için yapmadılar. Dinin kendi siyasetlerini desteklemesi için yaptılar. Bunların büyük çoğunluğu, "laik" siyasetçilerdi. Ama, sonradan yetme burjuvanın arsızlığı ve patolojik sınıfsal körlüğü içinde, dini siyasete alet etmenin, eninde sonunda siyaseti ve devleti **dine alet etmeye** dönüşeceğini göremediler. Ya da gördülerse de, günlük çıkarları için umursamadılar. Şeriatçı karanlık RP'nin, Türkiye toplumuna bir tehdit durumuna gelmesinin başlıca siyasal sorumlusu, gelmiş geçmiş burjuva siyasetçileridir.

Görüldüğü gibi, şeriatçı partinin,

Dünya deneylerinden çıkan sonuçları da içerir bir biçimde, İslamcı Siyasal Hareket'in genel özelliklerini, "muhalefette" ve "iktidarda" diye ikiye ayırarak ele almakta yarar vardır.

Muhalefette İslamcı Siyasal Hareketin Özellikleri

1) Parti programında ne yazarsa yazsın, İslamcı Siyasal Hareket'in amacı, "İslam devleti", yani "şeriat devleti" kurmaktır. Din ve devleti birleştirmek, devleti dine bağımlı kılmaktır.

2) Anti-laik bir harekettir. Laiklik onun için küfürdür, dinsizliktir. Tüm dünya örneklerinde gördüğümüz gibi, toplumsal tansiyonu artırarak, toplumda her düzeyde çatışma yaratarak ve çatışmayı körükleyerek, tüm toplumu laikler ve dinciler olarak böler.

3) Bu hareket, yaşayabilmesi için sınıf gerçeğine ölesiye düşmandır. Toplum, inananlar ve inanmayanlar olarak

böldüğünden, sınıf gerçeğini gölgeler, geri iter ve sınıf potansiyelini düşürür.

4) Toplumun her düzeydeki demokratik kurumlarını böler ve parçalar. Dolayısıyla yine sınıf gerçeğini örtüler ve sınıf potansiyelini düşürür.

5) İslamcı Siyasal Hareket kimleri örgütüyor?

a) Geleneksel yaşam biçiminden kopup kentlere yığılan ama yeni üretimde de yer tutamayan "köksüzleri" örgütüyor.

b) Basit meta üreticisini, esnaf ve zanaatkarı, yani küçük burjuva üreticiyi örgütüyor.

c) Hareketin asıl hareketlendirici gücü ve yönetim kadroları ise küçük işadamları, küçük kapitalistler, yani *tekeldişi burjuvazidir*.

6) Dolayısıyla, RP'nin sınıf özü, küçük kapitalistler (tekeldişi burjuvazi) ve bir ölçüde de esnaftır.

7) Bu hareket, "aydınlanma"ya, demokrasi, laiklik, kişisel özgürlükler gibi kavramlara tümüyle karşıdır.

8) Bu hareket, sınıf gerçeğine karşı olduğu gibi, ulus gerçeğine de karşıdır. Ümmeti savunur. Ulusal sınır tanımaz. Çünkü şu gerçeğin çok iyi farkındadır ki, yürüyüşünün önu belirli bir noktada kesilirse, giderek tüm dünyayı eline geçiremezse, kendisi çökecektir.

9) İşte bu nedenlerle, hiçbir devletin hiçbir yasal çerçevesini kabul etmez. Yasalar onun için yıkılması gereken şer unsurlardır.

10) Tam anlamıyla anti-demokratiktir. Başka türlü de olamaz.

11) Toplumda "vatandaş" kavramını tanımaz. Aile dışında hiçbir toplumsal birim tanımaz.

12) Bir cihat hareketidir. Kendi olmayan, kendisinin olmayan herşeye karşı, kan dökerek savaşmak zorundadır. Yapısı ve tanımı gereği barışçıl bir hareket olamaz. Erbakan'ın, "elli yılın intikamını almaya geliyoruz" sözleri bunu anlatır.

13) Tüm toplumu başından sonuna mutlak siyasallaştırır. (Bu kimilerine iyi birşey gelebilir ama asıl sonucu iktidarda iken ortaya çıkar, ki buna biraz sonra değineceğiz.)

14) Kültür, moral ve adalet diye bağırır, ama her adımında kültürsüzlük, moralsizlik ve adaletsizlik üretir.

15) Daha ilk baştan itibaren toplumun düşünme potansiyelini köreltir ve düşürür. Akıl, sorgulama ve mantık yerine, "mutlak"ı kabulü ve mutlak itaati koyar. Bununla topluma verdiği büyük zarar bir yana, kendisi örgütsel olarak büyük yarar sağlar. Rakiplerine oranla son derece disiplinlidir. Emir demiri keser.

16) Tüm toplumda şiddet kültü ve muhbirlik üretir. İran'da somut görüldüğü gibi, küçük çocuklar İslam adına bilirlbilmez şekilde anababalarını ihbar ederler.

17) Daha ilk başından totalist ve totaliter bir akımdır. Toplumsal yaşamın her alanına düzenleme getirir. Herşeyi tek bir "doğru"nın içine sıkıştırmaya kalkar.

İktidarda İslamcı Siyasal Hareket'in Özellikleri

Toplumsal ve Siyasal Yaşamda

1) Modern, laik (seküler) devlet yıkılır,

yerine şeriatla göre örgütlenmiş bir devlet getirilir.

2) Erkin yapısı değiştirilir. Erkte en büyük önemi ideolojik (dinsel) bölümler üstlenir.

3) Sürekli kriz içinde varolan bir devlet biçimi ortaya çıkar. Bu sürekli kriz, kapitalist altyapıyla üstyapının (yeni devlet) sürekli kavgasından kaynaklanır.

Şeriatçı parti sorununa yaklaşımın tek doğru zemini, RP'nin özgürlükleri, demokratik hakları değil, modern laik demokratik devletin ilkeleri'dir.

Soru, "laik devlet nedir, ne değildir" sorusudur. Tüm haklar ve özgürlükler, işte bu soruya verilecek yanıtın çerçevesi içinde biçimlenir, "hak" durumunu alır.

4) Aynı şekilde sürekli kriz ve tansiyon altında yaşayan bir toplum ortaya çıkar. Muhalefette iken yarattığı aşırı siyasallaşma giderek topluma yorar ve anti-tezini doğurur. Giderek apolitik bir toplum gelişir. İran'da seçimlere katılma oranının sürekli olarak düşmesi bunun kanıtıdır.

5) Tüm siyasal sistemi yok eder. Yerine şeriat organlarını getirir.

6) Siyasal erki bir din "ulu"sunun, ya da küçük bir gurup dinsel kastın (bir gurup hoca) elinde tekelleştirir. Bunun da çok önemli bir nedeni vardır. Muhalefetteyken kendisini destekleyen ve onu iktidara getiren toplumsal taban antagonist sınıf ve katmanlardan oluşmaktadır. Bu toplumsal tabanda, bu iktidar blokunda, antagonizmin yarattığı tansiyon sürekli olduğundan, küçük bir gurupta ya da tek kişide siyasal merkezileşmeye yükselmesi zorunludur.

7) Bu merkezileşmenin aracı olarak devlet, olabilen her yöne, her alana genişletilir. Sonuçta ortaya çıkan, mutlak totaliter bir devlettir.

8) Erbakan, "Balkanlar'da, Kıbrıs'da, Kafkaslar'da Hakka dayanan milli menfaatlerin korunması"ndan söz ediyor. Sözde emperyalizme karşı olan RP, kendisi İslam takkeli bir yayılmacıdır. "Refah'ın adil düzeni, bizi sömürecek, bizi savaşlarda öğütecek, bize haram, yani başka halkların alınterini yedirecek adı bir düzendir." (Emine Engin)

Ekonomik Alanda

1) Devletin temel görevi üretimin dışsal koşullarını sağlamaktır. Ortaya çıkan totaliter anti-demokratik şeriat devleti ise kendi ideolojik biçimlenmesi gereği tam tersine üretimin dışsal koşullarında engeller yaratır.

2) Ekonomide değer yasasının işleyişi sınırlanır. Meta değişimi, değer üzerine oturmaz, keyfi kararlara bağlı olur. Bunun yanı sıra, ekonominin bazı bölümleri dinsel ideolojik bakışa göre geliştirilir ya da köreltilir. Dolayısıyla, İslam devletinde üretim ve değişimde bir çeşit anarşizm gelişir.

3) İslamcı Siyasal Hareket'in itici gücünü ve lider kadrosunu oluşturan küçük kapitalistler, ekonomiyi ve devleti ele geçirince değişir, kendisi büyük burjuvalığa yükselir. (İran'da olan budur.)

4) İslam devleti İran'da asgari ücreti 10 yıl dondurmuş, ardından gelen 3 yıl %10 arttırmış, 15.yılında da %300 arttırmak zorunda kalmıştır. Oysa fiyatlar %1000-3000 arasında artmıştır. Dolayısıyla, korkunç bir emek sömürsü ve sermaye birikimi gözlenmektedir. Öteki ülkelerdeki eğilimlerle de birleştirince, yoğun bir enflasyonist politika ile ücretlerin dondurulmasının, İslam devletinin bir özelliği olduğunu söyleyebiliriz.

5) Fakat toplumun nesnel bir hukuksal çerçeveden yoksunluğu ve iktidar blokunun kendi içinde sürekli bir çekişme içinde olması nedeniyle çok yaygın olan güvensizlik duygusu, bu birikimin uzun dönemli yatırımlara akmasını engellemektedir. Ekonomik gelişme potansiyeli düşmektedir.

6) İyice büyümüş olan devletin ekonomiye yükü artmaktadır. Devlet gitgide daha fazla tüketici olmakta, bunun yanısıra devlet yatırımları da düşmektedir.

7) İslamcı hükümet para, zor kullanımı, ve yasa araçlarını hiçbir zaman yerinde ve iyi kullanamamaktadır. Dolayısıyla endüstrileşmekte olan ya da kapitalistleşmiş günümüz toplumunu, 1300 yıl öncesinin yasa kitabıyla yönetmeye kalkmanın sonucunda, İslamcı burjuva hükümet, burjuva devletini zayıflatmaktadır.

Muhalefette iken kültür, moral ve adalet diye bağırın İslamcı Siyasal

Hareket, iktidara geldiği ülkeyi tam bir ortaçağ karanlığı içine koymaktadır. Buna 3 örnek vereceğiz.

İran İçişleri Bakanlığı'nın geçtiğimiz aylarda yayınladığı rakamlara göre, 1993 yılında 60 milyonluk toplumda gazete satın alanların sayısı 700 binin altındadır. (Bu sayı Türkiye'de 4 milyon çevresindedir.)

Resmi sayılara göre, Horasan eyaletinde 1992 yılında 6 milyondan az olan nüfus içinde, 4000 kişi intihar etmiştir. Aynı tarihte tüm İngiltere için, ki nüfusu Horasan'ın 10 katı daha fazladır, bu rakam yalnızca 600'dür.

Hocatül İslam Muhammed Gazavi, Tahran'ın güney banliyölerinden Şehre-ray semtinin İslami yargıcı, baktığı bir davayla ilgili olarak 1993 Eylül ayında bir açıklama yaptı. İki kardeşi, bir adamı kaçırmak ve yakarak öldürmekten dolayı suçlu bulunduğu, fakat katilleri cezaevine göndermeyeceğini, çünkü onların müslüman olduğunu, öldürülen kişinin ise bir din sapkını Bahai olduğunu söyledi. Ölen insanın ailesine tazminat da ödenmeyeceğini sözlerine ekledi. İşte size şeriat devletinin kültürü, morali ve adaleti!

4. İSLAMCI SİYASAL HAREKET'E YAKLAŞIMIN DOĞRU ZEMİNİ NEDİR?

Son aylarda iyi görüldüğü gibi, Türkiye'de kafalar çok karışık. Hele hele aydın dediklerimiz, belkemsizliklerinden, güç karşısında iyice şaşırılmış durumdadır. Kimi "demokrat" kalkıyor, "oyum RP'ye" diyor. Kimi komünist kalkıyor, "bunlarla ideolojik mücadele gerekir" diyor. Ama genellikle aydınlarımız (ne yazık ki bazı işçi aydınları da buna katılıyorlar), RP sorununu bir inanç özgürlüğü, demokrasi sorunu olarak görüyorlar.

Bu nasıl bir "demokrasi" anlayışı-

dır! Tam da ayakları yerden kesik küçük burjuva entellektüelinin sınıflarüstü "soyut" demokrasi anlayışı. Hiçbir özgürlük, hiçbir demokrasi sınırsız değildir. Her özgürlüğün, onu belirleyen bir çerçevesi, bir "referans noktası" vardır. Bunlar yoksa, özgürlük de yoktur.

RP sorununu bir inanç özgürlüğü, demokrasi sorunu olarak ele almaya kalkmak, kendini baştan yenilgiye mahkum eden bir yanıhtır. Öncelikle de metodolojik bir yanıhtır. Konuyu bu noktada tartışmak, tam da dinci siyasal hareketin istediği şeydir. "İnananların özgürlüğü, demokratik haklarımız" diye her fırsatta sızlananlar onlar değil midir?

Şeriatçı parti sorununa yaklaşımın tek doğru zemini, RP'nin özgürlükleri, demokratik hakları değil, **modern laik demokratik devletin ilkeleri**'dir.

RP'ye karşı sağlam bir ideolojik mücadele verilsin, düzgün yanıtlar getirilsin. Bu mürayi hareketin sahteciliği ortaya çıkarılsın, tamam. Bunlar gerçekten, mutlaka yapılmalıdır. Ancak, mücadelenin ana halkası, başlangıç ve bitiş noktası, **laik devlet** olmalıdır. Dinle devletin ayrılması, dinin de devletin de eğitimden elini çekmesi. Din bir siyasal faktör haline geldiğinde, bizler, hepimiz siyaseti, siyasal alanı, yani devleti tartışmak zorundayız. Siyaset, sınıflarla devletin ilişkisi alanıdır. Her sorunun formülasyonu, o sorunun çözümüdür. Dolayısıyla siyasal, devletsel düzeyde çağdaş insanların formüle edecekleri sorun, "laik devlet nedir, ne değildir" sorusudur. Tüm haklar ve özgürlükler, işte bu soruya verilecek yanıtın çerçevesi içinde biçimlenir, birer "hak" durumunu alır ve realize olur.

Yinelerek, şeriatçı partiye karşı yaklaşımın doğru zemini, tekil ve palyatif ve tanımlandığı ölçüt belirsiz özgürlükler ve haklar değildir. Özgürlüklerin ve tüm demokratik hakların varolabilme, yaşayabilme çerçevesi

olan, bunların tanımlandığı ölçüt olan, **modern laik demokratik devlettir.**

Yukarıda sorunun formülasyonu onun çözümüdür dedik, ancak sorunu doğru formüle edip laiklikle tartışmaya başladığında da üç çarpık tutumla karşılaşırız. Dolayısıyla, formüle ettiğimiz soruda laiklik sözcüğü geçiyor ama soru yine düzgün formüle edilmiş olmuyor. (Bu üç çarpık tutumun ikisi kasıtlı, aydınlarınki ise bana dokunmayan yılan bin yaşasın ödekliliğinin sonucudur.)

Şimdi bu üç çarpık tutumu kısaca ele alalım.

1) RP bir yanda laikliği küfür olarak ele alıyor, emperyalizmin oyunu olarak değerlendiriyor, ama öte yanda basın ve TV'lerde duyguları sömürme fırsatı doğduğunda, "bu nasıl laiklik, devlet inananların dinine karşıyor, türbanımıza el uzatıyor, bize zulüm yapıyor" diye ağlıyor. Böylece, büyük bir demagoji yaparak, laikliği tartışmıyor, laikliği kendi "haklarına", istemlerine eşitliyor. "İnananların inanma özgürlüğü"ne indiriyor.

2) Aydınlarımız laikliği, tüm demokratik hak ve özgürlüklerin içinde vücut bulduğu toplumsal ve yasal bir çerçeve olarak değerlendirmiyor. Özgürlük ve demokrasiyi sınırsızlandırıyor, felsefi açıdan da, kendisi farkında olmasa bile, "zorunluluk ve özgürlük" ilişkisini reddetmiş oluyor. Ödekliliği onu bir çeşit "mutlak" özgürlük anlayışına, bir çeşit anarşizme götürüyor.

3) Üçüncü çarpık tutum ise, hangi partiden olurlarsa olsunlar, burjuva siyasetçilerinin ortak tutumudur. Özellikle yaşanan son yıllar hepimize gösterdi ki, bu siyaset adamları, bu devlet görevlileri dinle laiklik arasındaki, devletle cami arasındaki çizgiyi çekebilme konusunda uzaktırlar. Tutarlı davranılacaksa, ya dinin siyasete hiçbir düzeyde karıştırılmasına izin vermemek gerekir, ya da dinin siyaseti istediği gibi eline almasına izin vermek gerekir. Bunun ortası yoktur. Ya laiksin, ya anti-laiksin.

Ancak, bizim hiçbir şekilde devlet adamı olamayan cüce siyasetçilerimiz, bu iki tutarlı ucu da benimseyemiyorlar. Dinin siyasete karıştırılmasına hiçbir düzeyde izin vermemek mi? Burjuva siyasetçileri bunu istemiyorlar, çünkü onlar devletin ve siyasetin tam anlamıyla özgür iradeye dayanmasını değil, bugün varolan durumun, dinin de desteğiyle toplumda genel kabul görme-

—●—
**Ya dini siyasete
karıştırmayacaksın, ya
dinin siyaseti istediği gibi
eline almasına izin
vereceksin. Ortası yoktur.
Ya laiksin, ya anti-laiksin.
Kim dini siyasete alet
ederse, dine tüm
konularda belirleyici rolü
vermek zorunda olduğunu
bilmelidir. "Azıcık din
sömürücülüğü bile, azıcık
hamileliğe benzer!"
Eninde sonunda çocuk
doğar. O da şeriat
devletidir.**
—●—

sini istiyorlar. Dinin devlete ve siyasete dolu dizgin, fanatikçe karışması mı? Burjuva siyasetçilerimiz bunu da istemiyorlar. Onlar istiyorlar ki, din bugün varolan şekilde yarımamalak laik devleti desteklesin. Ama devlet dine bağımlı bir duruma girmesin.

Oysa bizim at gözlüğü takmış siyasetçilerimiz şunu görmüyorlar ki, dini siyasete bir kere karıştırdın mı (ne kadar az karıştırsan karıştır!), dinin siyasal konularda nasıl davranması gerektiğine "laikçe" karar vermeyi istemek, işte bu gerçekten en büyük hainliktir, "dinsizliktir", zulümdür. Eğer dinden kendi siyasal kimliğine inanmayı anlamıyorsa, kim oy toplama adına dini siyasete şu kadarcık ya da bu kadarcık alet ederse, dine tüm konularda belirleyici rolü vermek zorunda olduğunu bilmelidir. Bir başka kapsamda söylenmiş bir söz bu konuya da uyarlayabiliriz: "Azıcık din sömürücülüğü bile, azıcık hamileliğe benzer!" Eninde sonunda çocuk doğar. O da karşı-devrimdir, şeriat devletidir.

5. MODERN LAİK DEMOKRATİK DEVLET NEDİR?

RP, yalanlar üzerine kurulu bir partidir. Bu parti, laiklik (sekülerizm) kavramını da çarpıtmaktadır. Laikliği, yalnızca, "inananların inanma özgürlüğü" olarak tanımlamaya çalışmakta, dolayısıyla tek yanlı bir tanım yapmaktadır.

Laikliğin 3 temel ilkesi vardır:

1. Modern laik-demokratik devlet felsefesinin temel taşı, dinin, tümüyle

devletin dışına çıkarılmasıdır. Ve de dinsel kuruluşlar, devletin fonlarından bir kuruş bile alamazlar.

2. Buna karşılık, devlet de, inananların inanç özgürlüğüne hiçbir biçimde karışamaz.

3. Devlet de, din de, eğitimden aynı derecede uzak tutulmalıdır. (Buna karşılık, isteyen inanç topluluğu kendi cebinden kendi okulunu açabilir.)

Bu 3 temel ilke, özellikle "aydınlanma çağı"nın büyük burjuva düşünürleri ve siyasetçileri tarafından, toplumsal gelişmenin dayattığı zorunluluklar nedeniyle geliştirilmiş ve laiklik kuramı ortaya çıkmıştır. Tüm uygar ülkeler laiklik kavramını kabul etmişlerdir. Ancak, bu ilkelerin ne denli tam uygulandığı, her ülkede, gerici sınıf ve katmanlarla, ileriye temsil eden sınıf ve katmanların mücadelesi sonucunda belirlenmiştir. Ve yine her ülkede bu sınıf mücadelesi, ülkenin tarihsel ve ekonomik gerçekleri içinde yürümüştür.

Bu söylenenler ışığında Türkiye'ye bakarsak, hemen iki şey söyleyebiliriz. Birincisi, Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşuyla birlikte laiklik ilkesini benimsemiştir. Ancak ülkenin tarihsel gerçeklerinin baskısı altında bu ilke, topal, sakat uygulanmıştır. Toplumumuzun gelişmesi önünde tarihsel bir engel olan "ulema"yı denetim altına alma kaygusuyla, Kemalistler, doğru bir çözümlemeden kalkarak yanlış davranmışlar ve dini devletin içinde, "Diyaret" olarak örgütlemişlerdir. Zararlı sonuçları bugün ortaya çıkmıştır. "Ulema" ile mücadelenin yolu bu değildi. Laiklik ilkesini de zedelemeyecek, çok daha etkin seçimler vardı. Bugün de vardır.

İkincisi, devletin ve dinin eğitimden uzak durmaları noktasında, yine tarihsel ve ekonomik nedenlerle devlet farklı bir tutum almış ve son yıllara dek tüm eğitim sistemini üstlenmiştir. Bunun zorunluluğuna biz de katılırız. Cumhuriyet'in ilk 30 yılını düşünürseniz, o günlerdeki güçler dengesi içinde, devletin laik-Kemalist kadrolarının elinde olmayan bir eğitim sisteminin yalnızca molla-melle üreteceği açıktı. Sonra Türkiye, ekonomik gelişme düzeyi ve olanakları çok düşük bir ülkeydi, bugün de sorunlarını aşmış bir ülke değildir. Devletin eğitimden bugün bile tümüyle çekilmesi pek düşünülemez. Çekilirse, eğitim dincilere ve asil olarak da zengin çocuklarına "hizmet" veren okul şirketlerine kalır. Yalnız, eğitimin devletin elinde olmasının getirdiği büyük zararlar da vardır. Dolayısıyla, yine bu noktada da, ülkenin ekonomik gerçeklerini unutmadan, laikliğin bu ilkesinin de tutarlı uygulanması yönünde alınabilecek çok önlem, atılabilecek çok adım vardır.

Türkiye parantezini burada kapatıp, tekrar laiklik kuramına dönelim. Şimdi, çeşitli alıntılarla, Marks ve Engels'in anlatımından, modern seküler devleti ele alacağız. Anti-komünist karşıtlar, ne desek bir kulp bulurlar ya, biz yine de belirtelim: Aşağıda okuyacağınız pasajlar, Marksizme, "komünizme" özgü fikirler değil, 1789 Büyük Fransız Devrimi'nden bu yana kurumlaşan laiklik kavramının tam ve tutarlı bir ele alınışıdır. Marks ve Engels, klasik düşünürler tarafından geliştirilen laiklik

(sekülerizm) kavramını özetlemektedirler:

“Kilise'nin devletten tümüyle ayrılması. Devlet tarafından, ayıracı tüm dinsel topluluklara, özel kuruluşlar olarak davranılacaktır. Bunlar, kamu fonlarından herhangi bir destekten ve eğitime her türlü etkiden uzak tutulacaklardır. (Kendi fonlarıyla, kendi okullarını kurmaları ve oralarda kendi saçmalarını öğretmeleri yasaklanamaz.)” (Engels, 1891 Program Taslağı'nın Eleştirisi)

“Halkın devlet tarafından eğitilmesi'ne tümüyle karşı çıkılmalıdır. İlköğretim okullarına yapılacak harcamaları, öğretim personelinin niteliklerini, öğretilecek konuları vb. genel bir yasa ile belirlemek, ve, ABD'de yapıldığı gibi, bu yasal koşulların yerine getirilmesini devlet müfettişleri aracılığıyla denetlemek, devleti halkın eğitimcisi olarak atamaktan çok başka bir şeydir. Hatta, hükümet ve Kilise, okula herhangi bir etkiye bulunmaktan eşit derecede dışlanmalıdır. Hele ki, Prusya-Alman İmparatorluğunda, ... tam tersine, gerçekte devletin halk tarafından çok sıkı bir eğitime ihtiyacı vardır.” (Gotha Programının Eleştirisi)

Din devletin dışına çıkartılacak, din görevlileri özel yaşama dönecek ve inananların bağışlarıyla geçimlerini sağlayacaklar. Tüm eğitim kurumları halka açılacak ve aynı zamanda dinin ve devletin tasallutundan kurtarılacak. Böylece, bilimler de, sınıfsal önyargılardan ve hükümetlerin baskılarından olabildiğince kurtarılmış olacak.

“Aynen devletin, kendisini devlet dininden kurtararak dinden kurtarması ve dini sivil toplumda kendi başına bırakması gibi, birey de, dini artık kamusal değil, özel bir sorun sayarak, kendisini siyasal olarak dinden kurtarır.

“(...)”
“Nasıl, loncaların, korporasyonların ve zanaatların imtiyazları kaldırılınca, endüstriyel aktivite kalkmıyor, tam tersine gerçek endüstri ancak bu imtiyazlar kaldırıldıktan sonra başlıyorsa, ... nasıl, ticari imtiyazlar kaldırılınca ticaret kalkmıyor, asıl gerçekliğini serbest ticarete buluyorsa, bunun gibi, din de pratikteki evrenselliğini ancak imtiyazlı bir dinin olmadığı yerde geliştirir (Kuzey Amerika Devletleri'yle karşılaştırın).

“Modern 'kamu sistemi', gelişmiş modern devlet, ... bir imtiyazlar toplumuna değil, tam tersine, imtiyazların lağvedildiği ve yokedildiği bir topluma, ... yaşamsal öğelerin özgür bırakılmış olduğu gelişmiş sivil topluma dayanmaktadır. Burada, hiçbir 'imtiyazlı ayrıcalık' ne başka herhangi bir ayrıcalığın, ne de kamu sisteminin karşısında dikilmektedir.

“(...)”
“Demokratik temsili devlette, ... imtiyazın yerini yasa almıştır.

“Dolayısıyla, yalnızca burada, özgür teori ile imtiyazın pratik geçerliliği arasında bir çelişki bulmayız. Tam tersine, imtiyazların pratikte kaldırılması, serbest endüstri, serbest ticaret, vb., hiçbir imtiyazlı ayrıcalığın kamu sistemine karşı durmadığı 'özgür teori'ye uyar - tam olarak gelişmiş modern devlet de yalnızca burada bulunur.

“(...)”

“(Modern) devlet der ki, sivil yaşamın öteki öğeleri gibi, din de, ancak devlet onun siyasal olmadığını ilan ettiği ve dolayısıyla onu kendi başına bıraktığı zaman tüm kapasitesiyle var olmaya başlar. Bu öğelerin siyasal varoluşlarının feshedilmesi, örneğin, seçmenler için mülkiyet koşulu aramanın kaldırılmasıyla mülkiyetin (siyasallığının- R.Y.) feshedilmesi, devlet kilisesinin kaldırılmasıyla dinin (siyasallığının-R.Y.) feshedilmesi, ... bunların, bundan böyle rahatsız edilmekten kendi öz yasalarına uyan ve kapasitesinin sonuna kadar gelişen, en coşkun yaşamı anlamına gelir.” (Kutsal Aile)

“Gerçekten dinsel devlet, teokratik devlettir. Böyle devletlerin başı ya o dinin Allahı, Yahudi devletinde olduğu gibi Yahova'nın kendisi, ya Tibet'te olduğu gibi Allah'ın temsilcisi Dalai Lama olmalı, ya da ... tüm Hristiyan devletler, kendilerini, 'şaşmaz kilise' olan bir kiliseye bağlı kılmalıdır. Çünkü, Protestanlık'da olduğu gibi, kilisenin yüce bir başı yoksa, dinin yönetimi, hükümetin iradesine tapmaktan, yönetimin dışından başka bir şey anlamına gelmez.

“Bir devlet, eğer eşit haklara sahip çeşitli itikatları içinde barındırıyorsa, belirli itikatların haklarını çiğnemenin,

le bir türetmeye niyet etmediğini ve rasyonel özgürlüğün gerçekleşmediği devletin kötü bir devlet olduğunu kabul edeceksiniz.

“Bu açmazı nasıl çözerseniz çözümlen, devletin din değil, özgür mantık temelinde inşa edilmesi gerektiğini kabul etmek zorunda kalacaksınız.

“Siyasal alanda felsefe, fiziğin, matematiğin, tıbbın ve her bilimin, kendi ilgi alanlarında yaptıklarından başka bir şey yapmamıştır. Verulam'lı Bacon ... fiziği teolojiden kurtardı ve fizik bereketlendi. Nasıl fizikçiye dindar olup olmadığını sormazsanız, siyasetçiye de sormak için hiçbir nedeniniz yoktur.

“... Machiavelli ve Campanella, daha sonra Hobbes, Spinoza, Hugo Grotius, ta Rousseau, Fichte ve Hegel'e kadar hepsi, devlete insan gözüyle bakmaya ve onun doğal yasalarını, teolojiden değil, mantık ve deneyimden çıkarmaya başladılar. Böyle yaparak, Copernicus, Joshua'nın güneşe Gideon üzerinde, aya da Ajalon vadisinde sabit durmasını emretmiş olmasından ne kadar az yılmışsa, onlar da o kadar az yıldılar. Son sıralardaki felsefe, yalnızca Heraklit'in ve Aristo'nun başlattığı çalışmayı sürdürmüştür. ...Tabii, cehalet,... tarihteki bu fikirlerin belirli bireylerin kafalarına bir gecede estiğini varsayar çünkü bunlar kendisine yenidir ve kendisi

Temel belgimiz, “ Şeriatçı RP Kapatılmalı” olmalıdır. Dini devlete egemen kılmaya çalışmak gibi bir “demokratik hak” yoktur.

Böyle bir “özgürlük” vermeye de kimsenin hakkı yoktur. Demokratik ülkelerde faşist partiler serbest mi?

Bu istem en demokratik istemdir.

Dahası, bunlara karşı yasal yollarla önlem almak da meşrudur ve demokratiktir.

Asıl dikkat edilmesi gereken, bunun, ardına halkın muazzam desteğinin yığıldığı bir yasaklama olmasıdır. Yalnızca meclis çoğunluğuna dayanan bürokratik bir yasaklama, yarardan çok zarar getirir. Bu nedenle,

“ Şeriatçı RP kapatılmalı” belgisinin, ülkenin her köşesinden yükselmesi için çalışmalıyız.

başka itikatların tüm izleyicilerini sapkın diye lanetleyen, her lokma ekmeği kişinin inancına bağımlı kılan, dogmayı, bireyler ve onların devletin vatandaşı olmaları arasındaki tek bağ yapan bir kilise olmadan artık dinsel devlet olamaz.

“Sağduyunun karşısında aciz kaldığı bir açmaz vardır:

“Ya Hristiyan devlet, rasyonel özgürlüğün gerçekleşmesi demek olan devlet kavramına denk düşüyordu ve o zaman, devletin, Hristiyan bir devlet olması için yalnızca rasyonel bir devlet olması gereklidir ve devleti, insan ilişkilerinin rasyonel karakterinden türetmek yeterlidir...; ya da rasyonel özgürlük devleti, Hristiyanlık'tan türetilemez ve o zaman, kötü bir devlet istemeyeceği için Hristiyanlığın böy-

onlara bir gecede ulaşmıştır. Unutur ki, böyle yaparak kendisi, Montesquieu'yu, devletin en üstün değerinin dinsel değil, siyasal özelliği olduğunu ilan edecek kadar ciddiyetsiz olmakla suçlamayı görev bilen Sorbonne doktorunun eski rolünü üstlenmektedir.

“Daha önceki anayasa hukuku filozofları, devletin oluşumunu anlatırlarken içgüdülerden (ya hırs, ya da sürü içgüdüleri), ya da hatta, mantıktan, ama toplumsal mantıktan değil, bireyin mantığından hareket ederlerdi. Son zamanlardaki daha mükemmel felsefe, bütün fikrinden hareket ediyor. Devlete, içinde yasal, moral ve politik özgürlüğün gerçekleşmesi gereken ve devletin yasalarına uyarken bireysel vatandaşın, yalnızca kendi öz mantığının, insan aklının doğal yasalarına uyduğu

muazzam bir organizma olarak bakıyor. (Marks, Kölnische Zeitung)

Laik Devlet Türkiye'de Din, Mezhep, Tarikat ve İnanç Kavgalarının Tek Çözümüdür

Örneğin Türkiye'de 22 milyonun üzerinde bir Alevi topluluğu yaşamaktadır. Alevilerle Sünniler arasındaki karşıtlık, tarihte de, bugün de, en keskin şekilde inançsal karşıtlık olarak ortaya çıkmaktadır. Sivas katliamını daha dün yaşadık. Bu inançsal karşıtlık nasıl ortadan kaldırılabilir?

Hiç kimse kendi inancından, kendi doğrusundan vazgeçmeyeceğine göre, bu karşıtlık ancak karşıtlığı olanaksızlaştırarak ortadan kaldırılabilir. Peki, inançsal bir karşıtlık nasıl olanaksızlaştırılabilir? **Devlette dini kaldırarak.**

Değişik dinlere ve inançlara sahip insanlardan şu doğruyu kolayca kavramalarını ve içlerine sindirmelerini bekleyemeyiz: Değişik dinler ya da inançlar, insan aklının gelişmesinin değişik aşamalarından başka bir şey değildir. İnsanlar bu doğruyu kavrasalardı, Müslümanla Hristiyanın, ya da Şafi ile Alevinin ilişkisi dinsel olmaktan çıkar, bilimsel ve insani bir ilişki olurdu. Onların birliğini bilim sağlardı ve tabii bilimdeki çelişkiler yine bilim tarafından çözümlendiğinden, kavgalar en sonul şekliyle ortadan kalkardı. Bu olamadığına göre, günümüz dünyasında, günümüz sosyo-ekonomik sistemi içinde inanç kavgalarını kaldırmanın tek yolu gerçekten laik bir devlet kurmaktır.

Söylemek istediğimizi biraz daha açmaya çalışırsak, örneğin Alevi sorunu, tarihte, Alevilerin nasıl bir devlet altında yaşadıklarına bağlı olarak değişik biçimlerde almıştır. Osmanlı Devleti siyasal bir devlet değildi, dinsel bir devlettir. Devletin başı, İslam'ın halifesiydi. Bu nedenle, Osmanlı devletinde Alevilik sorunu, tamamıyla teolojik bir sorundu. Osmanlı devletinde Alevi insan kendini, Sünni İslam'ı temeli kabul etmiş olan devletle dinsel karşıtlık içinde buluyordu.

Türkiye Cumhuriyeti siyasal, anayasal, laik bir devlettir. Ancak, Cumhuriyetin laikliği, yukarıda da değindiğimiz gibi, çeşitli tarihsel ve sınıfsal nedenlerle, total bir laikliktir. Devletin dinden özgürleşmesi, yani siyasal özgürleşme eksik ve yarımdır. Tam bir laiklik sağlanmadığı için de, Alevi toplumunun inancı, düşüncesi ve yaşayış biçimi hâlâ büyük ölçüde dinsel karşıtlıkla karşılaşmaktadır.

Ancak tüm ilke ve kurumlarıyla gerçekten laikleşmiş bir Türkiye devletinde, Alevilik sorunu tüm teolojik anlamını yitirecek ve gerçekten seküler bir konu, bir laiklik sorunu durumunu alacaktır. Devlet tam anlamıyla siyasal bir devlet olduğunda, yani dine karşı bir devlet gibi tutum aldığında, onu tüm ilişkilerinin dışına çıkardığında, Sünni-Alevi kavgası da yokolacaktır.

Laiklik Dinsizlik midir?

Dinin tam anlamıyla devletin dışına çıkartılmasının, yani dinden tam bir siyasal özgürleşmenin, dine zarar vermesi söz konusu mudur? İslamcı Siyasal Hareket, laikliği dinsizleşme olarak gösterme çabasındadır. Fakat örneğin

ABD, İsveç gibi laikliğin günümüzde en tam uygulandığı ülkelere baktığımızda, dinin yalnızca varolmakla kalmadığını, canlı ve aktif bir yaşam da sürdürdüğünü görüyoruz. Yalnızca bu gerçek bile, şeriatçıların yalanına karşı en güzel yanıtıdır. Demek ki, devletin giderek daha tam laikleşmesinin, giderek daha demokratik bir devlet haline gelmesinin, dine getirdiği bir tehdit yoktur.

Yukarıdaki alıntılarda Marks'ın verdiği örnekleri hatırlarsak, örneğin seçilme hakkına sahip olabilmek için eskiden aranan "mülk sahibi olma" koşulunun kaldırılması, devlet açısından, mülkiyet fikrinin devlet dışına çıkartılması anlamına gelir. Tabii ki, mülkiyet fikrinin, mülk sahibi olma koşulunun devlet işlerinden dışarı çıkartılması, toplumda ki özel mülkiyeti ortadan kaldırmaz. Tersine, onu varsayar.

Aynı şekilde modern devlet, içine doğduğu aile, toplumsal rütbe, eğitim, meslek gibi farklılıkları da devlet işleyişinden uzaklaştırmıştır. Bunları, "siyasal olmayan" farklılıklar durumuna getirmiştir. Ama bu farklılıklar toplumda her zaman vardır. Devlet böyle yaparak, sivil toplumda ve özel yaşantıda pek çok farklılıklara sahip insanları, devlet kapısında eşitlemiştir. Devlet, böyle davranarak, siyasal devlet durumuna gelerek, bu binlerce farklılıklar karşısında kendi **genelliğini** ilan edebilmektedir. Devlet ancak böyle din, inanç, ırk, dil, doğum, meslek, rütbe gibi kesimsel farklılıkların üzerine çıkarak, kendini o toplumun **tümünün** devleti ilan edebilir, genelleştirebilir.

Görülüyor ki, dinden siyasal özgürleşme, imtiyazlı dini ortadan kaldırır ama dine dokunmaz ve karışmaz.

Laiklik Konusunda Son Bir Söz

Laik devlet, yani siyasal devlet, yani siyasal özgürleşme, insanlığın gelişiminde dev bir adımdır. İnsanın özgürleşmesinde göreceğimiz son biçim değildir ama kapitalizm altındaki insan, özgürleşmesinin son biçimidir.

Laik devlet, insan özgürleşmesinin son biçimi değildir, çünkü, devletin kendisini dinden özgürleştirmesi, insanların kendilerini dinden özgürleştirmeleri anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla, hem de tam anlamıyla laik bir devlet altında yaşayabilirsiniz, kendini dinden siyasal olarak tam anlamıyla özgürleştirmiş olabilirsiniz, ama bunun olabilmesi için dini reddetmiş olman gerekir. Demek ki, dinden siyasal özgürleşme, laiklik, insan özgürleşmesinin tümü değildir.

6. SON 25 YILIN DERSLERİ (YAPILMASI GEREKENLER)

Dünyanın hiçbir yerinde, İslamı saldıracak İslamcı Siyasal Hareket'le mücadele edilememiştir. Türkiye'de de böyle bir mücadele yalnızca düşmanın değiştirilmesine su akıtır. Bu hareketin gelişme nedenleri "ilahî" değildir, ona karşı getirilecek önlemler de "ilahî" olmamalıdır.

Son 25 yılın dünya dersleri gösteriyor ki, İslamcı Siyasal Hareket'i iktidara geldikten sonra defetmek son derece güçtür, onun kendi yaşam olanaklarını (tabii bu arada ülkenin insanı ve üretim güçleriyle birlikte) tüketmesini bekleme zorunluluğu vardır. Çünkü hiçbir muhalefete yaşam hakkı tanımayan, dine karşı en ufak bir eleştiriyi bile ölümle cezalandıran, **totaliter** bir devletle karşı karşıya olacağız.

Ancak, yine son 25 yılın dünya derslerinden yararlanarak akıllı, esnek, toparlayıcı ve dinamik bir mücadeleyle bu ortaçağ karanlığının su yolları kurutulabilir, tehdidi ortadan kaldırılabilir.

*İslamcı Siyasal Hareket,
şeriat devleti anlayışı tam anlamıyla
cehaletten beslenmektedir.
Bu cehaletle,
soruna uygun yöntemlerle,
ama olağanüstü enerjik
bir mücadele yürütmek zorunludur,
tarihsel görevdir.
Yoksa, cehalet bir şeytandır,
korkarız ki
daha birçok trajedinin nedeni
olacaktır!*

Bunun için neler yapmalıyız?

1) İslamcı Siyasal Hareketin (bizde RP'nin) liderliği tam anlamıyla otokratiktir. Demagoji ve mürayilik dışında halkın istemlerini gerçekten içinde duymamakta, bu istemleri yükseltmemektedir. Bunları biz yapmalıyız. Emekçi halkın işsizlik, yoksulluk ve rüşvet karşısındaki haklı istemlerini ve bu istemlere çözüm yollarını biz yükseltmeliyiz.

2) Bu hareket özgürlük, demokrasi ve insan hakları düşmanıdır. Bunları biz savunmalıyız. Ancak bizim savunduğumuz demokrasi, liberal burjuva politikacıların dem vurdukları demokrasiden her yönüyle farklı olmalı, dört yılda bir oy vermeyi değil, devletin ve toplumun her katında aktif yığın demokrasisini, katılımı savunmalıdır.

Modern laik demokratik devletin çerçevesi içinde tam toplumsal ve siyasal adaleti ve özgürlüğü savunmalıyız.

3) İslamcı Siyasal Hareket'in devleti ele geçirdiği ülkelerde yaşananları en ince detayına kadar halkımızın bilgisine sunmalıyız. Herkese göstermeliyiz ki, "cehennem burada, şimdi!"

4) Laiklik (sekülerizm) üzerinde çok geniş durmalıyız. Dinle devlet ayrımını, dinle eğitim ayrımını, bunun nedenlerini ve bunun demokrasiyle kopmaz bağınyı iyi anlatmalıyız.

Türban, sarık, kaftan kim ne giyerse

giysin. Ama nerede? Evinde, özel yaşantısında, inanç kurumu içinde, devlette işini kovalarken. Ama devlet görevlisi, okul öğretmeni, okul öğrencisi işinin başında bunları giyememelidir. Bu istem demokratik hakların kısıtlanması değil, modern demokrasinin köşetaşı olan laikliğin gereğidir. Demokratik bir istemdir.

Bunun karşısında da, herkes kendi dinsel ihtiyaçlarına, işin içine polis burnunu sokmadan eğilebilmelidir.

5) Hemen bugünden, geniş temelli bir laik-demokratik hareket oluşturmaliyiz. Bu geniş blokta, ya da cephede, modern laik demokratik devletin ilkeleri dışında hiçbir ideolojik açılım, katılım

koşulu olarak öne sürülmemelidir. Bu birlikte, laikliği savunan müslümanlar, Aleviler, sendikalar, meslek kuruluşları, demokratik dernekler, Atatürkçüler, sosyal-demokratlar, komünistler ve laikliği savundukları oranda merkez sağ partiler yer almak zorundadırlar.

6) Karşımızdaki düşman uluslararası bir harekettir. Biz de onun karşısına, uluslararası dayanışma ve yardımlaşma ile çıkmalıyız.

7) Bu "Laik-Demokratik Türkiye" birliğinin temel belgisi, "Şeriatçı RP Kapatılmalı" olmalıdır. Biz, herkesin dinine, inancına saygılıyız. Ancak, dini devlete egemen kılmaya çalışmak gibi bir "demokratik hak" yoktur. Ne adına olursa olsun, böyle bir "özgürlük" vermeye de kimsenin hakkı yoktur. Dini devlete egemen kılmaya çalışanlar, tüm özgürlüklere, demokratik haklara ve insan haklarına karşı bir iş yapmaktadırlar. Adam öldürme özgürlüğü var mı? Hırsızlık serbest mi? Demokratik ülkelerde faşist partiler serbest mi? Bu nedenle, bu istem en demokratik bir istemdir. Dahası, bunlara karşı yasal yollarla önlem almak da **meşrurudur ve demokratiktir.**

Bu noktada dikkat edilmesi gereken yön, yasaklamanın, ardına halkın muazam desteğinin yığıldığı bir yasaklama olmasıdır. Yalnızca meclis çoğunluğuna dayanan bürokratik bir yasaklama, halkı ikna etmemiş olacağından, yarardan çok zarar getirir. Bu nedenle, "Şeriatçı RP kapatılmalı" belgisinin ülkenin her köşesinden yükselmesi için çalışmalıyız.

8) "Şeriatçı RP kapatılmalı" kampanyasını, dine karşı bir cihat biçiminde

anlamaya kalkacaklarla ciddi bir mücadele yürütülmelidir. Bizler toplumun laik demokratik güçleri olarak insanımızın inançlarına saygılıyız.

9) RP'ye oy veren emekçileri RP kimliğinden ayrı tutan bir yaklaşım içinde olmalıyız.

10) Tüm toplumda akşam kursları, seminerler, sendika ve dernek eğitimleri vb yoluyla laiklik, inanç özgürlüğü ve modern devlet konularında yoğun bir eğitim seferberliğine girişilmelidir.

11) İmam-hatip okulları devletin eğitim sistemi dışına çıkarılmalıdır. İnananların vereceği paralar bunların ne kadarını açık tutabiliyorsa o kadarı açık kalır.

7. SONUÇ

Tüm dünya deneyleri göstermektedir ki, İslamcı Siyasal Hareket'in daha iktidara geliş sürecinde, büyük miktarda kan akıyor. Devleti ele aldıktan sonra ise, kendi iç çelişkileri içinde iyice zayıflayarak iktidardan düşürülmesine kadar çok zaman geçmesi gerekiyor ve yine çok kan akıyor. Ama böyle de olsa görülüyor ki, İslamcı Siyasal Hareket, devleti elinde tuttuğu süre içinde onu aşırı zayıflatıyor. En başta insan olmak üzere tüm üretici güçler eziliyor. Böyle ülkeler çağdaş dünya standardından daha da kopuyor. Yani sonunda o "adil" düzenlerini, toplumun, onların boğazlarından aşağı tıkmaları için gereken herşeyi yapıyorlar. İktidara gelseler de yıkılacaklar. Hem de ne yıkılma!

Ancak istenen bu olmamalıdır. Hele komünistler böyle bir yolu hiçbir zaman istemezler. Çünkü gerçek adaletli, özgürlükçü, demokratik ve sömürsüz düzen olan sosyalizme ülkenin yıkımıyla değil, gelişmesiyle varılacaktır. Bu nedenle, İslamcı Siyasal Hareket'e iktidar şansı veren ekonomik, toplumsal ve siyasal unsurları hızla yok etmeliyiz. Bunun için de, en başta ve hemen tüm laik-demokratik güçlerle her alanda, her düzeyde, her çapta cepheleşmenin, bloklaşmanın, birleşmenin yolları bulunmalıdır.

İşçi emekçi semtlerinde gecekondu-larda, fabrikalarda, okullarda "dddevrimci" gürültüden uzak, kibirli homurtularla değil, somut veriye dayalı, teşhir ve aydınlatma çalışması yürütecek, taban çalışması yürütecek bir cephe. Halkın hareketi ile şeriatçı partinin sistem dışına atılması. Bu mücadeleye katılan yayın organları arasında yardımlaşma, dayanışma ve işlevsel işbölümü.

Modern laik-demokratik devlet kavramı, Heraklit ve Aristo'yla başlayan, Machiavelli, Voltaire, Rousseau, Montesquieu'yle, 1789 Büyük Fransız devriminin fikirleriyle, Hobbes, Spinoza, ve Hegel'le beslenen, 1871 Paris Komünü'nde pratik olarak uygulanan, insanlığın bilgi ve kültür hazinesinin en önemli bir tepesidir.

İslamcı Siyasal Hareket, şeriat devleti anlayışı ise tam anlamıyla cehaletten beslenmektedir. Bu cehaletle, soruna uygun yöntemlerle, ama olağanüstü enerjik bir mücadele yürütmek zorunludur, tarihsel görevdir. Yoksa, cehalet bir şeytandır, korkarız ki daha birçok trajedinin nedeni olacaktır! ●

Şeriatçı partinin kapatılmasını savunmamalıyız

“Ya Rabbi, intikamına bizi memur kıl!” Yukarıdaki kan ve kin kokan slogan, 10 Nisan 1994 günü, Taksim’de yapılan sözde Bosnalılarla dayanışma, öзде şeriatçı kalkışmanın sınılanması mitinginde Taksim Meydanı’na asılmış bir pankarttan alınmıştır. Bu pankartı ikinci olarak İstanbul Üniversitesi’nde 13 Nisan 1994 günü yapılan, yine aynı temalı bir forumda, fakülte duvarlarına asılı olarak gördüm. Bu ve benzeri sloganları sadece mitinglerde ve forumlarda görmüyorum. Minibüs ve taksilerin camlarında, çıkartmalarda, her yerde var. Uygulaması da yapılıyor. İntikam için tanrı tarafından memur kılındığına inanan bu insanlar, ölümlerin en kötü şeklini uygulamadı mı canlarımızın bedenlerinde?

Ve artık bir dönemecin eşğine gelmiş durumdayız. Hayatımızın en büyük kutuplaşmasını yaşıyoruz. Bu büyük kutuplaşma süreci içinde nerede ve kimin yanında tavır almamız gerektiği konusunda *Kervan* dergisinin hemen hemen tüm düşünce ve çözümlemelerine katılıyorum. Ancak tavrımızı nasıl belirlememiz gerektiği hususunda, daha farklı bir metod izlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu metod, bir partinin düzenin hukuk kuralları ile kapatılmasını savunmak olamaz. “Neden olamaz?” şeklinde sorulacak soruya aşağıda cevap vereceğim. Bu cevabı verirken *Kervan* dergisinin 36.sayısında (Nisan 1994) yer alan bir yazı hakkındaki görüşlerimi de dile getirmek istiyorum.

Mercan Köklü’nün “Şeriatçı Düşman Sakalımızı Kesti” başlıklı yazısındaki (mutlaka okuyun) tüm tesbitlerine, analizlerine katılıyor, (son iki paragraf hariç) tamamının altına bir Atatürkçü olarak imzamı atıyorum. Faşizme ve şeriatçı kalkışmaya karşı mücadelede her zaman komünistlerin yanımdayım. “Laik Demokratik Türkiye” ile Anadolu halkının 1300 yıllık düşmanı şeriatçılık karasında bir tercih yapmam söz konusu olduğunda, bir Atatürkçü olarak elbette komünistlerle aynı safı paylaşıyorum. Verilecek bu savaşta tüm laik, demokrat, devrimci, solcu herkesin birlik içinde olması gerekliliğini görüyorum. Aynı safta yer almak zorunluluğu içindeyiz.

Biz demokrat düşünen insanlar, nasıl CHP, AP, HEP, SP, TBKP, TKP vb. partiler kapatıldığında karşı çıkıp “o insanlar sırf düşüncelerinden dolayı zulüm görüyorlar” diye onlarla beraber olduysak, tamamen farklı kutuplarda yer aldığımız Refah Partisi’nin kapatılması talebine karşı da aynı tepkiyi göstermek zorundayız. Vaktiyle aleyhimize işleyen düzenin kurallarını lehimize çevirerek, savaş verdiğimiz şeriatçıları susturmak için kullanmaya kalkışırsak, tam bir oportünizme düşmüş olmaz mıyız? Refah Partisi’ne Milliyetçi Hareket Partisi’ne ve insanın doğal yapısına aykırı düşüncelerin havariliğini yapan tüm diğer partilere karşı verecek

Geçen sayımızda, şeriatçı parti kapatılmalı istemini yükseltmiş, bu istemin yükseltilmemesini savunanlara da “varsa söyleyeceğiniz, gönderin *Kervan*’da basmak sözümüz olsun” demiştik. Laik-demokrat milyonların şeriatçılığa takınması gereken tutum üzerine açtığımız bu tartışmada ilk olarak *Halil İbrahim Türkyılmaz*’ın gönderdiği yazıyı yayınlıyoruz

olduğumuz savaş, bir fikir savaşı olmalıdır. Güçsüzlüğe düşüp “şu partiyi kapatıralım” demek büyük ve tarihsel bir yanlış olacaktır.

Ne yazık ki, bu yanlışlığı sadece *Kervan* dergisi yazarlarından Mercan Köklü ve Rıza Yürükoğlu yapmıyor. Bugün sola maledilerek üretilen politikaların aslında çözüm olmadığı, hatta yeni çözümsüzlük kapılarının aralayıcısı olduğu anlaşıldıkça, artık umudunu kesmiş ve biraz da yetersiz olan birçok

Kadrolarını oluştururken militan öze sahip insanları öne sürüp, kitleleri alanlara sürmediler mi? Beyazıt’ta 7 öğrenciyi, Sivas’ta 37 aydını, Çorum’da, Maraş’ta yüzlerce insanı, Mene-men’de Kubilay’ı katletmediler mi?

Bu nedenle artık sorular sormanın ve MHP ile RP’nin neden hızla yükseldiğini sorgulamanın zamanı değil. Bu konuda, bugüne kadar yazılar yazan, çeşitli toplantılarda konuşan insanların düşüncelerini derleyerek sorularımızın yanıtlarını rahatlıkla bulabiliriz.

Ancak solun ve devrimcilerin neden böyle bir yenilgiye düştüğünü, hemen özelleştire yapılarak ve halkımızdan, tarihsel görevimizi yapmamamız (veya yapamamamız) nedeniyle özür dileyerek incelemek durumundayız. Bu nedenle devrimci, demokrat, solcu, Atatürkçü, sosyalist ve Alevi demekleri, dergileri ve kitle örgütlerinin en azından yöneticiler düzeyinde biraraya gelmesinin, sorunun çözümü için atılacak önemli bir adım olacağı kanaatindeyim.

Refah Partisi, anayasal ilkeler uyarınca kurulmuş ve faaliyetini sürdüren bir parti. Düzeni değiştirmek iddiası ile geliyor. Düzenin kuralları içinde faaliyetlerini sürdüren ve demokrasinin nimetlerini olabildiğince kullanan bu ve benzeri partilerin bu gidiş sonucu iktidara gelmeleri kesin gibi görünüyor. Ama şeriat, kendi kurum ve kuralları ile gelecektir. Sonuçta, savunulabilir tek ideoloji şeriat olacaktır. Şeriat karşıtları, aynı zamanda İslam karşıtı sayıldıkları için İslamın cihat emri uyarınca cezalandırılacaktır.

Ne yapmalıyız?

Teşhir etmeliyiz. Refah Partisi’ni, şeriat, şeriat özlemi içinde olanları teşhir etmeliyiz. Fikir savaşımızda en etkili silahımız olan ideolojimizi kullanmalıyız. Bunu yaparken asgari müstereğimiz olan ideolojilerle ve insanlarla eylem birliği içine girmeliyiz.

Ama asla RP’nin kapatılmasını savunmamalıyız. Darbeleri çağıran söylemler içine girmemeliyiz. İdeolojileri ile halkın hiçbir ihtiyacına cevap veremeyen, çağın gerisinde kalmış bir düşüncenin savunucuları da olsalar, çağdışı ve faşizan yöntemlerle insanla-

rın susturulmak istenmesine karşı olmak zorundayız. Kapatma olsun, darbe olsun bu değişmez. Demokrasiye inanmanın asgari ölçüsü budur.

Tek parti dönemi de artık geride kalmıştır. Kim veya hangi siyasi parti insanların ihtiyacına cevap verebiliyorsa, veya bu ihtiyaçlara cevap verebileceği konusunda halkı inandırabiliyorsa, onun iktidar olması doğaldır.

Fakat siyasi arenada yerimizi boş bıraktığımız sürece, sol söylemlerimizi ve eylemlerimizi kaybettiğimiz sürece, yerimizi birileri alacaktır. Bugün yerimizi yıllarca bizim kullandığımız sloganları kullanan, bizim değerlerimize sahip çıkan Refah Partisi almıştır. En büyük hatayı yine kendimizde arayalım.

Refah Partisi’nin kapatılması ile diğer herhangi bir partinin kapatılması arasında büyük farklılıklar vardır. Çünkü RP’nin temsil ettiği düşüncenin inanırları “ölürsek şehit, kalırsak gaziyiz” anlayışı ile Allahın adını yeryüzüne yaymak için mücadele ettiklerine inanmaktadırlar. Tanrı tarafından intikam alınmak için memur kılındıklarına inanmaktadırlar.

Nasıl ki herhangi bir sosyalist partinin kapatılması insanları apolitik kılıyor, tersine mücadeleye daha sıkı sarılmalarına vesile oluyorsa, aynı sonuç Refah Partisi mensupları için de geçerlidir. Sonuçta, savaş adını verdikleri mücadeleleri, sokağa yansıyacak, daha fazla kan akmasına sebebiyet verecektir.

Sonuç olarak diyorum ki, kaş yaparken göz çıkarmayalım.

14 Nisan 1994

OYAR GÖZÜNÜ DEDİM

Yıllardır şeriatçıları besleyen gafil politikacı sürüsüne ihaf

Dedim sana; “Bu kargayı besleme, Bir gün gelir oyar gözünü!” dedim. “Gel oy için bu hatayı işleme, Sonra çok çekiyor gürzünü!” dedim.

“Çıktın meydanlara elinde Kur’an, Ayetle hadisle konuştun her an, Şimdi niçin bunca telaş, feveran, Şeriat çekiyor gürzünü!” dedim.

“İktidar uğruna hız verdin dine, Sırt çevirdin çağdaş bilime, fene. Bu derdi sen sardın kendi kendine, Yobazlar attırır tozununu!” dedim.

“Koynunda besledin kara yılanı, Hem büyüttün hem gizledin olanı, Fırsat verme buldurlar belanı, Kışa çevirirler yazını!” dedim.

“Düşman oldun aydınlığa, aydına, Nice yalan düzüp koydun kaydına, Şeriat şahlandı yürür ahdına, Bozacak cakını, pozunu!” dedim.

“Kızılgül’üm softalardan korkum yok, Benim safsataya karnım gözüm tok, Dilimde söz, tellerimde ezgim çok, Molla susturamaz ozanı” dedim.

Ozan Kızılgül, 8 Nisan 1994

Şeriatçı RP kapatılmalı demeliyiz

“RP kapatılmalı” istemi,

laik-demokratik devlet kavgasının meşru ve demokratik bir istemidir

GÜLEN ERDİLEK

“Şeriatçı partiye tutum ne olmalı” sorusunu yanıtlarken kriterimizi baştan doğru tespit etmemiz gerekir. Tartıştığımız, şeriatçılığa (dolayısıyla laik devlet işleyişine) ilişkin tutumdur! Kutuplaşma, şeriat devleti istemi ile laik devlet istemi arasında. Yani tartışmaya “kimden, neden yana olduğumuzu” koyarak başlayacağız. Yani ya laik olunacak, ya da olunmayacak.

Eğer laik devlet yanlısı isek ve tutarlı olacaksak, o zaman yürüttüğümüz tartışmanın temel kriteri RP’nin hak ve özgürlükleri vb. değil, *laik-demokratik devletin ilkeleri* olmak durumundadır. Başvuracağımız temel ölçüt buradadır, tek doğru zemin budur. Tüm demokratik hakların ve özgürlüklerin varolabilme, yaşayabilme çerçevesini *laik-demokratik devlet* vermektedir. “Şeriatçı parti RP kapatılmalı mı kapatılmamalı mı” sorusunun doğru yanıtı da buradan çıkacaktır.

Biz, “RP kapatılmalıdır, çünkü laik-demokratik devletin ilkeleri bunu gerektirir” diyoruz. Gerçekten laiklikten yana isek başka türlü yanıt vermemize olanak yoktur.

Laiklik “Dinle devletin ayrılması, dinin de devletin de eğitimden elini çekmesi”dir. Dinin siyasete alet edilmemesi, bunun *kurumsal garantilerinin* sağlanmasıdır. Böylece siyasal yaşamın ve eğitimin, burjuva anlamda bile olsa, özgürleştirilmesidir.

Gelelim Refah Partisi’ne.

Bu parti, program ve tüzüğünde ne

yazdığının ötesinde, siyasi propaganda-sında siyaseti dine alet ediyor mu, (herkes görüş birliğindedir ki) ediyor.

Bu partide ifadesini bulan İslamcı Siyasal hareket’in amacı “İslam devleti”, yani “şeriat devleti” mi, evet! Yukarıda tanımını ve ilkelerini verdiğimiz laikliğe karşı mı? Yani, “tüm demokratik hak ve özgürlüklerin içinde varolduğu, yaşadığı genel çerçeveyi” sağlayan *kurumsal garantiye* karşı mı, KARŞI!

Bu partide ifadesini bulan İslami Siyasal Hareket, “sırf düşüncelerinden dolayı zulüm görenler” arasında sayılabilir mi? Kesinlikle hayır.

Tam tersine, RP’de ifadesini bulan İslami Siyasal Hareket, kendinden olmayanlara “sırf düşüncelerinden, inançlarından dolayı zulüm yapan, yapmayı amaçlayan” bir akımdır.

Örnek mi isteniyor?

Uygur dünyanın hayretle ve iğrenerek değerlendirdiği “tekbir getirerek insanları canlı canlı yakma” metodunun (Sivas katliamı) patenti bunlara aittir. Ramazan’da oruç tutmuyor diye insan şişlemek ve öldürme metodu (Van’da M.Şirin Tekin’in katli) bunlarındır. Kendileri gibi karanlık giyinmeyenlerin vücuduna kezzap atma metodu bunlarındır.

İnsanları “inanmayanlar- inanmayanlar” diye ayırıp, “inanmayan” olarak nitelendiklerine ölümü layık görmek bunlarda vardır. Ne diyorlar? “Ya Rabbi, intikamına bizi memur kıl!”

İslami Siyasal Hareket, demokratik hak ve özgürlüklerin DÜŞMANIDIR! Mazlum değil, zalimdir, gaddardır,

hoşgörüsü yoktur! Başkalarının demokratik haklarına da, özgürlüğüne de **özgü gereği** şiddetle düşmandır. Şiddete dayalı eylemi şiddete dayalı düşüncesinin uzantısıdır. Şeriatta uygar insan olmak değil, “allahın itaatkar kulu” olmak söz konusudur.

Bunlar, Rönesans yaşamış Avrupa’daki ılık Hristiyan Demokrat partilere hiçbir benzerlik gösteriyor mu? Hayır, karşılaştırma götürmez bile!

Şimdi, laik devlet yanlıları olarak oturup düşünelim. Yukarıda tarif etmeye çalıştığımız Ortaçağ düşüncelerine sahip olanların partisinin dini devlete egemen kılmak gibi bir “demokratik hak”kı olabilir mi? Ne adına olursa olsun RP’ye “dini devlete egemen kılma” özgürlüğünü vermeye kimsenin hakkı yok! Böyle soyut bir demokrasi ve özgürlük anlayışı, ancak liberal aydının kafasında olabilir.

RP yasaklanmalı, bu meşru ve demokratik bir önlemdir, dediğimizde RP’lilere inançlarından ötürü zulüm mü yapmış oluyoruz? Kesinlikle hayır! Herkesin inancı kendine. Sadece, şeriat devleti kurmanın bir demokratik hak, özgürlük olmadığını tescil etmiş oluyoruz. Sıkıyıkılar, sarıklılar vb. görüldüğü yerde vurulmalı, üstlerine kezzap atılmalı mı diyoruz? Hayır. Resmi kuruluşlarda, eğitimde vb. böyle garip kılıkta dolaşmalar, gitsinler evlerinde nasıl giyinirlerse giyinsinler, *kimseye bulaşmadan*, diyoruz. Çünkü aynı hak herkeste var.

Buraya kadar söylediklerimizden de çıkıyor olmalı ki, biz “güçsüzlüğümüzden ötürü” RP kapatılсын demiyor-

ruz. Cunta vb. çağırmadığımız gibi, kapatma işlemi meclisteki çoğunlukla bürokratik yoldan “halledilsin” de demiyoruz. Nüfusun %80’i laik-demokratik devlet yanlısıdır. Bu çoğunluk, insan haklarına, insanlığa düşman bir siyasal harekete demokrasiyi ve özgürlükleri ortadan kaldırma hak ve özgürlüğünü vermemelidir, vermeyecektir diyoruz. RP’nin yasaklanması, tüm ülke çapında milyonları ayağa kaldıran halk hareketinin eseri olmalıdır, diyoruz.

Şeriatçı RP, *tüm halkın katıldığı* bir kampanyayla kapatılmalıdır.

Bu kampanya tabii ki teşhir, eğitim, kapalı-açık hava toplantıları, yayın, vb. vb. her türlü ideolojik ve pratik mücadele yönteminden yararlanacaktır. Ama herşeyin aslı, laik devletin ne demek olduğunu tekrar tekrar doğru anlatılmasıdır. Bulanık zihinleri bu çaba harekete geçirir. Bugünkü devletin ne laik, ne de demokratik olmadığı o gün zihinlerde damlar. Laik devlet, yani siyasal özgürleşme yolunda dev bir adım adım, zihinlerde o zaman atılmış olur.

Türkiye solu doğruları yakalamakta çok geç kalmakta, bazen hiç yakalayamamaktadır. Laik devlet için “Şeriatçı RP Yasaklanmalı” kampanyası, laik, demokrat, Atatürkçü, ilerici, devrimci, solcu, Alevi, Sünni tüm aydınlarımıza böyle bir fırsatı yakalama fırsatını umarız verir.

Haydi, laik-demokrat cephenin birinci belgisini cesurca, özgürce ve çok doğru olarak, “**Şeriatçı RP Kapatılmalı**” yapalım. ●

26 Mart günü Sivas

Canlar bir olacak, şeriatçılardan hesap soracak

26 Mart Cumartesi, Sivas otobüs terminalinden çıktım. Her dakika saatime bakıyorum, sanki bir hastalık gibi... Son baktığımda saat 14.00’ü gösteriyordu. Madımak Otel’inin tam karşısındaydım.

Büyük bir pankart asmışlardı. Pir Sultan Abdal’ın bir sözü yazılıydı, “Gelin Canlar Bir Olalım”, altında Refah Partisi’nin imzası vardı. Sanki Sivas’ta şeriatçılar 2 Temmuz 1993 katliamını gerçekleştirmemişler, sanki 37 canı diri diri yakmamışlar. Atatürk caddesinin garaj yönünde gericilerin seçim konvoyu görünmeye başladı. En önde Temel Karamollaoğlu’nun resmi arabası korna çalarak yavaş yavaş seyrediyordu. Karamollaoğlu başparmağını çıkararak halkı selamlarken, arkadaki otobüs sürekli şunu anons

ediyordu: “Hesabımız var, hesap soracağız. Aziz neredesin? Şeytandan, komünistlerden hesap soracağız.”

Sokaktaki güruh “allahuekber” diye bağırıyor, arabadaki cırtlak ses tekrarlıyordu: “Hesabımız yarıda kaldı, devam edeceğiz. Burası Müslüman memleketi, salyangoz satılmaz burada. Burada ezan okunuyor, okunacaktır.”

Anlaşıyor ki, şeriatçılar daha çok insanı diri diri yakmaya niyetliler, içleri bitmek tükenmez kin dolu. Konvoy yürüdükçe kalabalık da tek bir getiriyordu. Sanki Madımak Otel yanmamış, sanki 37 kişi şeriatçı katillerce diri diri yakılmamış. Şeriat ve kin, birbirine ne kadar yakışmış.

Canların Sivas’ından sesleniyorum. Sivas size kalmayacak. Canlar bir olacak, şeriatçıdan hesap soracak. ●

Birlik zafer getirir

Zile ve Turhal seçim sonuçları, laik-demokratlar,

Aleviler, solcular açısından, ciddi olarak

üzerinde çalışılması gereken dersler içermektedir.

Zile temsilcimiz **Sadık Çıkrıkçıoğlu** bildiriyor

Değerli canlar, kaybetsek de, kazansak da mücadeleye devam diyoruz. 27 Mart’ta sosyal demokratların tek adayla girdiği Zile’de “tabanda birlik” çağrısıyla solun, Alevilerin oylarının bölünmemesi için, CHP Zile’de aday çıkarmadı. Bunun sonucunda, birliğin en güzelini yapıp bir bütün olarak girilen 27 Mart seçimlerinde Zile’de SHP adayı 5 200 oyla belediye başkanı seçildi. Hem de *45 senedir ilk kez!*

Kırkbeş senedir Zile’de belediyeyi kazanamamış olan solun bu zaferi için sağlanan *birlik*, örnek olmalıdır. Tüm canları her yerde “bir olmaya, iri

olmaya, diri olmaya” çağırıyoruz.

45 senedir sağın egemen olduğu Zile Belediyesi artık solun, sosyal demokratların elindedir. Öte yanda, Turhal’ı MHP aldı. Oradaki belediye personelinin çoğuna çıkış veriyorlar.

Turhal’da bu sonuca nasıl ulaşıldı? Sol birleşmedi, belediye başkanı “kesin seçimi kazanacağım” diye uzlaşmaya gitmedi. CHP’nin oyları bölmesi üzerine sandıktan MHP çıktı.

Zile ve Turhal seçim sonuçları, laik ve demokratlar, Aleviler, solcular için ciddi olarak üzerinde çalışılması gereken dersler içermektedir. ●

Katillerin hiç mi suçu yok?

Cem dergisinin Ocak 1994 tarihli 32. sayısında sayın İsmet Zeki Eyuboğlu'nun "Uçuşan Özlemler" başlıklı bir yazısı yayımlandı... Alevilik konusunda 15 kitap yazar İ.Z.Eyuboğlu'nun Sivas katliamını konu edinen yazısını okuyunca, Alevilik konusunun belli başlı uzmanlarından(!) sayılan yazarın gerici toplumsal vahşete yaklaşımı ve olayın gerçek nedenlerini saptırma yolundaki tutumu karşısında kanım dondu.

Uzman-yazar Eyuboğlu yazısına gayet duygusal, romantik ve edebi bir tiradla başlamış: "Severim Alevileri... Onların koşuklarıyla akmış insan sevgisi gönülden gönüle... (...)" Okuyunca duygulanmamak elde değil... Ancak, yazı bu minval üzere biraz daha devam ettikten sonra, yazar dilinin altındaki baklayı çıkarmış, sözkonusu olayın gerçek nedenlerini saptırma niyetini açıkça ortaya dökmüş:

"Kim ne derse desin, ne düşünürse düşünsün, çağrıldığım, olacağı sezdiğimden gitmediğim Sivas'ta yükselen yalımları tuşturan o törenleri düzenleyenlerdir, yıpranmış inançlarla kudurmuş insanların azgın duygularını gereksiz yere körükleyenlerdir, sevginin-saygının hangi anlayış ortamında değer kazandığını bilmek, anlamak istemeyenlerdir. Ün kazanmak yandaş toplamak, yaptıklarını satıp gelir sağlamak insanları sevmek, Alevileri güçlendirmek, onlara uygarlık yolunu göstermek değildir. Sivas'ta Anadolu'nun yüzlerce yıllık ışığını söndürenler, gericilerin hıncı bıçaklarını bileyenler, İstanbul'da kimi yayın araçlarında ün tutkularını gidermek için, bilmedikleri, anlayamadıkları konularda yaygara örtüsünü toplumun önüne serenlerdir." (Cem, Ocak 1994, s.14) (abç)

21.yüzyılın eşiğinde, dinci yobaz-faşist sürüsünün otel odalarında insanları diri diri yakmalarının, Pir Sultan ve Atatürk heykellerini parçalayıp sokaklarda sürüklemelerinin asbab-ı mucibini anladınız mı? Tek sözcükle "el insaf"! Nasreddin Hoca'nın deyişiyle "hırsızın hiç mi suçu yok"? Bütün suç evini, eşyalarını korumadığı için Hoca'nın mı?

Etkinlikleri düzenleyenlerin önlemsizliklerini, plansızlıklarını ve hatalarını eleştirmek başka şeydir, olayın asıl suçlusu, sorumlusu, "müsebbibi" olarak onları göstermek başka şeydir. Yazar Eyuboğlu, Sivas'ta 8-10 saat terör estiren, şeriatçı ayaklanma provaları yapan, devletin de dolaylı teşviki sayesinde insanları cayır cayır yakan gözüz dönmüş yobaz güruhuna ve onların hıncı bıçaklarına değil de, Pir Sultan Etkinlikleri'ni düzenleyen insanlara yükleniyor pür-gazap... Şunu söylemek istiyor: *Yobazlar tahrik edilmesiydi, bunlar olmazdı.* (Yan sayfada yayınladığımız fetvalara bir göz atınız.-Kervan)

Demek ki bu ülkede yobazların tahrik olmak gibi bir ayrıcalıkları var. Bir yandan "gericilerden" ve "onların hıncı bıçaklarından" söz edeceksiniz, diğer yandan, bu aşağılık güruhun "tahrik yüzünden" insanları yaktığını söyleyerek, dolaylı bir biçimde onları *aklayacaksınız*. Sanki gerici yobazlar ilk kez 1993 yılında çektiler o hıncı bıçaklarını...

1400 yıllık İslam tarihi boyunca o gericiler hıncı bıçaklarını hiç kınına sokmadılar ki! Zatualinizin mantığıyla

olaylara yaklaşırsak ortaya ilginç görüntüler çıkar sayın Eyuboğlu. Hz.Alı başta olmak üzere bütün imamlar "gericilerin hıncı bıçaklarını biledikleri için" katledildiler. Hz.Hüseyin Yezid'e biat etmeyip başkaldırdığı için "hıncı bıçaklarını bile di" ve Kerbelâ'da öldürüldüler. Hallac-ı Mansur'dan Nesimi'sine, Bedreddin'den Pir Sultan'ına değin bütün aydınlık erleri, söz ve eylemle "gericilerin hıncı bıçaklarını bilediler", asılıp kesildiler. Yavuz'lar, Kanuni'ler, Kuyucu Murat'lar, II.Mahmut'lar ve katliamları... Menemen, Çorum, Tokat, Sivas, Kahramanmaraş, Malatya olayları... Ölenler hep gericilerin hıncı bıçaklarını bilemişler. Gericilerin asla suçu yok, süttten çıkmış kaşık gibi aklar, öyle mi?

Yazarın Sivas'a gitmeyişi de ilginç. Tatlısu aydınlarımızın kafayı tütsüleyip, "ben söylemiştim, olacakları biliyordum" türünden kesmesine benziyor. Yazar olacakları sezinliyor ve çağrılı olduğu halde etkinliklere katılmıyor, ama olaylar öncesinde bir çizimcik yazı bile yazmıyor bir yere... Etkinliklerin ertelenmesi ya da iptali için yaptığı bir şey de yok... Ama olaylar olup bittikten, 37 aydın yanıp kül olduktan sonra dergide arz-ı endam eyleyip, kehanetinin savunmasını yapıyor...

Adama sormazlar mı, ey İsmet Zeki Eyuboğlu, "madem olacakları sezinledin, neden herhangi bir girişimde bulunmadın, insanları niçin uyarmadın? Böyle bir yazı için gerici sürüsünün ayaklanıp 37 insanı yakmasını mı bekledin? Cem dergisinin sayfaları sana açık değil miydi?

Alevilik konusunda bilimsel, dengeli, ölçülü yazı yazarların neredeyse hiçbirinin Alevi olmadığını, Alevi yazarların "daha çok ayrılık ardınca yürüyen" kimseler olduğunu ileri süren, Aleviliği Alevilerden çok sevdiğini söyleyen İ.Z.Eyuboğlu'nun "Sivas Olayı Gerçeği"ni tahlili şöyle:

"Bugün, Sivas olayı, bence gerçeğinden saptırılmaktadır, bir ayrılıkçı topluluğun başka bir topluluğu gözden düşürmesi için dile dolanmış bir konu durumundadır. Şu soruyu unutmayalım: Sivas törenlerinde öncülük edenler arasında, Alevilik konusunda, özgün nitelik taşıyan bir yapıt üreten kim vardır? Oraya giden yazarlar arasında

**Cem dergisinin
Tokat Erbaa temsilcisi
Sabri Yücel'in,
yazar İ. Zeki
Eyuboğlu'nun
aynı derginin
Ocak 1994 sayısında
yayınlanan yazısına
yönelttiği eleştiriye
bazı kısaltmalarla
veriyoruz**

(ozanlar, müzikçiler değil) Alevilik'in kaynaklarına inen, gelişim evrelerini bilimsel bir anlayışla, yine bilimsel kaynaklara dayanarak işleyen kim vardır. Alevi olmak başka, bu konunun uzmanı olmak başka." (abç)

Gerçekten, Sivas olayları gerçeğinden saptırılmaktadır. Bizzat "uzman" İ.Z.Eyuboğlu tarafından...

Yazıyı satır satır taradım. Bilimsellik savında bulunan bir yazar, Sünni-şeriatçı yobazların, örgütlerin, tarikatların olayları tezgahlamadaki girişimlerini, olayları yönlendirmedeki tutumlarını nasıl olur da su yüzüne çıkarmaz? Cumhuriyet tarihi boyunca bu çevrelerin teokratik sistemlerini kurmak için her yol ve yöntemi denediklerini, meşru-gayrimeşru her yola başvurduklarını "uzman" Eyuboğlu bilmiyor mu? 31 Mart'tan Menemen'e, Menemen'den Çorum, Kahramanmaraş ve Sivas'a uzanan çizgiden habersiz olabilir mi? Suudisi Rabita'sıyla, İran'ıyla vb. kurulan maddi-manevi bağlantılarla şeriat hareketinin Cumhuriyet Türkiye'si'ni nasıl bir abluka altına aldığının ayırından değil mi? Sivas Olayları'nın mevcut bir strateji ve planın küçük bir parçası olduğunu görmüyor mu?

Ateist Aziz Nesin'in Alevileri eleştirdiği Sivas konuşması olayların yaratılmasında sıradan bir bahanedir.

Nesin'i düşman belleyen yobaz, istese onu kitap standında vuramaz mıydı? Aleviye düşmanlığı olmayan örümcek kafalılar, bir Nesin için binleri sokaklara döküp 37 aydını canlı canlı yakarmıydı? Yazar Eyuboğlu olayın bu boyutlarına niçin değinmiyor? Devletin duyarsız tutumuyla gericileri cesaretlendirdiğinden neden söz etmiyor?

Değinmiyor, çünkü bir maksadı var: "Ülkemizde birçok bilimeri, sanatçı, aydın, düşünür, yazar Alevilik konusunda Alevilerden daha duyarlıdır. Aleviliğin toplumsal yapısı ile daha çok ilgilenmekte, yazılar yazmakta, araştırmalar yayımlamaktadır. Şunu güvenle söyleyebilirim ki, bunca kamu kuruluşunda önemli yerleri, görevleri olmakla birlikte, sünni topluluk alevi topluluk kadar ilgi görmemiş, yandaş bulmamış, inceleme sorunu niteliği kazanmamıştır."

Sünni kökenden gelen biri olarak bu satırlardan çok duygulandım, içim burkuldu. Meğer biz Sünniler ne denli ihmal edilmişiz... Herkes ilgi ve ihtimamı Alevilere yöneltmişiz... Zavallı bizler!

Demek, bütçesi 3-5 bakanlığın bütçesini katlayan Diyanet İşleri; sayısı 500'ü bulan imam-hatip liseleri; binlerce Kuran kursu okulu, ilahiyat fakülteleri; onlarca dergi, gazete; devlet dairelerinin başını tutmuş militanlar, vakıflar, dernekler, siyasi partiler, hep laf olsun diye faaliyet gösteriyorlar.

Bu kadarına pes...Dinci-şeriatçı tehlike ülkenin birinci gündemine oturmuş, adamlar iktidar çılgınlıkları atıyor, laik cumhuriyeti yıkıp İslam cumhuriyeti kuracaklarını açıkça söylüyorlar. Uzman Eyuboğlu ise Sünnilerin Aleviler kadar ilgi görmediğini, yandaş bulamadığını... ileri sürüyor. Aynı mantıkla insanın şöyle diyesi geliyor: Aleviler ilgi odağı olduğu, el üstünde tutuldukları için Sünniler bunu çekemiyor, itilmiş-horlanmışlıklarının etkisiyle Alevilere hıncı bıçaklarını çekiyorlar...

İnsanı güldürmeyin...

İ.Z.Eyuboğlu yazısının sonlarına doğru baklayı ağızından çıkartıyor:

"Sivas olayının gerçek sorumluları (Pir Sultan Etkinlikleri'ni düzenleyen örgüt ve kişiler demek istiyor- S.Y.) bu konuyu sıcak tutarak, güncelliğini korumak isteyerek, yurtdışında bile törenler düzenlenmesine yardımcı oldular, olanak sağladılar. Oysa yurtdışında bu konuyla ilgilenen yurttaşları-

mız olayın gerçeğini, içyüzünü yeterince bilmiyorlar, düzenleyicilerin söyledikleriyle yetiniyorlar..." (abç)

Bunları Alevilik konusunda 15 kitap yazmış "uzman" yazar söylediğine göre, bir bildiği vardır. Değindiği "gerçek sorumlular"dan mahkemede hesap sormak gerek! Yargılanmakta olan yobazlar da derhal serbest bırakılmalı. Bu yobazlar Eyuboğlu'nun yazısını savunmalarında kanıt olarak kullanıp, onun mahkemeye bilirkişi olarak atanmasını isterlerse şaşmamalı.

Sayın uzman, söz konusu olayların gerçek sorumlusu da, zahiri sorumlusu da bellidir. Senin sorumlu tuttuğun kimseler olayın mağdurlarıdır. Sivas'ta yaşanan vahşetin gerçek sorumluları, o törenleri düzenleyenler değil, Pir Sultan'ları, onların düşünce ve eylemlerini içine sindiremeyen, bunu bahane ederek şeriatçı gövde gösterisi, daha doğrusu gerici bir ayaklanmanın provasını yapan yobazlardır ki, şimdi yarattıkları vahşeti salyaly ağızlarla anlatıp güncelliğini korumaya çalışıyorlar... Gerici basını okusaydınız görürdünüz. Bazısı açıklan, bazısı utangaçça olayda "kendilerinin haklı olduğunu" yazmıştır.

Ama uzman-yazar Eyuboğlu, tüm bu saptırma çabalarından sonra öyle bir cümle sarfediyor ki, içinde bir damlacık insani duygu bulunan bir kişinin isyan etmemesi mümkün değildir.

"Olan olmuş, geçen geçmiş..." Aleviliğin daha nice sorunları vardır. Bu nedenle Sivas olayını dile dolayıp ayrılıkçı girişimlerden uzak kalmayı, birleştirici olmayı düşünmeyen kimselerin ortalıkta dolaşarak günah çıkarma toplantıları düzenlemelerinin yararı yoktur, tersine bölünmelere, çıkmazlara sürüklenme etkilidir." (abç)

Sayın İ.Zeki Eyuboğlu. Vardığınız yargı bu ise, vah size!

"Olan olmuş, geçen geçmiş..." 20.yüzyılın yüz karası olan böyle bir caniliğin ardından söylenen sözlerle bakınız. Daha öldürülen insanların cesedi çözülmeden, yakınlarının gözyaşları kurumadan, içlerindeki korku küllenmeden yapılan öneriye dikkat buyurunuz. Allahhükber nidalarıyla insanları yakan cani yobaz sürüsüne bir çift laf etmiyor, devletin, hükümetin ihmalkar tutumunu kınamıyor da, ölenler sanki sıradan bir asayiş olayında ölmüş gibi "olan olmuş, geçen geçmiş, sakın ayrılıkçılık yapmayın" diyerek işi pişkinliğe vuruyor...

Bu memlekette ayrılıkçılar da, bölücüler de bellidir. Kah sivil kah resmi kılığa bürünerek insanları dininden, mezhebinden, renginden, cinsiyetinden, ideolojisinden dolayı hor gören, ezen, kıyan, öldüren kimselerdir asıl ayrılıkçı ve bölücüler. Yazar da gayet iyi bilmektedir bunların kimliğini. Ama söylemiyor, söyleyemiyor. Çünkü bir konunun "uzmanı" olmak, ya da görünmek başka, o konuyu doğru ve haklı bir zeminde savunmak başkadır.

Sayın Eyuboğlu, Sivas olayları için çok şey söylenebilir, söylenmelidir de... Ancak hiç kimse "olan olmuş, geçen geçmiş" olayı örtbas etmeye kalkmasın. Hele olayı dilden ve akıldan düşürmemeyi "ağıt yakmacılık" olarak basite indirgemesin... Aleviler, devrimciler, demokratlar, laikler, Atatürkçüler, sosyalistler, Sivas olaylarını bahane edip kimseye "hınc bıçağı" bileyecek değildirler. İlerici güçler bu trajedik olaydan gereken dersleri çıkarıp gerici güçlere karşı yürüttükleri mücadeleyi daha akılcı bir çizgiye oturtacaklardır. ●

İNSANA DÜŞMAN ŞERİAT

"İslam'dan dönenler, sapanlar öldürülmeyi hak ederler."

1661 NO'LU FETVA

Soru: Soruyu soran kişi ve onunla beraber olan bir grup (Suudi Arabistan'ın) kuzeyinde, Irak mevzilerine yakın bir yerde yaşıyorlar. Burada Şii'liğe inanan insanlar vardır. Bazılarımız onların kestiği hayvanlardan yedik, ama bazılarımız yemedi. Onların, zor durumda ve hali vakti yerindeyken Ali'yi, Hasan'ı ve Hüseyin'i ve öteki kutlu kişileri andıklarını bilerek, onların yediklerinden yememize izin olup olmadığını soruyoruz.

YANIT: Eğer konu, soruyu yöneltenin belirttiği gibi, Şii'lerin Ali'yi, Hasan'ı ve Hüseyin'i ve ötekileri anmalarıysa, o zaman onlar birden çok tanrıya inanmaktadırlar (politeisttirler) ve İslam'ın mürtedidirler, İslam'dan cayıyorlardır. Allah bizi bundan korusun. Onların kestiği hayvanların yenmesi yasaktır, çünkü o hayvanlar, üzerlerinde Allah'ın adı bile okunmuş olsa öldürüldü...

Suudi Arabistan Bilimsel Araştırma ve Fetva Sürekli Komitesi
Bşk.: Abdülaziz ibn Abdullah ibn Baz
Üyeler: Abdullah ibn Gou'd, Abdullah ibn Gidian, Abdülrezzak Afifi.

3008 NO'LU FETVA

Soru: Ben (Suudi Arabistan'ın) kuzey sınırboyunda yaşayan bir kabiledenim. Bu kabile, inancı Şii'lik ve putperestlik olan, Hasan, Hüseyin ve Ali diye adlandırdıkları tanrılara tapan, Irak'tan bazı kabilelerle karışmıştır. Bunlardan biri ayağa kalktı mı, "Ya Ali, Ya Hüseyin" der. Kabilemizden bazıları evlilik ve başka yollardan onlarla karıştırlar. Ben onları uyardımsa da onlar beni dinlemediler. Ben cahil bir insanım, ama bundan nefret ediyor ve onların arasına karışmıyorum. Ayrıca duydum ki onların kestiği et yenmemeliymiş! Kabilemizden bazıları onların etini yiyor ve de önlem almıyor. Sizden, bunlarla ilgili olarak yerine getirmemiz gereken görevleri açıklığa kavuşturmanızı bekliyoruz.

YANIT: Onlar, kendilerini Müslüman kabul etmeyen Allah'a ortak çıkaran putperestlerdir. Onları bizim kadınlarımızla evlendirmek ya da onların kadınlarıyla evlenmek caiz değildir. Onların kestikleri eti yemek caiz değildir.

Allah der ki;

"İnanana dek putperestlerle evlenmeyin. İnançlı bir köle, sizi daha iyi memnun etse de putatapar kadından daha iyidir. Ve siz kızlarınızı, inanmadıkları sürece putperestlerle evlendirmeyin. Çünkü inanan bir köle, bir putperestten, o sizi memnun etse de,

—●—
**Türkiye'deki
şeriatçı hareketle
organik, mali
bağları olan
Suudi**

**Arabistan'daki
şeriatçı otoritenin
Rafıziler, Şiiler
gibi Sünnilik dışı**

**İslami inanç
sahipleriyle ilgili
olarak çıkardığı
en son birkaç
fetvayı, Türkiye
halkının şeriatçı
hareketin insan
düşmanı özünü
daha iyi
tanıyabilmesi için
yayınliyoruz**

—●—
daha iyidir. Onlar (sizi) Cehenneme davet eder, ama Allah Cennete çağırır, ve affetmek için - eğer isterse - işaretlerini anlaşılır yapar ki insanlar hatırlasın. (...)"

Suudi Arabistan Bilimsel Araştırma ve Fetva Sürekli Komitesi

FETVA

Soru: Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla. Allah, Ekselans Şeyh Abdullah

ibn Abdülrahman Aljibriin'i korusun. Huzur, Allah'ın merhameti ve inayeti üzerinize olsun. Kasabamızda kasaplık yapan bir (dönek) Rafizi var. Sünniler kendi hayvanlarını kesmesi için ona getiriyorlar. Ve, aynı meslekte çalışan bu ve bunun gibi Rafizilerle iş yapan lokantalar var. Bu Rafizi'yle ve onun gibilerle ilişkiler hakkındaki dini değerlendirme nedir? Onun kestiği etin durumu nedir, helal mi yoksa haram mıdır? Bize yol göster, Allah da (karşılığını) sana ödesin. (Sana) Allah'tan başarı dileriz.

YANIT: Rafizinin hayvan kesmesine de kestiğinin yenmesine de izin yoktur. Rafiziler genellikle putperesttir, çünkü onlar iyi ya da kötü günlerinde ve hatta Arafat'ta, Say'da (hacıların Sefa ile Merve arasında yedi kere koşma töreni) ve Kabe'nin tavafı sırasında bile her zaman Ali İbn Ebu Talib'i anarlar. Çok sık duyduğumuz gibi, onun oğullarını ve kendi İmamlarını çağırırlar. Bu büyük bir çoktanrılıktır ve İslam'dan dönmektir, sapmaktır, mürtetliktir. Bundan ötürü öldürülmeyi hak ederler.

Kendilerinden Arafat'ta işittğimiz gibi, onlar Ali'yi tarif ederken aşırıya kaçmakta ve ona ancak Allah'a yakışacak sıfatlar atfetmektedirler. Bu yüzden onlar İslam'dan sapmışlardır, çünkü onu (Ali'yi) Allah, Evrenin yaratıcısı ve sahibi, bilinmeyenini bilen, hayır ve şerri denetleyen biri, vb. yapmaktadırlar.

Onlar aynı zamanda Kuran'ı da yalanlıyor ve (peygamberin) arkadaşlarının onu (özgün halini) tahrif ettiğini ve Peygamberin Evi'nden (ehlibeytinden) olanlardan ve onların düşmanlarından söz eden birçok ayetin çıkarıldığını iddia ediyorlar. Bu yüzden (onlar) onu (Kuran'ı) izlemiyor ve kendilerine kılavuz yapmıyorlar. Onlar aynı zamanda peygamberin üç halife gibi dostlarına, 10'ların gerisine, inananların analarına (peygamberin karılarını) ve Anas, Cabir ve Ebu Hureyre, vb. gibi ünlü arkadaşlarına iftira ediyorlar. Onların geleneklerini kabul etmiyorlar, çünkü onları imansız addediyorlar. Onlar Ehl Elbeyt'le (Ehlibeyt'le) bağlı olanların dışındaki sahihlerin (Müslim ve Buhari) geleneğini de izlemiyorlar. Onlar kendilerini hiçbir kanıtı olmayan uydurma geleneklere bağlıyorlar. Onlar, ikiyüzlüdürler, onlar gönüllerinde olmayan dilleriyle söyleyen yalancılardır ve size göstermediklerini kendi içlerinde saklarlar.

Onlar, takiyyesi olmayanın dininin de olmadığını söylerler. Onların çağırışı, yakarışı ahrette kabul görmeyecektir...

Yalan onlar için bir inançtır.

Allah bizi onların şerrinden korusun...

22.3.1412 Hicri

Laik-Demokratik Cephe ve görevleri

Laik ve demokrat yurttaşları birliğe ve mücadeleye çağırıyoruz

Şeriatçı-gerici harekete karşı, son 25 yılın dünya derslerinden yararlanan akıllı, esnek, toparlayıcı, dinamik bir mücadele vermek durumundayız.

Şeriatçı parti sorunu bir inanç özgürlüğü ve demokrasi sorunu *değildir*. Bu soruna yaklaşımın tek doğru zemini, RP'nin özgürlükleri/ demokratik hakları değil, **modern laik demokratik devletin ilkeleridir**. Şeriatçı partiyle mücadelenin ana halkası, başlangıç ve bitiş noktası, özgürlüklerin ve tüm demokratik hakların varolabilme, yaşayabilme çerçevesi ve tanımlandığı ölçüt olan *modern laik demokratik devlettir*.

Laik devlet, yani siyasal devlet, siyasal özgürleşme, insanlığın gelişiminde dev bir adımdır. İnsan özgürleşmesinin son biçimi *değildir*, ama kapitalizm altında insan özgürleşmesinin son biçimidir.

İslamcı siyasal hareket, şeriat devleti anlayışı tam anlamıyla *cehaletten* beslenmektedir. Bu cehaletle, soruna uygun yöntemlerle, ama olağanüstü enerjik bir mücadele yürütmek zorunludur,

tarihsel görevdir.

Şeriatçı gericiliğe karşı halkın birliğini sağlamak *en ivedi* görevdir. Hemen bugünden, **geniş temelli bir laik-demokratik hareket oluşturmamız**. Bu geniş blokta ya da cephede, modern laik demokratik devletin ilkeleri dışında hiçbir ideolojik açılım, katılım koşulu olarak öne sürülmemelidir.

Tüm laik-demokratik güçlerle her alanda, her düzeyde, her çapta cepheleşmenin, bloklaşmanın, birleşmenin yolları bulunmalıdır. Bu birlikte, laikliği savunan müslümanlar, Aleviler, sendikalar, meslek kuruluşları, demokratik dernekler, Atatürkçüler, sosyal-demokratlar, komünistler ve laikliği savundukları oranda merkez sağ partiler yer almak zorundadırlar.

Ve bu cephe, işçi emekçi semtlerinde gecekondularda, fabrikalarda, okullarda "devrimci" gürültüden uzak, somut veriye dayalı, teşhir ve aydınlatma çalışması, *taban çalışması yürütecek* bir cephe olmalıdır.

Bu birliğin temel belgisi, "**Şeriatçı RP Kapatılmalı**"

olmalıdır. Biz, herkesin dinine, inancına saygılıyız. Ancak, dini devlete egemen kılmaya çalışmak gibi bir "demokratik hak" yoktur. Ne adına olursa olsun, böyle bir "özgürlük" vermeye de kimsenin hakkı yoktur.

Dini devlete egemen kılmaya çalışanlar, özgürlüklerle, demokratik haklara, insan haklarına karşı iş yapmaktadırlar. Adam öldürme özgürlüğü var mı? Hırsızlık serbest mi? Demokratik ülkelerde faşist partiler serbest mi? Bu nedenle bu istem en demokratik bir istemdir. Bunlara karşı yasal yoldan önlem almak **meşru, demokratiktir**.

Yalnızca meclis çoğunluğuna dayanan bürokratik bir yasaklama, halkı ikna etmemiş olacağından, yarardan çok zarar getirir. "**Şeriatçı RP kapatılmalı**" belgisinin ardına Anadolu halkının muazzam desteğini yığmalı, şeriatçı partiyi halkın hareketi ile sistem dışına atmalıyız.

"Şeriatçı RP kapatılmalı" kampanyası, dine karşı bir cihat *değildir*. Biz insanımızın inançlarına saygılıyız. RP'ye oy veren emekçileri

RP kimliğinden ayrı tutarız.

Şeriatçılığın içyüzünü sergilemeli, bunların devleti ele geçirdiği ülkelerde yaşananları en ince ayrıntısına kadar halkımıza sunmalı ve herkese göstermeliyiz ki, şeriatçı iktidar "cehennem burada, şimdi!" demektir.

Karşımızdaki düşman uluslararası bir harekettir. Biz de onun karşısına, uluslararası dayanışma ve yardımlaşma ile çıkmalıyız.

Şeriatçı partinin ikiye bölünüşünü, sahtekarlığını sergilerken, emekçi halkın işsizlik, yoksulluk ve rüşvet karşısındaki haklı istemlerini ve bu istemlere çözüm yollarını **biz yükseltmeliyiz**. Zenginliği artırıcı ve yayıcı bir program getirmeliyiz.

Şeriatçı hareketin düşmanı olduğu özgürlüğü, demokrasi ve insan haklarını, *biz*, devletin ve toplumun her katında, aktif yığın demokrasisini, katılımcılığı öne çıkararak savunmalıyız. Tam toplumsal ve siyasal adaleti ve özgürlüğü savunmalıyız.

Laiklik üzerinde çok geniş durmalıyız. *Dinle devlet ayırımı, dinle eğitim ayırı-*

mini, bunun nedenlerini ve demokrasiyle kopmaz bağıni iyi anlatmalıyız. Tüm toplumda akşam kursları, seminerler, sendika/dernek eğitimi vb. ile "laiklik, inanç özgürlüğü, modern devlet" konularında yoğun eğitim seferberliğine girişilmelidir.

Din, tümüyle **devletin ve eğitimin dışına** çıkarılmalıdır. Tüm resmi dinsel eğitim kurumları, kurslar kapatılmalı, zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır. İsteyen inanç topluluğu kendi cebinden kendi okulunu açabilmelidir. Diyanet İşleri lağvedilmeli, dinsel kuruluşlar devlet fonlarından kuruluş alamamalı, devlet inananların inanç özgürlüğüne karışmamalıdır. Dinden siyasal özgürleşme, imtiyazlı dini ortadan kaldırır ama dine dokunmaz, karışmaz.

Laik-demokratik hareket, evinde, özel yaşantısında, inanç kurumu içinde kimsenin giyim kuşamına karışmıyor. Ancak devlette, eğitimde sıkımbaşı, sarık, vb. giyilememelidir. Bu istem demokratik hakların kısıtlanması değil, modern demokrasinin köşetaşı olan laikliğin gereğidir. Demokratik bir istemdir.

Yarın şeriatçı düşmanın "cehennem burada, şimdi" diye haykırmasını istemiyor-sak, bugün "**Şeriatçı RP Kapatılmalı**" kampanyasını tüm ülkede, her alanda ve her düzeyde omuzlamalıyız! Küçük büyük demeden herkesin katkısına gereksinim var.

KERVAN

"Laik-demokratik blok yaratılmalıdır"

Alevi Birlikleri Federasyonu bildirisinin şeriatçılığa karşı mücadeleye ilişkin bölümü

(...) Türkiye çok ciddi bir tehlike ile karşı karşıyadır. Şeriat ve doğal olarak her alanda yansımaları göreceğimiz gericileşme *gündemimizin ana maddesidir*. (abç)

Bugün kadar ki uygulamalar, mevcut düzen partileri ve hükümet şeriatçılardan farklı mıydı diye düşünmek, haklı belli bazı noktalara işaret etse de, şeriat ve onun doğal sonucu hayatın her alanında bire bir hissedilecek şeriatçı şiddet, mevcut şiddeti de aşacak, her alanda hissedilecektir.

İran ve Cezayir örneklerinde de açıkça görüleceği gibi, birçok yerde yerel iktidarı ele geçiren gericici, şeriatçı güçler "belediye hizmetleri" ile sınırlı kalmayacaklar, yerel iktidarı siyasal iktidara dönüştürmek ve insanların günlük yaşamlarına nüfuz etmek için, psikolojik ve fiili şiddeti de içeren yoğun çaba içinde olacaklardır.

Şeriatçı eğilimlerin, her yerde olduğu gibi ülkemizde de şeriatçı şiddetle geldikleri, gelecekleri kuşku götürmez bir gerçektir. Sivas katliamında RP'li belediyenin rolünü, belediye meclisi üyesi Erçakmak'ın katliamı yönlendirdiğini unutmamak gerekiyor.

Kaldı ki, daha "başkanlık mazbataları" bile alınmadan, sahte şirlik gösterileri altında yapılan açıklamalarda aba altında sopa gösterdikleri, daha şimdiden, sanatla, kültürle ilgili birçok kuruma müdahaleden, Türkiye'de ve dünyada kendini kabul ettirmiş birçok sanatçımızın, aydınımızın isimleri verilen yerleri değiştirmek istedikleri görülmektedir.

Bu ve benzeri uygulamaların fütursuzca artmasını engellemek için, bir kez daha sindirilen, kimliği ve kültürü iyice elinden alınan bir toplum yaratılmaması için, şeriatçı şiddete karşı

çıkma, şeriata, gericiliğe ve şovenizme direnmek, *laikliği ve demokrasiyi öne çıkarmak*, gerek Aleviler gerekse de bütün laik ve demokrasi güçleri için zorunludur...(abç)

Gericiliğe, şeriata ve şovenizme karşı direnmek, gelişme kanallarını tıkamak ve önümüzdeki dönemde laik ve demokratik anlayışı tekrar yerel ve siyasal alanlarda iktidara taşıyabilmek açısından, laik ve demokratik güçler için yeniden yapılanma zorunludur. Şu an ne sosyal demokrat partiler düzeyinde, ne de mevcut sosyalist partiler düzeyinde ihtiyaca cevap verebilecek, alternatif yaratabilecek bir parti bulunmamaktadır.

Aldığı ağır yenilgiye rağmen DYP'nin kuyruğuna ve iktidarın nimetlerine sıkı sıkı sarılmayı sürdüren SHP,

mevcut yapısıyla, alternatif oluşturma önünde fiili olarak engeldir. Başta Aleviler olmak üzere SHP'de sorumluluk sahibi herkes, bu sürece müdahale etmeli, sahte söylemlerden uzak, ilerici, demokrat, laik bir yeniden yapılanma için tavır belirlemelidirler.

Ülkemizde laik ve demokratik güçler, önlerine ülkemizin ve toplumumuzun ihtiyaçlarına cevap verebilecek alternatif yeni bir siyasal yapı yaratmayı koymak ve mümkün olduğu kadar geniş bir potansiyeli ortak ve demokratik böyle bir platforma taşımaya çalışmalıdırlar.

Türkiye demokrasi güçleri, bir yanıyla yeni ortak siyasal bir yapılanmayı yaratmaya çalışırken, diğer yanıyla da, asla birbirinin karşısına koymadan, mümkün olduğu kadar bütün güçleri, partileri, sendikaları, meslek odalarını, vb. kuruluşları biraraya geti-

rerek, **gericiliğe, şeriata, şovenizme karşı laik-demokratik blok hareketi** yaratılmalıdır. (abç)

Devlet deseginde, Suudi sermayesi tarafından beslenen, imam-hatip okullarından, Kuran kurslarından büyüyen şeriatçı-gerici eğilimlerin siyasal iktidarı ele geçirmelerini engellemek için, laikliğin, kardeşliğin, eşitliğin ve demokrasinin hakim olması için, *tüm laik ve demokratik güçleri* kapsayacak, toplumsal ilişkilerin ve siyasal örgütlenmenin her alanında varlığını fiili olarak hissettirecek **laik-demokratik blok hareketi** kaçınılmazdır! Böyle bir blok hareketi, Türk-Kürt, Alevi-Sünni, inancı ve milliyeti ne olursa olsun, bütün insanlar arasında da eşit temellerde gerçek bir kardeşliğin mimarı olacaktır!

Gelin canlar bir olalım!
ABF GYK, 31 Mart 1994

İstanbul

Büyükşehir eski
belediye başkanı

Prof.Dr.Nurettin

Sözen'le sohbeti

İsmail Yıldırım

yaptı

Nurettin Sözen “Laik Cephe” diyor

Bugün şeriat devleti kurmayı isteyen bir parti var, RP. Bunu defalarca yineliyor. Bu durum laik devlet ilkesiyle bağdaşır mı? Bu parti, cumhuriyet devletinin kısıtlı da olsa varolan demokratik kurallarıyla, onun seçim ilkeleri ve sistemiyle iktidara yürüyor. Ama belli ki kendisi iktidara oturduğunda aynı seçim yöntemiyle bırakıp gitmeyecektir. Bu konuda düşünceleriniz nelerdir?

Legal siyasal partiler demokratik yollarla iktidara gelirler ve demokratik yolla iktidardan giderler. Ama Refah Partisi'nin şeriat özlemi içinde olduğunu hepimiz biliyoruz. Mevcut söylemlerinde bazı imalarda bulunmuş olmakla birlikte açıkça bu söylenmiyor, tüzüklerinde bu açıkça yazılmıyor. Ancak Türk toplumunda RP'nin iktidara geldiği zaman şeriatı getireceği yolunda oluşmuş yaygın kanı var.

Şeriatçı, “İslam Devleti” isteyen bir partinin varlığı laik devlet kuramıyla, laik devletle bağdaşır mı?

Bağdaşamaz. Bu çok açık bir şey. Aslında şeriatçı partiler kurulamaz. Bir parti açıkça şeriat isterse yasalarımıza göre illegaldir, kapatılması gerekir. Ancak bu nasıl mümkün oluyor? Kuşkusuz ki hile-i şeriyelerle oluyor. Tüzüğü biçimsel olarak şeriatçı gözüküyor veya çok açık şekilde ifade edilmiyor. Ama takiiye yaparak, imalarda bulunarak bu hedefi ve bu amacı güdüyor. Onun için halkımızdaki inanç doğrultusunda çalışmalarını yaygınlaştırma, bütünleştirmek, güçbirliğine gitmek, teşhir etmek lazım.

Burada benim söyleyeceğim şey şudur. Bu tür akımlarla polis yoluyla veya

cezalar yoluyla mücadele etmek, bana göre çok verimli bir yol yöntem değildir. Bunlarla mücadelede bir *laik cephe oluşturarak*, demokratik yollarla, oy yoluyla, seçim yoluyla, demokrasi yoluyla bunları azınlıkta bırakmanın ve yenmenin, daha tercih ettiğim bir yöntem olduğunu ifade etmek istiyorum. Çünkü tarihte görüldü ki, Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi kapatıldı. Ama Refah Partisi bugün üçüncü jenerasyon. Yarın Refah Partisi de herhangi bir şekilde yargı yoluyla kapatılsa, bir başka adla tekrar ortaya çıkacağı açıktır. Önemli olan halkın eğitimi, uyarılarla, ikazlarla uyarılmasıdır. Ben, böyle bir geniş cephenin çalışmalarına halkımızın gereken olumlu tepkiyi göstereceğine ve laik-demokratik düzen karşıtlarını seçmeyeceğine, oylamalarda azınlıkta bırakacağına inanıyorum.

Görüyorsunuz, gazetelerde hep beraber okuyoruz. Dünyanın en büyük kentlerinden biri olan İstanbul'da, 10 milyonluk İstanbul'un Büyükşehir Belediye Başkanı kentin su sorununu yağmur duasıyla çözmeye teşebbüs etmektedir. Böylesine bilimsiz, akıldışı ve teknik dışı yöntemle su temin etmeye çağırmanın ne kadar ilkel bir anlayış olduğu ortadadır. Halkımız, bu küçük olayla bile anti-laik

cephenin dünyasının ne kadar çağdışı olduğu hakkında bilgi sahibi edilmelidir.

Tabii burada çok önemli bir husus ortaya çıkıyor. O bunun bugün büyük ölçüde bir tepki örgütlenmesi olduğudur. Refah'ın “adil düzen”i sahte umut dağıtmış, umudu oya dönüştürmüştür. Bunun karşısında laik düzen yanlılarının da Türk toplumuna siyasal alanda, ekonomik alanda, sosyal alanda inandırıcı, gerçekçi, uygulanabilir bir alternatif program sunması gerekmektedir. Yerine ikame edilecek bir program olmadığı sürece umutların istismar edilmesi devam edebilir.

“Laik-
demokratik
cumhuriyetten
yana olanlar
hemen bir
laik cephe
oluşturmalıdır!”

Özetleyecek olursam yepyeni, tutarlı, çağdaş, ilerici sosyal, siyasal ve ekonomik programla anti-laik cephenin karşısına çıkılmalıdır.

Laik demokratik güçlere önerileriniz nelerdir?

Uzun zamanda beri ülkemizde dinin siyasallaşması olayıyla karşı karşıyayız. Gerici davranışlar tarih boyunca Türk toplumunun yerinde sayması, geriye çekilmesi için çabalar, girişimler hatta isyanlar başlatmışlardır.

Atatürk'le başlayan devrimci çizgi Cumhuriyet tarihinde yine yer yer devrimlere karşı, ilericiliğe karşı olaylarla doludur. Özellikle çok partili hayata geçişimizle beraber, okullara din dersi konulmasının ve ihtiyacın ötesinde ve çok üstünde imam hatip okullarının açılmasının, tevhidi tedrisat yasasının çiğnenerek tek yanlı eğitim yapılmasının sonucunda, bugün ülkemizde şeriat özlemi duyanların örgütlenmesi ve güçlenmesi olgusuyla karşı karşıyayız. Bugün Refah Partisi'nin, açıkça söylemese bile, böyle bir özlem içinde olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. Demokrat Parti zamanında başlayan, ANAP iktidarı zamanında gittikçe güç kazanan gerici akımlar, şimdi de her miting meydanında ezan-kuran diye söze başlayan başbakan sayesinde gelişmelerini en üst düzeye getirmiş durumdadırlar.

Bir taraftan ülkenin ekonomik durumu son derece bozuktur, iş güvenliği ortadan kalkmıştır. İşsizlik,

Cumhuriyet tarihimizin en üst düzeyine çıkmıştır. Böylesine ekonomik sıkıntıların yaşandığı günlerde üstüne üstlük bir de şeriat yanlı güçlerin büyümesi, güçlenmesi ve yer yer yerel yönetimi üstlenmiş olmaları, Laik-Demokratik Cumhuriyet'ten yana olan kesim için büyük zorluklar getiriyor.

Bir cephenin oluşturulması için vakit kaybetmemek gerekiyor. Bu cephede kuşkusuz Laik Demokratik Cumhuriyet'ten yana, emeğin en yüce değer olduğuna, Türk toplumunun ekonomik bağımsızlığına inananlar bulunacaktır. Atatürk'çülerin, devrimcilerin, solcuların, sosyalistlerin, herkesin bu cephede bir bütün hale gelmesi ve şeriat özlemcileriyle, anti-laik cepheyle mücadele etmesi gerekiyor.

Şeriatçıları altetmek, bu cephe aracılığıyla, halkımıza gerçeği anlatarak, halkımızı uyarak ve demokrasi içinde kalarak her zaman mümkün olacaktır diye düşünüyorum. Yeter ki, tekrar vurgulamak gerekirse, Laik-Demokratik Cumhuriyet'ten yana, emekten yana, ekonomik bağımsızlıktan yana kuruluşlar, demekler, sivil toplum örgütleri, siyasal partiler ve platformlar bir cephe oluştursun, laik cephede birleşsin. Anti-laik cepheyle mücadelenin böyle bir güçbirliğiyle sürdürülmesi gerektiğine inanıyorum. ●

Kervana katılın *Kervan*'a yazın

ÖĞRENCİ GENÇLİK

Kervan dergisi gençlik komisyonu üyesiyim. Ben ve arkadaşlarım duyarlı gençler olarak gençliğin sorunlarına eğilmenin görevimiz olduğunu biliyoruz.

Laik-demokratik öğrenci genç kitlesinin sorunları çok büyük. Bu sorunlarımızı, sağlamış olduğu olanaklar çerçevesinde, görüşlerine inandığımız yerde, *Kervan*'da dile getirmeye çalışacağız.

Bizim gibi, yani laik-demokrat öğrencilerin okuması çok zor. Bugün okullarımızda baskı altındayız, fikirlerimizi tartışmıyoruz. Özgür düşünen öğrencileri soyutlayıp teker teker teşhir ediyorlar. Okulda dincilerin baskısı almış başını yürümüş. Müdüründen yardımcılara, öğretmenine kadar hepsi dini propaganda yapıyor.

Bunlar yetmezmiş gibi okul idaresi bir de polisle işbirliği içerisinde. Herhangi bir demokratik hareket yapıldığı zaman okul bahçesinde polisler bitiveriyor. Polis yandaşı olan "ülkücü" faşist gençlere ne demeli? İdare ve polisle elele karşıt fikirli öğrencilerin susturulması görevini yürütüyorlar.

Biz gençler, toplumumuzun geleceği, yarınıyız. Geleceğin aydın insanları olarak, sorunlarımızı gözardı etmemeli, çözümünü için kavgada sesimizi yükseltmeliyiz.

Susmak, sinmek, "ben çözümlemeyim de kim çözümlerse çözümlerin" mantığı sorunların çözümüne yardımcı olmayan bir mantıktır.

Tüm öğrenci arkadaşlarımızı, düşünen, aydın gençliği, sorunların çözümünde söz sahibi olma kavgasında yer almaya, birikimlerini, bilinçlerini arttırmaya çağırıyoruz.

Özgür Özgü, *Kervan-Kartal*

AYDINLIK DERYASIYIZ

Türkülerimiz öyle sıcak ki
Öylesine aydınlık ki kalem
Göküzü alabildiğine mavi
Rüzgar öylesine neşeli ki
Sanki türkülerimizi söyler

Nasıl vardı elleriniz, nasıl yaktınız
O sevda dolu temmuz akşamını?
Yiğitlik mi mazluma vurmak.
Türküyü, curayı, kalemi yakmak?
Yiğitlik mi bir tutam karanfili
Toprakten koparıp karanlığa savurmak
Otuzyedici cana kıymak yiğitlik mi?

Ey kanlı Sivas, kallesiz Sivas
Sesi türküyü, gülleri suya
Hasret bırakın da
İçtin kanını onlarca canın
Hiç sızlamadı vicdanın.

Sen sen ol, unutma bil:
Madem ki biz aydınlık deryasıyız
Kazacağız bugün değilse yarın
Mezarını Kanlı Sivas'ın

Devrim Özgü

**Kervan-Kartal Temsilciliği'nin kurduğu
Gençlik Komisyonu'nun çalışmalarına katılan
genç okuyucularımızın bize gönderdiği
ürünlerden bir demet yayınlıyoruz**

CANLAR MERHABA

Yaşadığımız ülkenin gerici rüzgarlarının etkisinde sallandığını biliyoruz. Bu dönem, tüm laik-demokrat insanları doğal olarak etkiliyor. Nedenise bu etkiye karşı tepkiyi geliştirmek üzere bir araya gelmemiz, örgütlenmemiz gerekir.

Bu noktada size bir müjde vermek istiyorum. Ben, kurulduğundan beri *Kervan*'ı okuyorum. *Kervan*'ın çalışmalarına aktif katılıyorum. Dergimizde Sendikalar Komisyonu, Alevilik Komisyonu gibi komisyonlar kurulurken, biz de bir Gençlik Komisyonu kurmak amacıyla çalışmalara başladık. Bundan bir süre önce çalışmalarımız ürün verdi ve komisyonumuz çalışmalarına başladı.

Gençlik Komisyonu'muz kültürünü Alevilikten, disiplinini işçi sınıfından, dinamizmini gençliğinden alıyor. Gençlik Komisyonu'nu uzun sürecek olan mücadelemizde hızlanan bir ivme ile çalıştırmayı planlıyoruz.

Bugün komisyonumuzda öğrenci gençlik çoğunlukta, ama işçi gençliği de Gençlik Komisyonu'nun çalışmalarında görmek istiyoruz. Bir yandan genç kitlelere daha çabuk ulaşacağız, bir yandan da halkımızın bağrında güçlenecek, ona yabancılaşmayacağız. Hedefimizde bir gençlik derneği kurmak da var.

Canlar, gençler. Gençlik Komisyonu'nun çalışmalarına aktif katılır, destek verirsiniz ve *Kervan*'da bize ayrılan "Gençliğimiz Geleceğimiz" sayfasına görüşlerinizi yazar, yazı, şiir vb. gönderirsiniz seviniriz.

Devrim Özgü, *Kervan-Kartal*

DEVLET LAİK Mİ DEĞİL Mİ?

Son yıllarda devrimci-demokrat aydınlardan Turan Dursun, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu gibi toplumta öne çıkmış kişilerin birer birer katledilmesi ve sonrasında Sivas'ta 37 insanın cayır cayır yakılarak öldürülmesi, ister istemez İslamcı siyasal hareketin geldiği noktaya ve devletin laik olup olmadığı konusuna dikkatleri çekti. 1993 yılı içerisinde kamuoyunu en çok meşgul eden sorunlardan biri de budur.

Din ve devlet işlerinin içiçe olduğu, her düzeyde siyasetin din sömürsü yapmada kullanıldığı ülkemizde, düzenin akademik kurumlarında verilen öğretim, ortaçağ karanlığından gelen bütün gerici unsurları içinde taşıyor.

Objektif bakıldığında, ülkemizde laikliğin masal olduğunu, devlet aygıtının kendi basit reformlarını bile koruyamayacak nitelikte olduğunu görmek zor değil.

1980 sonrası zorunlu hale getirilen din dersleri, farklı dinsel inanışlardaki insanların "din ve vicdan özgürlüğünü" kısıtlamaktadır.

Aydınlatmak istediğim düzenin iç çelişkileridir. Laiklik devletin din işlerine karışmaması ise, neden "Diyanet İşleri Başkanlığı" gibi bir kuruma ihtiyaç duyuluyor? Üstelik bu öyle bir kurum ki halktan alınan vergilerle oluşturulan bütçesi 10 trilyona varmış, bünyesinde 80 binden fazla personel çalışıyor.

Bizler, okullarımızdaki sıraların, üzerinde namaz kılmak için değil, bilimsel eğitim için kullanılmasını istiyoruz.

Yurdumuzdaki farklı din ve ırktan gelen halk çocuklarının kendi kültürlerinin yaşatılmasından yanayım.

Bunun yapılması için Sünni devlet anlayışının yıkılması gerekli. Ayrıca din derslerinin bir an önce kaldırılması, Diyanet İşleri'nin, imam-hatip gibi insanlarımızı karanlığa gömen kurumların kapatılması şarttır.

Nilüfer Karakaz, *Kervan-Kartal*

İŞÇİ SINIFININ SAVAŞIMI, HAKLARI

Tes-İş üyesi bir işçi arkadaşla yaptığımız sohbetten de öğrendiğim üzere, işçilerin işverenler karşısında sahip olduğu en büyük silah grev hakkıdır. Grev işyerinde işçilerin çalışmayı durdurması anlamına gelir ve işverenleri anlaşmaya zorlamak için sahip oldukları en önemli araçlardan biridir. Ama yasalara göre her işçi grev yapamaz. Örneğin bir Tes-İş sendikası grev yapamaz. Çünkü, elektrik ve suya bağlıdır. Grev yapmaları halinde elektriğin suyun kesilme olasılığı vardır diye grev hakları yok.

12 Eylül 1980'den önce böyle bir hak kısıtlaması yoktu. 12 Eylül sonrasında 2821, 2822 sayılı yasalarla işçilerin grev, toplu sözleşme ve bunlar gibi hakları kısıtlanmıştır.

Tes-İş sendikası söz etti. Sendikalar, işçilerin ortak ekonomik çıkarlarını korumak ve iyileştirmek amacıyla bir araya gelerek kurdukları örgütlerdir.

Daha fazla ücret, daha iyi çalışma koşulları ve daha geniş toplumsal haklar için, kısacası "insanca yaşam koşulları" için işverenlerle mücadele eden işçiler, bu taleplerini ancak bir araya gelip örgütlendikleri zaman sağlayabilirler. İşverenlere karşı mücadeleyi işte sendikalar, tek tek pazarlık güçleri çok zayıf olan işçilerin birliğini temsil eden örgütlerdir ve işverenler karşısında üyelerinin tümünü temsil ederler.

Sendikalar ücret artışı başta olmak üzere, üyelerin çeşitli hakları için işverenlerle belirli dönemleri kapsayan "toplu sözleşmeler" imzalarlar. Bunun için işverenlerle ücret düzeyleri ve öbür haklar için görüşmeler ve pazarlıklar yapılır. Eğer bu görüşmeler sırasında taraflar arasındaki anlaşmazlıklar giderilmezse sendika grev kararı alır ve uygular.

Sendika işverenlerin haksız ve yasadışı tutumları karşısında üyelerin tek tek çıkarlarını da savunur. Tüm yasal olanaklardan bu yolda yararlanır.

Sendikalar yalnızca üyeleri olan işçilerin değil, tüm işçi sınıfının örgütleridir. Dolayısıyla işsizler, sigortasız işçiler, "memur"lar, işçi emeklileri, aileler, biz gençler... sendikaların mücadelelerinde önemli yer tutarlar, tutulmalırlar.

Ümit Kuru, *Kervan-Kartal*

TURHAL
ULUTEPELİLER

Tokat Turhal Ulutepe Köyü Kalkındırma Derneği 25 Mart 1992 tarihinde, İstanbul Ümraniye Kazım Karabekir Mahallesi'nde kuruldu. Derneğin 160 üyesi var. 2 Nisan 1994 günü yapılan 3. genel kurulda tüzük değişikliğine gidildi, derneğin adı "Ulutepeliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği" olarak değiştirildi. Genel kurulda yeni bir yönetim kurulu oluşturuldu. Şimdi derneğin başkanı Hamdi Celbiş olup, yönetim kurulunda Coşkun Uyanık, Satı Baybars, Taciser Boran, Erdal Aydoğmuş, Engin Ege, Duran Akgün, Coşkun Ege, Erdal Adile, Sadık Adile var. Yönetim kurulunda gençler ağırlıkta.

Dernek üyeleri Alevi kültürünü öğrenip öğretiyor, Aleviliği yaşatmayı hedefliyor. Derneğin hedefleri arasında semah ekibi, folklor ekibi, saz kursu, halk müziği korosu kurmak, kültürün genç kuşaklara aktarılmasına yönelik eğitim çalışmaları yapmak var.

Duran Akgün

REFAHİYE
GÜMÜŞAKAR
BUCAĞI

Erzincan Refahiye Gümüşakar Bucağı ve Köyleri Kalkındırma, Yardımlaşma, Dayanışma Derneği 24 Mart'ta yemekli bir toplantı düzenledi. Dernek başkanı M. Ali Haşhaş'ın konuşmasıyla başlayan gecede başkan konuşmasında özetle "toplumsal olarak örgütlenmeliyiz, herkes artık birşeyler yapmalı ve yaptırmalı, örgütlenmemizi sağlayan dernek ve Cemevlerimize sahip çıkalım" mesajını verdi. Geceye siyasal partilerden vb. temsilciler de katıldı.

Eyüp Barışık

GAZİANTEP HBV
DERNEĞİ

Gaziantep Hacı Bektaş Veli Kültürünü Tanıtma ve Dayanışma Derneği 3 Nisan'da "Pir Sultan Abdal Sevgi ve Dostluk Günü" düzenledi.

Pir Sultan'ın deyişlerinden demet demet sunulan şiir dinletisinde Pir Sultan'ı tanıtan şu konuşmaya yer verildi:

"Sevgili Canlar, bildiğiniz gibi derneğimizin başlıca amacı Alevi düşüncesini, felsefesini insanlarımızla sunmaktır. Bizler Alevi felsefesini en iyi yaşayan ve sunanların içinde hak aşklarının önemli yer tuttuğu düşüncesinden yola çıkarak belirli aralıklarla hak aşklarımızı anma günleri düzenlemeye başladık. Bugün de Pir Sultan sevgi ve dostluk günü düzenlemiş

Ayrı başlar çekmek
yolu yıkmaktır

Avustralya'da Alevi toplumunun kuruluşları
"Hacım Bektaş Veli Dergahı Post nişanının
Alevilerin manevi lideri olduğunu
kabul ve ilke edindik" diyorlar

bulunuyoruz.

"Pir Sultan Abdal 1500'lü yıllarda yaşamış, devrimci karaktere sahip, değerli bir halk önderidir. Osmanlı'nın baskıcı zihniyetine ve zalime boyun eğmeyerek, haksızlığa ve zulme karşı direndiğinden idam edilen yüce bir şahsiyet olduğu, tarihi bir hakikattir. Kendisinin o tarihteki bazı söylevleri yüceliğinin, ululuğunun, ileri görüşlülüğü ve aydın olduğunun açık kanıtıdır.

"Pir Sultan Abdal Ehl-i Beyt'e yürekten bağlanmış, onların izini sürmüş, Hacı Bektaş Veli ve Balım Sultan'ı Pir kabul etmiş, tasavvuf sorularına yanıt aramış, Bektaşilik-Alevilik alanında yoğunlaştırdığı düşüncelerini tutarlı kılmayı başarmış, insan-tanrı evren birliğine inanmış, Ali'yi insan-ı kamil görmüş, egemen sınıfın (Osmanlı'nın) inandığı, savunduğu ve yaymaya çalıştığı İslam'ı eleştirmiş, "gönül tanrı evidir, gönül insanı anlamanın odağıdır" gibi konuları bir düzen içinde, uyumlu biçimde nefes ve deyişlerinde işlemiş,

kavgasıyla şiirlerini, şiirleriyle kavgasını yaratmıştır.

"Pir Sultan Abdal sanatı gibi yaşamında inancıyla birleştirmiştir. Alevi-Bektaşî düşüncesi Anadolu'da 1000 yıldır ezilenlerin bayrağı olmuş, Hacı Bektaş Veli'ler, Baba İshak'lar, Şeyh Bedreddin'ler, Kalender Çelebi'ler gibi önderler yetiştirmiştir. İşte Pir Sultan, bu geleneğin önemli bir parçasıdır. O günden bu yana Anadolu toprağı nice Osmanlılar nice Hızır Paşalar gördü, görmeye de devam ediyor. Pir Sultan Abdal da düşüncesiyle, sanatıyla, yaşamıyla bize 1000 yıllık kültürün ışığını tutmaya devam ediyor."

Gözleyi gözleyi gözüm dörd oldu

Ali'm ne yatarsın günlerin geldi
Korular kalmadı kara yurt oldu
Ali'm ne yatarsın günlerin geldi

Pir Sultan Abdal'ım sözüm haktır
Vallahi sözümün hatası yoktur
Şimdiki sofunun yezidi çoktur
Ali'm ne yatarsın günlerin geldi

Gaziantep Hacı Bektaş

Veli Kültürünü Tanıtma ve Dayanışma Derneği'ndeki arkadaşlar, Aleviliğin 7 Ulu'larını sırasıyla tanıtmayı sürdüreceklerini bildiriyorlar.

BİR CEMEVi DAHA

İstanbul'da kurulu Anadolu Erenleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği, 14 Mayıs 1994 Cumartesi günü Mehter Çeşme'de cemevi temel atma töreni düzenledi. Temel atma töreni davullu zurnalı, yemekli olarak yapılacaktır. Dernek yönetim kurulu tüm canları davet ediyor.

Melek Ergen

BURSA HBV
DERNEĞİ

Bursa Hacı Bektaş Veli Derneği, 700-800 canın katı-

Dergah'a bağlanıp
sürdürmek haktır

Kervan dergisine.

Aşağıdaki yazımızın **Kervan** dergisinde yayınlanması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Muhammed Ali'den kalan yol paktır
Dergah'a bağlanıp sürdürmek haktır
Ayrı başlar çekmek yolu yıkmaktır
Destur alıp ol Dergah'a varalım

Yolumuzun, inancımızın her türlü yozlaşmadan uzak tutulması, bu yola inançları uğruna can veren Alevilerin mücadelelerinin devam ettirilmesi, Pirlerin Piri Hünkar Hacı Bektaş Veli yolunun sürdürülmesi görevimizdir.

Avustralya Alevi Kültür Merkezi olarak hedefimiz ve görüşlerimiz açıktır. Merkezimiz her türlü gericiliğin, sapmanın, Sünni devlet anlayışı ve yozluğunun karşısında yer almıştır. Sözümüz tüm Alevi canlara ve Aleviliğe gönül vermiş dostlarıdır.

Sayın Veliyettin Ulusoy Efendi,
Saygı değer güzel insan, Yol'umuzun Mürşidi Feyzullah Ulusoy (Efendi)'nin, aramızdan ayrılışını derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Acınızı Türkiye'deki

ve dünyadaki Alevi toplumuyla birlikte paylaşıyoruz.

Avustralya Alevi Kültür Merkezi, kuruluşu olan 8 Aralık 1991'den bugüne kadar Alevi toplumunun birliğini Alevi felsefesi ve inancı doğrultusunda Hünkar Hacı Bektaş Veli Dergahı'nda sağlayarak, Hacı Bektaş Veli Dergahı Post nişanının Alevilerin manevi lideri olduğunu kabul ve ilke edinmiştir.

Bu ilkelere hareketle Alevi toplumu, Türkiye'de, Avustralya'da ve bütün dünyada demokrasi, özgürlük, eşitlik, laik insan onuru ve çağdaşlığın teminatı durumundadır.

73 millete bir nazarla bakıp, "yolumuz insanlık, Pirimiz Hünkar Hacı Bektaş Veli'dir" diyerek, bu ilkeleri gerek tüzüğünde, gerekse yıllık programlarında, uygulamalarında dile getirmiş ve savunmuştur.

Son olarak derin üzüntümüzü bir daha belirtir, başta Ulusoy ailesine ve Alevi toplumuna başımız sağ olsun der, en derin saygı ve selamlarımızı yollarız.

*Avustralya Alevi Kültür Merkezi
YK adına sekreter M.Biçer
5 Nisan 1994*

lımıyla açıldı. Derneğin açılışına erkenden gelen yüzlerce can çok sevinçliydi, neşeliydi, sanki yıllardır birbirlerini görmemişçesine böyle bir günün mutluluğunu yaşıyorlardı. Derneğin açılışında Şehitler Köyü Dedesi Cemal Akça ve Şehitler Köyü Aşığı Nezir Erdil ağabeyimiz de bulundu.

Derneğin giriş kapısına kurulan standlara, kitap ve kasetlere, posterlere büyük ilgi vardı. Açılıştaki herkese lokma dağıtıldı, sazlar çalındı, deyişlerimiz söylendi. Açılış günü yaklaşık 300 üyenin kaydı yapıldı.

Kervan muhabirleri dernek başkanı Süleyman Diyaroglu ile şu mini röportajı yaptılar:

Özgeçmişinizi öğrenebilir miyiz?

1954 Bursa doğumluyum. Orta tahsilimi Bursa'da, yüksek tahsilimi İngiltere'de yaptım, serbest meslek sahibiyim, evliyim 2 oğlum var.

Alevilik hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Anadolu Aleviliği Horasan'a dayanan kökü ile tarihten Cumhuriyet Türkiye'si'ne, bugünlere kadar kendini getirmiştir. Hoca Ahmet Yesevi tekkesinden çıkıp Anadolu'ya gelen Hacı Bektaş Veli Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen tüm Türk boylarına İslam'ı en hoşgörülü şekilde tanıtmış, bu tasavvuf anlayışını Anadolu'ya yaymıştır. Anadolu Aleviliği bu anlayışla yoğrularak, insan sevgisi, insanca hoşgörü ve bilimle bu günlere gelmiş, yüzyılların kültür birikimidir.

Derneğin önünde ne gibi çalışmalar var?

Hacı Bektaş-ı Veli Derneği çalışmalarını sadece kültür ve tanıtma alanında yapacaktır. Amacımız kültürümüzün doğrularını insanlara anlatmak ve herkesle laik, çağdaş ve demokrat Cumhuriyet Türkiye'sinde dostça yaşamaktır...

SİVAS MERMER
KÖYÜ

Sivas Mermer Köyü Kalkındırma ve Güzelleştirme Derneği 16 Mart'ta Dostluk-Dayanışma Gecesi düzenledi. Gecede yerel sanatçılar bulundu. Gecenin sunucusu İsmail Saçlı, konuşmalarında "tek bir çatı altında örgütlenmek gerektiği" üzerinde durdu. Köy derneklerinin lokal çalışmaları dışında ya federasyonlaşması gerektiğini ya da daha farklı bir biçimde, ama mutlaka tek çatı altında toplanması gerekliliğini vurguladı.

Ahmet Yılmaz

Genel hizmet işkolunda sendikal son durum ve Belediye-İş'in konumu nedir?

Kasım Yorulmazbaş: Ocak 1994 istatistiğine göre Hak-İş üyesi Hizmet-İş'in 40 bin 184 üyesi görünüyor, %17,10. Bizimki ise 170 bin 587 olarak verilmiş, yani %63,19. Genel-İş'in üye sayısı 49 bin 38, yani yüzde 18,16 görünüyor. Genel-İş'in Yargıtay'a giden son 1993 istatistiğine göre, 93'de toplam üye sayısı 11 bin 104 idi. Burada vurgulamak istediğim birşey var. Temmuz 1993 istatistiğine bakarsanız işkolunda çalışan işçi sayısı 250 bin 602 imiş, şimdi 269 bin 942 olmuş. Yani işkolunda 19 bin yeni işçinin istihdamı söz konusu. Bu az bir rakam değildir. Belediyelerde böyle bir artış söz konusu olsa hemen haberimiz olurdu. Bakanlığın verilerine yanlış üye girişleri söz konusu.

Genel-İş'in böyle "hızlı" örgütlenmesini neye bağlıyorsunuz?

Genel-İş, ilk günden itibaren icazetli bir modeli uyguladı. Genel-İş, bilhassa sosyal demokrat belediyelerde, DİSK'e sıcak bakan belediye başkanlarıyla, işçilere bu yönde bir nevi baskı uygulayan eli telsizli işveren vekilleriyle bir örgütlenme modeli oluşturmuştur.

Bu, işkolumuzda geçmişte yaşanan bir takım hastalıkları tekrar büyütecektir. Bizce işçi, sendikasını kendisi, kendi özgür iradesiyle seçmeli.

Sizden, örneğin İstanbul'da, istifa edip Genel-İş'e geçen arkadaşlar oldu. Bu geçişlerin ne gibi sonuçları oldu?

DİSK Genel-İş tabanındaki üyelerin de gelmesiyle birlikte 1984'te sonra Belediye-İş bu işkolunun en örgütlü, kitlesel sendikası konumuna yükseldi. Belediye-İş'in demokratik yapısı içinde işçiler keslerini yönetime, şube ve genel merkez genel kurullarına taşıyabilme olanağını yakaladılar. Ancak bazı yönetici arkadaşlar Belediye-İş'i ve ondaki bu değişimi işlerine sindiremediler. Başından beri inançsızlık söz konusuydu. Belediye-İş'in çalışmalarını tabana götürmediler. Bu onları çifte standarda, kararsızlığa götürdü. Bazı konularda net karar veremeyi başaramadılar. Belediye-İş'i işyerlerinde korumaları gerekirken, "vallahı Belediye-İş de olabilir, Genel-İş de olabilir" gibi bir ikileme sandılar. Bir süre sonra da mücadeleden yılmnlığa düşüp geri çekilerek teslim oldular.

Genel-İş'e giden üyeler de oldu. Ama, İstanbul adeta bir savaş alanı haline dönmüşken, Belediye-İş'in tabanı İstanbul metropolde genelde büyük bir çaba sarfederek Belediye-İş'te kalmayı yeğledi ve bunu başardı. Hatta geçmişte yaşanmamış birşey oldu. Genel-İş'e gidenler, daha yetki ve tespit aşamaları gelmeden geri döndüler. Gaziosmanpaşa, Küçükçekmece, Sarıyer, Beyoğlu, Şişli, Büyükşehir, karşı tarafta Kartal, Pendik gibi, Beykoz gibi yerlerde Genel-İş'e gidenler, yetki ve tespiti beklemeksizin Belediye-İş'e geri dönmeye başladılar. Tüm işveren baskısı kâr etmedi.

Bu ayrılığın somut sonuçları neler oldu?

Yaşar Ayça: Zararları oldu. İşyerlerinde işçinin bölünmüşlüğüne öne çıkardı. Toplu iş sözleşmelerinin, yetki tartışması içinde kilitlenmesinin önünü açmış oldu. İşçi bölünmüşlük istemiyor. 1992 genel kurulunda özellikle bütünleşelim, tabanda birleşelim diye karar almıştık. Ancak o taleplerimize, çağrılarımıza

Belediye-İş yöneticileri:

"Mülkiyetin devletten özele el değiştirmesi işçiyi ilgilendirmmez!"

KASIM YORULMAZBAŞ

olumlu bir cevap alamadık.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yayınladığı istatistiklerin güvenilirliği konusunda ne söyleyebilirsiniz?

K.Yorulmazbaş: Bir işyerinden bilgi bakanlık bilgisayarına işyeri sigorta numarasıyla, sendika üyesi işçinin sigorta numarasıyla gider. Kaçak, sigortasız işçi çalıştırılıyorsa o işçi bu kayıtlarda yokmuş gibi görünür.

İşverenlerin Ek 2 ve Ek 1'leri kullanması, yani işe girenleri ve işten ayrılanları, ölen, emekli olan, evlenerek ayrılan vb. işçiyi bakanlığa bildirmesi gerekir. Görev sendikaların üzerine düşüyor. Zannediyorum onlar tam anlamıyla yasaya uygun davranmıyorlar. Sendika değiştirmelerde bilgiler bakanlığa tam yansımıyor.

Böyle bir durum hiç de masum olmayan gelişmelerde kullanılabiliyor, Disk örneğindeki gibi, sendikal rekabeti körüklemek isteyenlere hizmet edebiliyor. Bakanlık ne yapmak istiyor sizce?

Masumane değil. Bakanlık açıkça sanki Disk'i, Genel-İş'i kollar gibi. Bundan dolayı gerek Türk-İş tabanındaki işçilerde, gerekse Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticilerinde bakanlıktaki çalışmalar için bir endişe söz konusu. Sahte üyelikleri tarayarak çıkarıp bulabilme imkanı olmasına rağmen bakanlık bu incelemeyi nedense çok geç yapıyor. Hatta bazı yerlerde yapmayarak, yetkisizlik kararı ya da haksız tespit göndererek olayı sürüncemede bırakıyor.

Yaşar Ayça: Bize bakanlıktan en son gelen yazıda bu eksikliği "kapatmak" ister bir hava var. "İşyerlerindeki işçi listelerinin sağlıklı verilmesini" istiyorlar. Bir yıl önce söylemeliydiler.

İki sendikanın birliği yolundaki engel nedir? Size "neden halletmiyorsunuz, neden birleşmiyorsunuz? Ne olacak bu

"Kapitalistin devlet mi yoksa özel burjuva mı olduğu bizi pek ilgilendirmmez." Belediye-İş sendikasının genel sekreteri Kasım Yorulmazbaş ve toplu sözleşmelerle ilgili GYK üyesi Yaşar Ayça ile sendikal birlik ve özelleştirme konularında yaptığımız sohbeti S.Rıza Güven yönetti

YAŞAR AYÇA

işin sonu?" diyen işçiye yanıtınız ne?

K.Yorulmazbaş: Disk'in birlikten yana bir tavır kesinlikle yoktur. Disk başkanları kurulu bugün sendikal birliği şiddetle reddeden bir politika izlemektedir. Disk, 8.Genel Kurulu'nda "sendikal birliğin mutlaklaştırılmayacağı" gibi bir karar almıştır. 18 Ocak 1992. Genel Kurul Belgeleri, s.38. İsteyen açıp okuyabilir.

Burada sendikal birliğin kitlesel olarak ele alınamayacağını, sendikal birliğin sendikaların birleşeceği anlamına gelmeyeceğini, ayrı ayrı yollardan gidileceğini söylüyorlar. Bu ne biçim sendikal birlik? Sendikal birlik kafa, kasa, eylem ve düşünce birliğidir.

Belediye-İş ise, 4.Olağan Genel Kurulu'nda birlik konusunda NET karar almıştır. Birlik konusunda yönetim kurulu her türlü olanağı kullanma görevine ve yetkisine sahiptir. Genel-İş'in örgütlenmesi genel hizmet işkolunda yeni sorunlar yaratacaktır, örgütlenme değil birlik yolu seçilmelidir diye görüşlerimizi de belirtmiştik. Bir de Genel-İş'in faaliyete geçer geçmez yaptığı açıklamalara bakın.

Hizmet-İş'le ilişkiler ne düzeyde?

Hizmet-İş'le sözleşmelerde işbirliği var. İstanbul'daki Halk Ekmek toplu sözleşmesinde onlara iki dönemdir gösterdiğimiz dayanışma buna örnektir.

Ancak açıkça belirtmek gerekir ki, Hizmet-İş'in işbirliğinden yana görünür tutumunun altında, belli bir partinin belediye başkanlarıyla bizim örgütlülüğümüzü bozmaktan yana bir davranış seçilmektedir. Bu, İstanbul'da Refah Partisi'nin kazandığı Bahçelievler, Güngören, Tuzla ve Bağcılar belediyelerinde açıkça bellidir.

Refah Partili belediyeler seçildikten hemen sonra Hizmet-İş sendikası, belediye başkanlarıyla birlikte danışıklı dövüş yapar gibi hemen üye kayıtlarına başladı. RP'li belediye başkanları geldikten sonra işe alınan işçilerin neredeyse tamamı Hizmet-İş'e üye oldu. Daha doğrusu işçi işe girişte bir şekilde şart koşulan böyle bir anlaşmaya rıza göstermek durumunda kalıyor. Bunun ispatı mümkün değil, ama olay ortada. Pendik'te, Tuzla'da aynı iş. Sivas'ta RP'li belediye başkanı, bizim orada 6 yıllık örgütlülüğümüzü silerek Hizmet-İş'e üye kaydı yönünde çaba sarf ediyor. Mahkeme zabıtlarında belli oluyor.

Yani her iki sendika da, kendilerini belli bir yere dayayarak, icazetli örgütlenme modelini seçiyorlar. Sorun budur.

ÖZELLEŞTİRMELER ve DOĞRU TUTUM

Özelleştirme ve taşeron işçiliği, sendikasızsızlaştırma/sigortasızlaştırma, işsizlik, dün işkolunuzda Belediye-İş'in yüzyüze geldiği ciddi, yığınsal çapta yaşanan sorunlar oldu. Yine de bugün birçok sendikanın özelleştirmeye gelen sorunları göğüslemeye yönelik hazırlığı olmadığını görüyoruz. Belediye-İş'in ne gibi bir hazırlığı var? Tavrı ne olacak?

Belediye-İş sendikası, özelleştirme, taşeronlaştırma ve şirketleşmenin belediyede sonuçları (sendikasızsızlaştırma, sigortasızlaştırma, işten atma, vb.) ortaya çıkmadan evvel gündemi yakalamıştı.

İş güvencesi konusunda Mart/Nisan 1991'de İzmir'de başlattığı iş güvencesi eylemlerini daha sonra İstanbul ve diğer

illere taşıdı. Kitapçık olarak bastık, panellerle şu anda yasa tasarısı haline dönüşebilecek bir girişimi başlattık. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde atılan 450 işçiyi iş güvencesi konusunda, işçilerin işlerine geri iadesi için Ankara'ya yürüterek bu konuyu hem Türkiye gündemine, hem de bir mücadele yöntemi olarak sendikaların, işçi sınıfının gündemine soktuk. Arkasından, Kağıthane belediyesinde işten atılan 340 işçinin aynı mücadele yöntemiyle haklarını kanıtama eylemi geldi.

İzmir yürüyüşünde işe iade, aynı işe olmasa bile, diğer belediyelerin işe yerleştirilmesi olarak sağlandı, ama Kağıthane'de mücadelenin bu safhasında henüz bu başarı elde edilmiş değil.

Özelleştirme konusunda Belediye-İş'in görüşü diğer sendikalarla pek çakışmıyor. Belediye-İş "özelleştirme yapılsın mı yapılmasın mı" diye tartışmıyor. Sendikamız, kapitalist devletin bazı kurumlarda yapacağı özelleştirmelerin, işçileri sendikasıylaştırma, örgütsüzleştirme, sigortasız, kaçak işçi çalıştırma gibi sonuçları açısından gündemi tutmaya çalışıyor. Tavrı esas olarak özelleştirmenin doğuracağı sonuçları araştırmaya yönelik. Kamuoyuna *mülkiyetin el değiştirmesinin işçiyi, bizi ilgilendirmedigini* anlatacağız.

Yaşar Ayça: Özelleştirme olan yerlerde sendikamıza üye olanların başka alanlarda istihdam edilmesine, belediye-deki işçiyle belediyenin özel işyerinde çalışan arkadaşımızın ücretinin birbirinden farklı olmasına aynı toplu iş sözleşmesinde sağlamaya çalışacağız.

Türk-İş'in bazı sol sendikalarında da egemen olan, devlet malını halkın malıymış gibi savunan bu tutum sol görünüyor, ama özünde statükocu ve yanlış. İşçi sınıfının bilincini bulandırıyor, zaman kaybına yol açıyor. Oysa, sizin de belirttiğiniz gibi özelleştirmenin işçi sınıfına getireceği olumsuz sonuçlara karşı önlem geliştirmeliler.

Kapitalistin devlet mi yoksa özel burjuva mı olduğu bizi ilgilendirmez. Esasen Türkiye burjuvazisi, kapitalist devletin sosyal alanda daha çok görev üstlenmesi açısından küçültülmesini, yani sanayiden ve diğer sömürü alanlarından çekilmesini istemektedir. Devlet de buradan çekilmeyi istemektedir.

Bu gelişmenin sonuçları işçi sınıfı bakımından önemlidir. Özelleştirmeyle, taşeron uygulamasıyla, şirketleştirmeyle ucuz emeği daha da ucuza, sendikası, sigortasız çalıştırma, böylece daha fazla kâr elde etme, işsiz bırakma olgusu ortaya çıkmaktadır. İşçiler açısından örgütsüzlük, sigortasızlık, işsizlik ortaya çıkmaktadır. Sendikalar konuyu bu yönüyle ele alıp mücadele yöntemlerini geliştirirlerse başarı elde edeceklerdir.

Sendika, işçi sınıfı, patronun kim olduğuna bakmaksızın mücadele vermek zorundadır. Belediye-İş, Dalan döneminde İstanbul'da kurulan 35 şirketten İSBK, İSTON, İSLAV'da toplu sözleşmeye bir madde yerleştirerek, buralardaki işçilerin belediye bünyesindeki işçilerle aynı çalışma koşulları altında çalışmaları, aynı ücreti almaları gibi haklar elde etmiştir.

Yani, işveren vekilinin belediyenin bir şirketinin yöneticisi mi yoksa belediyenin bir müdürün mü olduğu, ne sendikayı ne de işçiyi pek fazla ilgilendirmemekte, mücadelesini pek fazla etkilememektedir.

İşçiyi işten atmayan "devlet baba" imajı artık yok oluyor...

Yaşar Ayça: Zaten kamu sektöründe, Freedman'cı politikaların uygulamaya başlandığı 1980'den bu yana kamu kuruluşları aşırı istihdam modelinden caydı, işten çıkarmaya, eksilen/emekli olan işçinin yerine işçi almamaya özen gösterir oldu. Buralarda iş güvencesinin özel sektörden farkı pek kalmamıştır. Yani "kamu kuruluşlarında işçi atılmaz, atılırsa hakları ödenir" anlayışı gidiyor. İşte İzmir. 450 işçi, hiçbir hakları verilmeksizin işte atıldı. Aynı şekilde Kağıthane, Sincan, Mamak...

Bir de yoğun ideolojik saldırı var, işçi sınıfına karşı. "İşçiler çalışmıyor" diyorlar... Toplu saldırı böyle böyle gündeme geliyor. Sigortasızlaştırma, sendikasıylaştırma, taşeron işçiliği, işsizlik... gündeme geliyor.

Bir tane belediye işçisi verilen işi yapmıyor denilemez. Ortada işverenin kötü yönetimi, işçinin yönetimde söz sahibi olamaması vardır... Yönetenlerin suçu olan verimsizlik aslında işçilere yükleniyor. İşçilerin mücadelede yöntem değiştirmesi, yeni yöntemler geliştirmesi lazım.

K.Yorulmazbaş: Özelleştirmeye farklı bir gözlükle baktığımızda sonuca çok çabuk ulaşabiliyoruz. Sendika özelleştirmenin mülkiyetin el değiştirmesi olduğuna doğru teşhis koyup, sonuçları açısından mücadelenin gerekli olduğunu başından bilirse, ona göre önlem alması mümkün olur. Örneğin sigortasızlaştırmaya karşı sigortalılaştırmayı savunmak ve bunu kitlesel programlara, kitlesel mücadeleye, hatta hükümet programlarına dönüştürmek.

İş güvencesi konusunda ise, benim görüşüme göre iş güvencesinin güvencesi işçi sınıfının kendisidir. Yasa önemli bir adımdır ama iş güvencesini tek başına korumaz. Bu konuda esas adımı sınıf atar. Sendikalar mücadelede başarılı olurlarsa iş güvencesinde kamu-özel ayrımı ortadan kalkacak, sınıfın göğüs göğüse mücadelesiyle elde edilmiş güvenceler ortaya çıkacaktır.

Sendikasıylaştırmaya, örgütsüzleştirmeye gelindiğinde, yine sendikalar ve işçiler örgütlenmeyi özel sektörde sendikası, örgütsüz, sigortasız çalıştırılan işyerlerine yoğunlaştırırlarsa, burada elde edilecek her başarı hem özel sektörde hem de kamu sektöründeki işyerlerinde etki yapacaktır.

Ve böylelikle işveren, özelleştirmenin ardından hemen uygulamaya sokulan toplu ya da kısmi işten atma, sendikasıylaştırma, sigortasız-kaçak işçi çalıştırmadan vazgeçmeye zorlanacaktır.

İşçilerin nerede ve nasıl çalışacağı, kimlerin nerede istihdam edileceği, haklarının ne olacağı konusunda protokoller yapmak ve konuyu şirketin kurulması aşamasında gündeme getirmek, daha doğru bir yöntem olacaktır.

Yani her şey mücadelenin doğru yürütülmesine bağlıdır.

Bu arada, bazı sendikaların "kapatılacak veya özelleştirilecek işyerlerini veya fabrikaları biz alır, biz çalıştırırız" anlayışına kesinlikle katılmıyorum. Bu, sendikanın anlamının dışına çıkmaktadır.

O zaman özelleştirmeye karşı değil. "Özelleştirilecekse biz alırız" demek, "burada parsa dağıtılıyor, bu parsayı işçiler kapsın" demektir. Çok yanlış bir mantıktır.

İşçi sınıfı yanlışla yanlışla değil, doğruyla cevap verir.

Belediye-İş, işkolunun doğası ve işyerlerinin dağılımı gereği beldelere varınca ya dek, yaygın örgütlenmiş bir sendika. Bu durum Belediye-İş'i demokrasi mücadelesinin ön sıralarında olmaya, militan mücadeleyi en küçük merkezlere kadar taşımaya yetenekli kılıyor. Bunu örgütsel ve eğitsel planda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Söylediklerinizin tamamına katılıyorum. Bazı partilerin bırakın her ilçeyi, bazı illerde bile örgütlenmesi yok. Ama Belediye-İş, hem diğer sendikalara, siyasal partilere, hem de hatta devletin çeşitli kurumlarına göre en yaygın örgütlenme modeline sahip. Tabiatıyla bu önemli güç, işçi sınıfının ilkeleri doğrultusunda, eylemsel düzeyde birçok şeyi başarabilir.

Ancak burada belediye işçisinin her bakımdan yetkinleştirilmesi gerekir. Eğitime verdiğimiz önemle bunu kanıtıyoruz. Diğer sendikaların otuz katına varan yoğunlukta eğitim yapıyoruz ve eğitimleri tabanın istemleri doğrultusunda geliştiriyoruz. Genelde işçiler toplu sözleşmeler hakkında, gelişmeler hakkında bilgi istiyorlar ve bu bilgiler ışığında değerlendirme yapmak, kendi sıkıntılarını dile getirmek istiyorlar.

Türkiye'nin ulaşabildiğimiz her ye-

**Sendika,
özelleştirmenin
mülkiyetin el
değiştirmesi olduğuna
doğru teşhis koyup,
sonuçları açısından
mücadelenin gerekli
olduğunu başından
bilirse, ona göre
önlem alması
mümkün olur.**

rinde eğitim çalışmalarıyla işçimizi bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

Eğitimin sonuçları, örneğin Belediye-İş'in alacakları konusunda, Zonguldak'ta yaşanan grizu faciasıyla birlikte yapmış olduğumuz eylemlerle, hele hele 3 Ocak eylemiyle Türkiye çapında kendini göstermiştir. Belediye işçileri gerçekten bu örgütlülükleri içinde Türkiye çapında ses vermektedirler.

Bu olanaktan kaçak işçiler, sigortasız işçiler konusunda her belediye işçisini bilinçlendirmede yararlanabilir, onları kaçak işçiliğin tümünden ortadan kaldırılması yönünde aktif mücadeleye sokabiliriz. Sendikasıylaştırmaya karşı mücadelede belediye işçilerini ülke çapında harekete geçirebilirsek, genelde daha başarılı olunur.

Belediye-İş'in toplu sözleşmeleri, son yılların sözleşmeleri dikkate alındığında, bizce vasıfsız işgücü için asgari ücreti fiilen belirliyor, tüm işçi sınıfı için bir ücret tabanı saptıyor. Son iki sözleşmede fiilen böyle oldu, emsal

gösterilerek diğer iş kollarını etkiledi. Bundan yola çıkarak yeni dönem için çıkardığınız dersler var mı, nasıl bir yol izleyeceksiniz?

Yaşar Ayça: Önümüzde sıkıntılı günler var. Bu günlerde sağlıklı geçinebilmemiz için, işçinin iş güvencesinin korunması, reel ücret kayıplarının önlenmesi için, çok büyük bir sorun olan geçici işçilerin işten çıkarılmalarına dur demek için yeni maddeler hazırlayıp taslaklarımıza ilave ettik.

Tabii bunlar toplu pazarlık sonucu hayata geçirilecek olan maddelerdir. Ancak şunu belirtmek istiyorum: Geçici işçileri işlerinden çıkarmamak için elimizden gelen mücadeleyi vereceğiz. Fakat, biliyorsunuz şimdi geçici işçilerin tekrar çalışabilmesi için bakanlıktan izin alma olayı var. Bu vizeleri işverenler bazen kasıtlı olarak almıyorlar, bazen bir kısmını alıp bir kısmını almıyorlar. Bakanlıktaki irtibat büromuz bu konuda çalışmalar yapıyor.

Sendikanızın uluslararası ilişkileri ne düzeyde geliyor? Dünya çapındaki değişikliklerin bunda ne gibi etkisi oluyor?

K.Yorulmazbaş: Uluslararası üst örgüt olarak belediye işçileri ve belediye memurları sendikalarına, İCEF'e ve PSI'ye üyeyiz. İCEF'in yönetim kurulunun üyesiyiz.

Dünya işçi sınıfının, bugünkü özelleştirme, şirketleşme ve taşeron uygulamalarını 5-10 yıl önce yaşamış olan sendikaların deneyiminden yararlanıyoruz. Gerek İCEF gerekse PCI çok geniş deneyime sahip, ulaştıkları somut sonuçlar var.

Bir de şu var: Dünyada politik duvarların yıkılmasından sonra burjuvazi, yani emperyalizm sınır tanımıyor. Avrupa Birliği'nin, ekonomik ve siyasal birliğinin, para birliğinin son aşamalarına doğru gelmiş olması var.

Uluslararası dayanışma olmaksızın işçi sınıfının mücadelesini yükseltmek artık mümkün değil. Çünkü artık karşıımızda tek tek patronlar yok, emperyalist şirketler ve bunların uzantılarıyla mücadele etmek durumundayız. Yakında göreceğiz ki, belediyelerde karşıımıza uluslararası işverenler, uluslararası şirketler çıkacak. İşçi sınıfı, mücadeleyi pekiştirmek ve uluslararası düzeyde yoğunlaştırmak zorunda kalacak.

Bunu önceden görerek Türkiye işçi sınıfını uluslararası alanda mücadele ve işbirliğine hazırlamak sendikaların görevidir. Bunu yapmaya çalışıyoruz.

Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Genel-İş'le Belediye-İş arasındaki çekişme, yani Disk'e bağlı sendikanın açıldıktan sonra yeniden işyerlerinde örgütlenmeye başlaması ve birliğin bozulması, işyerlerinde rekabeti, tabanda işçilerin kutuplaşmasını gündeme getirmiştir.

Bu çatışma sendikaları sınıfın eleştirilerine maruz bırakmakta, onları sınıfı meşgul eden esas sorunları aşmaktan alıkoyuyor.

Sınıfın öne çıkardığı yetkili, aktivist, sendikal önderlerle bunun üzerine gitmeli, küçük sorunları büyük sorunlardan mutlaka ayırt edebilmeliyiz.

Sınıfımızın öne çıkması için tali kırıncılıkları bir yana bırakarak esas sorunların üzerine gitmek için, birliği sağlamalıyız. ●

Volkswagen'deki toplu sözleşmenin gösterdikleri

SABİHA GÜNBUDAK

Geçen yılın sonlarında Almanya'da tarihsel bir sözleşme imzalandı. Volkswagen (VW) firması ile IG Metal Sendikası arasında imzalanan sözleşmeye göre, ücretlerden %10'luk kesinti, tatil ikramiyelerinin ücretlerdeki kesintiyi yansıtmaması ve yıl içine yayılması, son toplu sözleşmedeki % 3,5'luk zammın dondurulması karşılığında, VW'nin 100 bin işçisi, haftalık çalışma süresini 36 saatten 28,8 saate indirecekler ve böyle yaparak, tam 30 bin işçinin işten atılmasını önleyecekler.

Gazeteler, 2 milyar Alman markı (DM) zarar öngören firmanın, bu anlaşmayla 1,7 milyar mark tasarruf sağlayacağını yazdılar. Yine gazetelerin yazdığına göre, VW'de çalışan işçilerin ortalama yıllık kazançları 82 bin DM idi. Demek ki, tatil kesintileriyle birlikte işçinin kazanç kaybı yaklaşık %20'ye varıyor ki, firma 100 bin işçinin kesintisinden 1,7 milyar Mark tasarruf sağlıyor. Ancak, bir de madalyonun öteki yüzüne bakmak gerekir. İşçinin durumu nedir?

Yüz bin işçiyi bir bütün olarak kabul edelim. Eğer 30 bin işçi işten çıkarılırsa, 100 bin işçinin kaybı, ortalama 82 bin marktan yaklaşık 2,5 milyar mark olacaktı. Şimdiki kayıp 1,7 milyar mark oldu, yani bir bütün olarak işçiler de, 800 milyon mark kadar bir tasarruf sağladılar.

Bu, işin yalnızca para ile ölçülebilen bölümü. İşçilerin, bir de parayla ölçülemeyecek kadar büyük kazançları var. 30 bin işçi ailesinin işsizlik canavarının pençelerinden kurtarılması, işçinin rekabetle değil, ancak birlik içinde daha çok kazançlı çıkacağına çok çarpıcı bir örnek oluşturulması ve bunları yaparken de düşünmeye, dinlenmeye daha çok zaman kazandırması... Sözleşmeyi tarihsel yapan en önemli etkenler bunlardır.

Biraz da işin genel çerçevesine bakalım. Bilindiği gibi, dünyada, zamanlaması ve şiddeti ülkesine göre değişen, ama genellikle çok derin bir ekonomik bunalım kol gezmektedir. 1960'lardan beri birike birike gelen bu bunalım, aynı zamanda birçok şeyi göstermektedir. ABD'nin liderliği sarsılmıştır. Küreselleşme öylesine yol almıştır ki, devlet sınırları dar gelmekte, hiçbir ülke tek başına liderliği üstlenememekte, bu temelde giderek Birleşmiş Milletler Örgütü öne itilmekte ve rekabet kümeler arası yürümektedir.

Ama öte yandan, büyük balıklar arasındaki rekabette sorun olduğu için, bütün bütün yutulamayan küçük balıklar lokmalara bölünmekte, dünya toplumuna gidiş kendini tam tersinden, mikro-milliyetçilik gibi göstermekte ve bu arada, orta derecede gelişmiş ülkeler de koyunun olmadığı yerde Abdurrahman Çelebi geçinebilmektedirler.

Almanya, AT'de egemenliğini kur-

Teknolojik ilerlemeyle haftada değil 35, 28 saat çalışma bile tekeller için kârlı olabiliyorsa, neden işçilerin kimini işsizliğe, kimini düşük ücretle uzun çalışmaya mahkum ediyorlar? Bu, kapitalistlerin 'insaniyet' üzerine nutuklarının kofluğunu da, insanlık yararına çok şey yapmak için olanakların bolluğunu da göstermiyor mu?

muş, ABD ve Japonya'yla rekabette önemli mevziler kazanmış, bazı alanlarda onları geçmiştir. Nitekim, bunalım Almanya'ya, iki Almanya'nın birleşmesinin yarattığı sorunlara rağmen, öteki gelişmiş ülkelerden daha geç geldi. Son yıllarda Almanya'nın da ekonomik göstergeleri gerilemeye girdi.

Öyle ki, 24 Ekim 1993 tarihli *The Observer* gazetesinde çıkan bir yazıya göre, Almanya'da, bundan 60 yıl önce Weimar Cumhuriyeti'ni yıkıma götüren koşullarla paralellikler tartışılıyor. 4 milyon işsiz var. Hava-uzay, çelik ve otomotiv gibi ana sektörlerde toplu işten atılmalar ya yaşanıyor, ya gündemde. Almanya, 1918'de bir devrim, 1938'de kanlı bir katliam yaşadığı kasım ayında bu yıl ne olacak diye bekleyecek kadar gergin bir ortamda bulunuyor.

Bu ortamda, Alman başbakanı Helmut Kohl geçen yıl ekim ayında, Almanlar'a, "daha az paraya daha çok çalışma" çağrısı yaptı.

AEG marka beyaz eşyaları ve Mercedes'i üreten Daimler-Benz firması, 1994 sonunda 43 bin işçiyi işten atmış olacağını ve bunların da 35 bininin Almanya'daki işçilerden oluşacağını açıkladı.

Mercedes, 14 bin işçiyi atma planını uygulamaya başladı. (*The Guardian*, 18 Eylül 1993)

Opel-Vauxhall'u üreten GM firması, Almanya dahil Avrupa'daki işgücünün %8,6'sını, yani 7830 işçiyi işten çıkaracağını duyurdu. (*The Financial Times*, 8 Eylül 1993)

Benzeri sorunlarla yüzyüze bulunan VW firmasının direktörü Piech, bundan bir süre önce, firmayı, uçamayacak kadar şişkölaşmış bir ördeğe benzetmişti. Bunun ardından, kendi alt şirketi Skoda'ya yapacağı 560 milyon sterlinlik yatırımı durdurduğunu açıkladı. Derken, söz konusu toplu sözleşme yapıldı.

Kohl "daha çok çalışma" çağrılarını yaparken, aynı sorunları yaşayan öteki şirketler bu çözüme yanaşmazken ve VW'nin yaptığına kızarken VW bunu nasıl becerdi? Bunun sırrı geçtiğimiz günlerde açıklandı: VW, otomobil üretiminde yepyeni bir tekniği uygulamaya sokmak üzeredir.

30 Kasım 1993 tarihli *The Financial Times*'a göre durum şöyledir.

Metal levhalardan - bildiğimiz kaynak yöntemini kullanmadan - bütün bir otomobil gövdesi üretmeye olanak sağlayan bir teknik, bundan 30 yıl önce Avustralya'da bulundu. Merkezi İngiltere'nin Galler Bölgesi'nde olan Henrob adlı bir şirket 12 yıl önce bu tekniğin patentini aldı ve birçok alanda uygula-

mayaya soktu.

Alüminyum, çelik ve plastik levhaları birbirine kenetleyip bütünleştiren bu tekniğin otomotiv endüstrisine uygulanması için gerekli yatırıma Henrob'un tek başına gücü yetmiyordu. 4 yıl önce, VW'nin alt şirketi Audi ile gizli bir anlaşma yaptılar. Buna göre teknik hakkındaki bilgi dışarı sızarsa Henrob Audi'ye 1 milyon DM ceza ödeyecekti.

Bu süre içinde, tekniğin otomotivde uygulanabilmesi için eksik yanları geliştirildi, gerekli makineler Galler'in Flint şehrinde üretildi ve Audi'nin Ingolstadt'taki fabrikasına yerleştirildi. Bir kez bu masraf karşılandıktan sonra, bu tekniğin, çok az enerji kullanan, gürültüsüz ve eskisinin yarısı kadar yatırım isteyen, ayrıca otomobilin ek yerlerindeki çürüme riskini çok aza indiren, verimli bir teknik olduğu belirtiliyor. Şimdi, Audi 300 adı verilen, gövdesi alüminyum yeni otomobil modelinin %68'i bu teknikle üretilecek.

İşte VW, bu tekniğin maliyet, kârlılık, pazar vb. açılardan rakiplerine sağlayacağı üstünlüğe dayanarak söz konusu sözleşmeyi imzaladı. Ve imzalararak, bir yandan dünyadaki yarışta Almanya'ya bir önemli puan daha kazandırdı, öte yandan yaşanan bunalıma, ille şimdi olduğu gibi geriye doğru değil, ileriye doğru çözüm yollarının da, en azından aranabileceğini göstermiş oldu. Sözleşme bu açılardan da tarihsel anlam taşıyor.

İyi güzel de, birçok soru yine cevap bekliyor. Uygulansa, insanların daha iyi ve ucuz otomobil kullanabilmelerini sağlayan bir teknik neden 30 yıldır rafta duruyordu?

Bu, tekellerin, popolarını oynatıp teknik ilerlemeye sarılacaklarına, işsizlik tehdidiyle ücret düşürme, iş saatlerini çoğaltma kolaycılığına ve teknolojik gericiğe, tutuculuğa kaydıklarını göstermiyor mu? Teknolojik ilerlemeyle haftada değil 35, 28 saat çalışma bile tekeller için kârlı olabiliyorsa, neden işçilerin kimini işsizliğe, kimini düşük ücretle uzun çalışmaya mahkum ediyorlar?

VW için de sorulacak sorular var. Aferin, iyi etti, ama, demek ki onu kurtaran işçilerden yaptığı %10'luk, %20'lik kesinti değil, asıl bu teknolojiydi. Kesintiler kabul ettirildikten hemen sonra teknoloji açık edildi. Hiç kesintisiz yapabiliirdi. Neden yapmadı? Bu durumda bir teklin harekete geçmesini de işçi finanse etmiş olmuyor mu?

Son olarak, bu veriler, kapitalistlerden dinlediğimiz insaniyet nutuklarının ne kadar kof olduğunu, oysa dünyamızda insanlık için çok şey yapılabilmenin bol olanağı olduğunu göstermiyor mu? Acaba insanlığın çıkarlarına hizmet edebilecek başka hangi olanaklar hangi raflarda tozlanıyor?

Dünyanın her yanında insanlar sevgi ve barış istiyorlar. Bunun olanakları vardır. Araya giren, olanakları gizleyen, kâr hırsıdır. ●

Istanbul Gedikpaşa, Beyoğlu, Bomonti, Merter, Bayrampaşa bölgelerinde 14 bin civarında irili ufaklı işletmede ayakkabı üretimi yapılmaktadır... Kundura işçileri geçimlerini sağlayabilmek için günde 14-16 saat çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Bu koşullar kundura işçilerinin aile yaşantılarını ve çevre ilişkilerini hemen hemen yok etmiştir.

Bu olumsuz çalışma koşullarını biz kısaca beş ana başlık altında topluyoruz.

Sezonluk çalışma. Bu sezonlar yazın üç ay, kışın ise beş aydır. Bu sürelerde kundura işçileri çok ağır koşullarda çalıştırılmakta ve emeğinin karşılığını alamamaktadır. Bu sekiz aylık çalışma kesatlarında alınan borçların ödenmesi ve gelecek kesatların hazırlığı olarak algılanır.

Sigortasız çalışma. Demek (KİD) olarak yaptığımız araştırmalarda Adana, İzmir, Bursa, Ankara, İstanbul ve diğer üretim yapılan illerimizde kundura işçilerinin %95'e yakınının sigortasız çalıştırıldığını belirledik. Yasal temel haklarımız işverenler tarafından gözardı edilmektedir.

Sigortasız çalışma kendimizin ve ailelerimizin geleceğini tehlikeye atmaktadır.

Çiftbaşı çalışma. (...) Üretimin sanattan çok arz-talep dengesine göre yapıldığı günümüz koşullarında bu sistem işçilerimizin aşırı çalışmasına, bedensel ruhsal dengelerinin bozulmasına neden olmaktadır. İşverenlerin de daha çok kazanmasını sağlamaktadır.

Bununla bitmiyor. Çiftbaşı çalışma işçiler arasında rekabete neden olmakta ve işçileri bölmektedir. Kundura işçileri haftalıkçı, aylıkçı ve çiftbaşı çalışanlar olarak üçe bölünmüştür. Çiftbaşı üretim ve ücret sistemi, işçilerin yaşama koşullarını ve örgütlenmesini güçleştirmektedir. Çiftbaşı ücret sistemi varoldukça sorunların ağırlaşacağı görülmektedir.

Sağlıksız ortamda çalışma. Kundura işçilerinin çalıştırıldığı işyerlerinin koşulları İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği mevzuatına taban tabana zıttır.

Ayakkabı üretimi yapan işletmelerin tamamında kullanılan kimyasal yapıştırıcılar, işçi sağlığını tehdit etmektedir. Bu yapıştırıcılar toluol ve benzen içermektedir. İşyerlerinde yeterli havalandırma tedbirleri yoktur. Doğrudan solunan bu kimyasal maddeler işçilerin kan kanserine, akciğer hastalığına, göz hastalıklarına yakalanmalarına sebep olmaktadır.

Ayrıca kullanılan deri, kösele, poliüretan ve diğer malzemeler, içerdikleri mikroplarla işçilerin ve ailelerinin sağlığını tehdit etmektedir. Kullanılan derilerden karbon dahil birçok hayvansal ve kimyasal hastalığın işçilere bulaştığı tesbit

İnsanca yaşamak istiyoruz!

Kundura İşçileri Derneği'nin (KİD) çıkardığı *Masat* dergisinin Mart 1994 özel sayısındaki güzel yazıyı öteki işkollarında çalışan arkadaşlarımıza da örnek olacağı düşüncesiyle bazı kısaltmalarla yayınlıyoruz

edilmiştir.

Saatsiz ve düzensiz çalışma. Kundura işçilerinin düzenli işbaşı saati de, paydos saati de belli değildir. Bu düzensiz durum, yaşadığımız sorunların bir parçasıdır. İşverenler, yasaları hiçe sayıp işçileri fazla çalıştırarak, işçilerin en temel haklarından biri olan günde 8 saatlik çalışma süresine ilişkin yasaları yıllardır ihlal etmektedirler.

Çözüm önerilerimiz

Kundura İşçileri Derneği olarak bu sorunlara çözüm önerilerimiz şunlardır:

1. **Sezonluk çalışma:** Ayakkabı üretiminin küçük işletmelerde değil, daha büyük işletmelerde ve planlı yapılması gerekmektedir. Büyük işletmelerle küçük işletmeler arasındaki rekabet kaçınılmaz olarak küçük işletmelerin aleyhine gelişmektedir. İşletmelerin daha büyük, daha planlı üretim yapması kaçınılmazdır.

2. **Sigortasız çalışma:** Sigortasız işçi çalıştırmanın kişi başına para cezası olarak günün koşullarına göre (yeniden) belirlenmesi gerekmektedir. ...

SSK Yasası'nın günümüz koşullarına göre yeniden düzenlenmesi, SSK denetimlerinin, müfettişlerin ve işçi temsilcileri tarafından yapılması gerekmektedir.

3. **Çiftbaşı çalışma.** İş Yasası'ndan parçabaşı çalışmanın çıkarılması.

İşçilerin yasal çalışma süresi içinde saat ücreti uygulamasının işletilmesi.

Kundura işçilerinin sendikal

örgütlenmesini zorlaştıran yasa maddelerinin düzeltilmesi.

4. **Sağlıksız ortamlarda çalışma.** İşçi sağlığına uygun olmayan işyerlerinin denetlenmesi, tüzük ve yönetmeliklere uymayanlar hakkında daha katı yaptırımlar uygulanması.

Her işyerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Komitele-

rinin kurulması. Yasada varolan işyeri hekimlerinin ücretlerinin devlet tarafından ödenmesi.

Küçük işletmelerin de ortaklaşa hekim bulundurma zorunluluğunun uygulanması.

İşkolumuzda faaliyetette bulunan sendikalar ve dernekler ile Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın birlikte oluşturacakları "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komisyonları"nın kurulması.

Düzenli sağlık taramaları, kimyasal analizler, düzenli eğitimler ve yayınlarla işçilerinin bilinçlendirilmesi.

5. **Saatsiz ve süresiz çalışma.** İşyerlerinin belirli mesai saatlerinden sonra kapatılması ve yetkili kurumlar tarafından denetlenmesi.

Yukarıda belirttiğimiz sorunlarla hergün içiçe yaşamaktayız... Bu biriken sorunlar kundura işçilerinin kaderi değildir. Bunlar, bilinçle ve birlikle üzerine gidildiğinde çözülecek, aşılacak sorunlardır.

Bundan 5.sene evvel adeta bir kurultay havasında toplanan kundura işçileri çözüm yollarını araştırmış ve bunların üzerine gidilmesi için bir kurum yani Kundura İşçileri Derneği'

ni yaratmıştır. Dernek günümüze kadar ne yapmıştır?

Kundura İşçileri Derneği, daha kuruluş yıllarında yaptığı toplantılarda duyarlı işçilerle birlikte hareket ederek ücretlerin %100 ve %150 oranında artırılmasını sağlamıştır. Daha o günden birliğin gücünü dosta düşmana göstermiştir.

Sağlık taraması yaparak kundura işçilerinin yakalandığı meslek hastalıklarının tespitini yapmış, bunlara neden olan sağlık zararlarını araştırmış ve bu zararlar konusunda işçileri uyancı, bilinçlendirici broşürler ve bildiriler dağıtarak konunun uzmanlarına seminerler vermiştir.

Sigorta ve iş hukuku konusunda uzman avukatlar çağırılarak seminerler verilmiş, katılan işçiler bu konularda aydınlatılmıştır.

Sigortasız işçi çalıştıran atölyelerden demeğimize gelen şikayetler üzerine SSK bölge müdürlüklerine ihbarlar, gerekli yasal işlemler yaptırılmıştır. İşçi sağlığına uygun olmayan işyerleri Çalışma Bölge Müdürlüğü İş Müfettişliği'ne bildirilmiş, gerekli kontroller yapılmıştır.

İşten atılan işçilerimizle bire bir ilgilenilmiş, işçinin maruz kaldığı tüm haksızlıklar yasalar yolu ile çözümlenmiştir. Daha bugünden, dernek kanalı ile yüzlerce üyemiz ihbar ve kıdem tazminatına kavuşmuştur.

Üyelerimizin kaynaşmasını sağlamak amacı ile geceler ve geziler düzenlenmiştir.

Kundura işçilerinin sorunlarını kamuoyuna duyurmak amacıyla çeşitli dergi ve gaze-

telerde yazılarımız , mıştır. Her sezon ö. ekonomik durum araştırması yapılmış, kundura işçilerini aydınlatıcı bildiriler dağıtılmıştır. Kundura işçilerinin sorunları raporlar halinde ilgili kurumlara gönderilmiştir.

Yukarıda bazı örneklerini verdiğimiz bu kazanımlar, derneğimizin çatısı altında bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz ve gerçekleştireceğimiz işlerin sadece bazılarıdır. Bunların korunması ve geliştirilmesi, tüm kundura işçilerinin sorunlarına sahip çıkması ve çözüm yollarına kararlı bir şekilde sarılması ile sağlanacaktır. Fakat tek başına bu da yetmiyor. Kundura işçileri bu kazanımlarını daha da geliştirmek ve genişletmek için daha büyük bir örgütlenmeye, yani sendikalaşmaya yönelmelidir.

Yeni sezona giriyoruz

Bu sezon kundura işçilerinin silkindiği, güçlendiği, ekonomik ve sosyal haklarının geliştiği bir sezon olacaktır.

Yaptığımız araştırmalarda kundura işçilerinin alım gücünün zayıfladığını görüyoruz. Rakamların büyümesine rağmen işçilerimizin yaşam koşulları gerilemektedir. 1993 yılında enflasyon DİE'nin tespitlerine göre %70 civarındadır. Aldığımız ücret artışları ise yıllık %35'i geçmiyor.

Bu tespitlerin doğrultusunda 1994 yılındaki önerilerimiz, taleplerimiz şunlardır.

1. 1994 yılının birinci sezonunda ücretler en az %70 arttırılmalıdır.

2. Sigortasız kundura işçileri derhal sigortalıdır.

3. Çiftbaşı sistemi kaldırılmalı, yerine haftalık saat ücreti uygulanmalıdır. Bu sezon aylık ortalama ücret 10 milyon TL. olmalıdır.

4. Haftada azami 45 saatlik çalışma süresi uygulanmalıdır.

5. İşverenler işyerlerini acil olarak işçi sağlığına uygun duruma getirilmelidirler.

6. İşhanlarının saat 20'den sonra kapatılması sağlanmalı, uygulama valilik ve ilgili kurumlarca denetlenmelidir.

7. Benzen, benzol, hekzan, tolüol, vb. öldürücü hastalıklara yol açan çözücülerin kullanımı, derhal uluslararası standartlara uygun hale getirilmelidir.

8. Kunduracılık ve sorunları konusunda devletin ilgili kurumları harekete geçirilmelidir.

Kundura işçisi kendisinin ve ailesinin geleceğini şansa bırakmamalıdır. Kazanılmış haklarımızın korunması ve yeni kazanımlarla geliştirilmesi kaçınılmazdır.

Aktif çalışan ve her gün açık olan demeğimiz bundan sonra 24 saat kundura işçilerinin hizmetinde olacaktır...

Yaşasın kundura işçilerinin birliği. ●

Yayınlanmadı kabul et!

Birleşik Metal İşçileri Sendikası genel başkan vekili *Murat Tokmak*'ın mahkeme kanalıyla gönderdiği "ihtarname"yi, bizi korkuttuğundan değil, düzensizliğini cümle alem görsün diye yayınlıyoruz.

O, bunu yayınlanmadı kabul edip bildiğini yapsın. İşçi okuyucularımız, hem bizim Şubat 1994 sayımızda sorduğumuz soruları, hem de bu belgeyi okuyup Tokmak'ın hangi soruları neden yanıtlayamadığını ister istemez soracaklardır. Kendi sendikası içinde bile namuslu insanlar, ona, "bu korku ve telaş neden? neyi saklıyorsun?" diyeceklerdir.

İHTARNAME

İhtar Eden: Murat Tokmak, Birleşik Metal İşçileri Sendikası Genel Başkan Vekili

Muhatapları:

1- Genel Ajans Ltd. Şti adına Semih İra, Piyerloti Cad. No: 17/4 Çemberlitaş/İST.

2- Seyit Rıza Güven (aynı adres)
Konu: "Dünden Güne, Günden Yarına" KERVAN adlı derginin Şubat 1994 tarihli, 34.sayısının 13.sayfasında yer alan "Yine soruyoruz" başlıklı yazının tekzihi ile yazıda yer alan ve TCK gereği suç oluşturan beyanlarınız nedeniyle hakkınızda suç duyurusunda bulunulacağını ve tazminat davası açılacağını bildirilmesidir.

AÇIKLAMALAR

1- Yukarıda, sorumlu yazı işleri müdürü ve yazarı belirli "Kervan" isimli derginin 34.sayısında yer alan baştan sona yalan ve iftiralarla dolu şahsıma yönelik ağır hakaret içerikli yazınızın gerçek ile hiçbir ilgisi

yoktur.

Düzmece yazınız şahsımda sendikal tüzel kişiliğini küçük düşürmeye/karalamaya yöneliktir.

Hemen belirteyim ki; Metal işçilerinin sendikal mücadelesine, her dönem köstek olmayı ve düşmanca saldırıyı kendisine görev edinenlerce kaleme alındığı anlaşılan söz konusu yazı gerek basın ahlakı açısından ve gerekse genel olarak toplum ahlakı açısından utanç vericidir.

2- Belirttiğim gibi sözkonusu uydurma yazı basın ahlakına dürtü/doğru haberciliğe hiç mi hiç sığmamaktadır. Zira; bu yazıyı yazarlarında iyi bildiği gibi; T.Maden-İş ve Otomobil-İş'in birleşmelerini önleyebilmek ve birleşmeye yönelik dikkatleri başka yöne çekebilmek için, Genel Başkanı olduğum T.Maden-İş Sendikasının genel kurulunda da bu teranelerden medet umanlar olmuştur. Anlaşıyor ki, metal işçilerinin iki ay arayla yaptığı iki ayrı genel kurulda attığı tokatların acısı unutulmamış olacak ki Türk Metal yanlısı derginiz "Kervan"da birleşmeyi hazmedemeyen malum Kervan'a katılarak

bilinen herzeleri tekrarlamaya sarılmıştır.

3- Alçakça yalan ve iftiralarla dolu yazınızı ciddiye aldığım için değil hakkınızda dava açacağım için bir cümle ile ifade ediyorum: Sizler eşi değeri bulunmaz bir yalancısınız sizi söylediğiniz yalanlardan dolayı işçiler ve kamuoyu önünde müfteri olarak ilan ediyorum.

4- Bodrumda bir otelin işletmeciliğine, Çeşme'de milyarlarca lira değerinde tripleks bir villa sahibi olduğuma, 240 metrekare lüks daire ve içinin milyarlarca lira tutan mefruşatına, sendikamızın yeni genel merkez binasının alınışı ve iş düzenlemelerinin akrabalarımıza ihale edilmesine ilişkin söylediğiniz her şey yalandır, iftiradır, en hafif deyişle safsatadır.

Hele hele yazınızdaki bu yalanların alt sıralarına "bunlarda devletin ve Turgut Özal'ın bir rolü var mıdır" sorusunu ilave etme ise en hafif deyişle bir köylü uyanıklığıdır ve kumazlıktır.

Ama biliniz ve kafanıza koyunuz ki, işçi sınıfı mücadelesinde herkes hem sizi hem de Murat Tokmak'ı iyi

bilir ve tanır.

Benim zenginliğim sizin yalanlarınız ile söylediklerinizde değil, yalnızca işçi sınıfının mücadelesine metal işçilerinin güçlü sendikal mücadelesine olan bağlılığım ve inancımdır.

Biliyorum, 25 yıldır aralıksız olarak sürdürdüğüm sendikal mücadelede, bana yapılan bu alçakça karalamalar ve saldırılar ne iltir ne de son olacaktır. Ne var ki bu kez saldırılar ihtilalcilerden, işçi sınıfı düşmanlarından değil onların mağallığını yapanlardan gelmektedir.

5- Yukarıdaki açıklamalarımın "Kervan" isimli derginin gelecek sayısında aynı punta ve başlıklarla yayınlanması halinde, dergi sahibi ve yazar hakkında yayın suçundan dava açacağımı ve ayrıca tazminat davası açacağımı bildirmek benim için zorunlu olmuştur.

Aynı zamanda yukardaki açıklamalarının derginizde yayınlanmaması, sizlerin söylediklerinizle ilgili cesaretinizinde bir göstergesi olacaktır.

Bütün bunları ihtaren bildiririm.
Murat TOKMAK (iki kere imza)

SON DAKİKA

Ankara'da işçiler tek yumruktu

S.R.Güven

Ankara Tandoğan Meydanı'nda Türk-İş'in çağrısıyla 24 Nisan'da yapılan, Türk-İş'e bağlı sendikaların yanı sıra Disk ve Hak-İş'in de katıldığı "İşsizlik ve Pahalılık Protesto Mitingi", 100 binin üzerinde işçinin katılımıyla, hükümetin ve iktidarın eleştirilerle yerlebir edildiği dev bir işçi forumuna dönüştü. 3 saat kadar süren miting birçok yönüyle çok öğreticiydi.

Mitingde "Demokrasi Platformu" adına konuşan Mustafa Ekmekçi "ilk defa bu kadar çok işçinin karşısında konuştuğunu" belirtilen sonra "işçiler milletin efendisidir" dedi. Fabrikaları KİT'leri batıranlar işçiler değil yöneticilerdir diyen

Ekmekçi, sermayedarların saldırılarını bir fıkrayla açıklamak istediği anlattı ve şöyle dedi: "Aşık Veysel'e 'sen saz çalarken sol kolunun parmağını hiç oynatmıyorsun' diyorlar, o da 'oynatanlar benim bulduğum yeri arıyorlar' diye yanıt veriyor." Bu fıkra onbinlerce işçi tarafından coşkuyla alkışlandı.

Daha sonra söz alan Azerbaycan Hakperver Birliği başkanı, onbinlerce işçiyi selamladı, kısa konuşmasında "ben inşallah bu mitingten sonra daha iyi yapmanızı dilirem" deyince alkıştan yer gök inledi.

Kendisine söz verilen Disk genel başkan yrd. İsmail H. Önal her zaman böyle tek bir yumruk gibi alanlarda olmalıyız diye konuştu. Konuşması "yaşasın işçilerin birli-

ği" sloganıyla sonuçlandı.

Son konuşmacı Türk-İş genel başkanı Bayram Meral'di. Meral, "özelleştirme yapıyoruz, zarar ediyorlar, denilen KİT'lerin 10 trilyon zarar ettiğinin söylendiğini, oysa zamandan bir gecede 17 trilyon bankalara kaynak aktarıldığını anlattı. Türk-İş genel başkanı, "eğer bir işçimiz özelleştirme kapsamında işten atılırsa Başbakanlık'ın önüne geleceğiz" deyince Tandoğan Meydanı'nda bir alkış fırtınasıdır koptu. Meral, işçilerin genel greve de hazır olmasını istedi.

Başkan Meral konuşurken Bem-Sen'li "memur" işçiler, içlerindeki "sol"ların etkisiyle "kahrolsun sendika ağaları, kahrolsun sarı sendikacılık" diye solgan atmaya kalkınca

Zonguldaklı maden işçileri onların üzerine yürüyüp susmalarını istediler ve madencilerden yükselen "yaşasın işçi sendikasının birliği", "işçi-sendika omuz omuza" sloganları tüm alanı kapladı. Yine mitingin bir başka yerinde atılan "zam zulüm işkence, işte faşizm" sloganını harb işkolu işçileri ve madenciler "zam zulüm işkence, işte iktidar" a çevirdiler.

İktidara tepkinin çok açık yaşandığı, genel grev, yerel eylem isteminin ısrarla dile getirildiği, siyasi boyutu yüksek olan bu mitingde, işçilerin türk-İş'e sarılması çok güzeldi ve "söyle başkan çözümünü söyle" sloganı da işçinin yapıcı, içten eleştirisine ve kendi liderine olan güvenine örnek oldu. ●

KERVAN

KARTAL TEMSİLCİLİĞİ

Bağlama ve Semah Kursları
Yeni dönem kurs kayıtları başlamıştır.

Semah: Cumartesi 18:00 - 21:00

Hoca: Ayhan Kaya

Bağlama: Pazar 15:00 - 19:00

Hoca: Kadir Karabacak

Tüm canlar katılabilir. Bilgi için Kartal Kervan bürosundan Selma'yı arayın.

Tel: 0-216-353 57 25

Büro her gün saat 9:00 - 22:00 arası açıktır.

CAN DOST KASET ÜRETİM

Piyerloti Cad. 17/4 Çemberlitaş
Tel: (212) 516 84 64

BİR DESTE GÜL

REKLAMLARINIZ İÇİN

516 84 64

NUMARALI

TELEFONDAN

BİZİ

ARAYABİLİRSİNİZ

Yeliz Çiçek Evi

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad. No:108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat)
Şişli / İstanbul Tel : 230 56 21 Faks : 224 23 02

CEM EMLAK

İnşaat, Oto Alım-Satım ve
Özel Danışmanlık Ltd. Şti

Em.Bş.Koms. Veysel Gülçiçek
Gülten Çal

1.4.1994 tarihinden itibaren
hizmetinizdedir

İstasyon Cad. Tatsu Pasajı
Kat:4, No:76 Bakırköy İstanbul
Tel: 570 70 22 - 570 68 96

yeni temsilcilikler açıyoruz

İŞÇİ, EMEKÇİYSENİZ, HAKSIZLIKLARA,
SÖMÜRÜYE DUR DEMekten,
GERÇEK DEMOKRASİDEN,
ADİL BARIŞTAN, 1000 YILLIK ALEVİ GELENEĞİ
GELECEGE TAŞIMAKTAN YANAYSANIZ,
KAVGACIYSANIZ,

**BU GÖREV SİZİNDİR
KERVAN TEMSİLCİSİ OLUN!**

İstekli okuyucularımız, özgeçmişlerini, ad ve adreslerini içeren yazılı başvurularını 2 fotoğrafla (6x9) birlikte, aşağıdaki adreslere taahhütlü olarak postalayabilir, telefonla ya da şahsen başvurabilirler.

Türkiye: KERVAN Merkez Bürosu, Piyerloti Cad. 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: 516 84 64
Avrupa: KERVAN Avrupa Temsilciliği, Murtaza Dersimli, P.O. Box, N1 Londra, İngiltere

SATIŞ ELEMANI ARIYORUZ

Satış elemanlarının kazancı yapılan satışın %40'ı olacak.
Tüm okurlarımızı ve dostlarımızı bu kampanyada
yanımızda görmek sevincimizdir.

ABONE OLUN, ABONE BULUN

Ayrıntılı bilgi için merkez büromuzu arayabilirsiniz.
Tel: 0-212-5168464

1 MAYIS ÇAĞRISI

TÜRKİYE KAMUOYUNA

1 Mayıs geldi.

Dünya işçilerinin, Türkiye işçilerinin kan revan içinde kazandıkları 1 Mayıs geldi.

Şimdi geriye bir düğüm atmak, uzulmeden, esef etmeden, dişleri sıkarak silkinip ayağa kalkmak zamanıdır. Sermayenin dinci-şeriatçı, milliyetçi maskelerle dolaşan neferlerine, emirlerine meydan okumak zamanıdır şimdi.

İşçiler, işsizler, kır ve şehir emekçileri, kadın yurttaşlar, gençler, emekli yurttaşlar,

27 Mart seçimleri dinci, milliyetçi gericiğin, şeriatçılığın yeşerip boyattığını gösterdi. Onlar dünyada esen gerilik ve karşı-devrim rüzgarlarını arkalarına alarak emellerine bir adım daha yaklaştılar.

Şimdi sormak ve yanıtlamak zamanıdır. Türkiye Şii mollaların İran'ı olmalı mı? İki yüzlü, gaddar Sünni-Vahabi Arabistan'ına dönüşmeli mi?

Türkiye toplumu % 80'den fazlasıyla bu sorulara "Hayır! Hiçbir zaman!" yanıtını veriyor.

Ancak bu yetmez! Bu toplum sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde, meslek örgütlerinde, demokratik, laik ve devrimci partiler içinde örgütlenip, gericiye karşı eyleme geçmedikçe bu yanıt gerçekten vermiş sayılmaz.

Yurttaşlar,

Bağnaz milliyetçileri yedeğine alan şeriatçı partinin her ilerleyişi, işçi sınıfının demokratik-sendikal haklarına, tüm kazanılmış kadın haklarına, düşünce özgürlüğüne, her türlü örgütlenme hakkı ve özgürlüğüne, akademik, bilimsel ortam ve gelişmelere karşı büyüyen bir *tehdit ve tehlike* demektir.

Sağlı-sollu sermaye partilerinin yönetim kadroları, şeriatçı partinin tehditlerini kavrayacak ve onunla aktif olarak savaşacak bilinç, deneyim ve kararlılıktan yoksun görünüyorlar.

Seçim yasalarında biçimsel oynamalarla "kara tehlike"yi soyutlamak, olmazsa askeri çağırmak gibi "çözümlerden" medet ummaktadırlar. Oysa ki en usta siyasetçilerden kurulu bir ekip karşılarındadır ve "nihai zafer"e yürümektedir. Hile, entrika, zulümle yörgülen Arap-Emevi-Abbasi hanedanlarının deneyleriyle dolu şeriat siyasetiyle yoğrulmuş gerilik, "din bükülmezse, devlet yıkılmaz" ilkesine göre hareket ediyor.

Yurttaşlar, şeriatçılık hepimizin yaşamını altüst edecek, yokedecek tehditlerle yaklaşmaktadır. Haklarımızı, özgürlüklerimizi ve yaşamımızı liberal-sosyal demokrat örgütlerin yöneticilerinin körlüğüne, eylemsizliğine ve çözümsüzlüğüne emanet edemeyiz.

İşçiler, sendikalar, yüzbinlerce kardeşimizin daha işsiz kalacağı günler yaklaşıyor. İşgüvencesi, işsizlik sigortası, kazanılmış hakların korunması yine başka bir bahara mı kalacak? Bu kez işçi atmak için patron

devlet kolları sıvadı. Sendikal demokratik hakları, işgüvencesini devletin patron kalmasına bağlayan işçiler, sendika yöneticileri yanlıştan dönme zamanıdır. İşsizlik ister özel sektörden, ister kamu sektöründen gelsin, işçi için farkı ne? Patron farketmez!

Genç aydınlar, öğrenciler, sanatçılar, bilim emekçileri,

Hayat hepimizin önüne halkın aydını olmak, aydınlatmak işlevini bir daha koydu. Bu kez hem bir görevdir, hem de her nesle denk düşmeyecek parlak, şan ve şerefle dolu bir aydınlanma kavgasının bir neferi olmaya çağırır.

Kadın yurttaşlar,

Şeriatçı gericiğe karşı kavga büyük insanlığın bir yarısının "insandan sayılıp sayılmamasına", hayattan koparılıp, toplumdaki dışlanmasına karşıdır. Kadınlar yoksa bu kavga yenilir.

Kendinden olmayanı, kendine inanmayı, bağlanmayı düşman sayan dinci gerilik şimdiden kadınlara saldırmaya başladı bile.

İşte 1 Mayıs geldi çatı.

Özgürlüklerimizi, haklarımızı, özlem ve taleplerimizi, toplumsal gelişmenin ve insanlığın düşmanı gerilik güçlerine karşı savaşım temelinde yükseltmek zamanıdır.

Laik ve demokratik insanlığın üyeleri, işçilerin örgütü *Türk-İş ile birlikte* başta İstanbul, İzmir, Ankara olmak üzere işçi ve emekçilerin yoğun olduğu yerlerde gericiğe birer darbe indirmek üzere, 1 Mayıs'ı alanlarda kutlayacaklar.

Şimdi hazırlanma, örgütlenme, safları sıklaştırma ve tarihimizin bize emanet ettiği uygarlık için ilerleme zamanıdır.

Bu güzel günler için

Haydi 1 Mayıs'a, alanlara!

BİR OLALIM, İRİ OLALIM, DİRİ OLALIM!

LAİK-DEMOKRATİK TÜRKİYE

ÖLÜM OLSA SONUMUZ DEMOKRASİ YOLUMUZ

RP KAPATILMALIDIR

İŞÇİLERİN BİRLİĞİ, HALKLARIN KARDEŞLİĞİ

İŞÇİLER ALEVİLER YOL MUSAHİBİDİRLER

HAKLARIMIZ KORUYALIM, ŞERİATA VURALIM

İŞÇİLER-ALEVİLER DEVRİMLERDE BİRDİRLER

TEK SINIF TEK SENDİKA TEK PARTİ

YAŞASIN TÜRK-İŞ'TE BİRLİK

TÜRK-KÜRT EMEKÇİSİ ELELE

KADIN ERKEK ELELE ÖZGÜR GÜNLERE

KERVAN